

PLUS S.J.-UHLANTAL

L U M E N

CHRISTI

KORDA · RT · KIADÁSA · BPEST ·

LUMEN CHRISTI

**RÖVID ELMÉLKEDÉSI ANYAG AZ ÉV MINDEN
NAPJÁRA SZERZETESNŐK RÉSZÉRE**

III. RÉSZ:

**JÚNIUS, JÚLIUS, AUGUSZTUS HAVI
ELMÉLKEDÉSEK**

IRTA:

R. PLUS S. J.

FRANCIA EREDETIBŐL FORDITOTTA:

UHL ANTAL

KORDA R. T. KIADÁSA, BUDAPEST

**Nihil obstat. P. Joannes Hemm S. J. censor dioecesanus.
Nr. 1323/1940. Imprimatur. Strigoni, die 22. Februarii 1940.
Dr. Joannes Drahos vicarius generalis.**

Nyomtatott: Korda R. T. nyomdájában, Budapest.

JÚNIUS HAVI ELMÉLKEDÉSEK.

Június 1. Pünkösdhétfő.

A lélelem adománya.

A félelem szónak az értelmét elég rosszul adják vissza. Amikor ezt az adományt kérjük, inkább *gyermeki lelkiületet* és *Isten tiszteletének érzületét* kérjük.

A *gyermeknek Atyja* iránt érzett szeretetében bizonytalannal megvan annak a távolságnak a tudata, amely kettőjüket elválasztja, de ugyancsak megvan a kettőjüket egyesítő kötelék tudata.

Legyen meg tehát a lélekben Istennel szemben az ő *semmiségének tökéletes tudata*, amely határtalan alázatosságra vezet, de ugyanakkor *Isten végtelen jóságának tökéletes tudatát* is kell bírnia. Ezáltal alázatossága nem érez *semmi* zavart, nem keresi nyugtalanul a kicsinyes dolgokat, amely lelkiületnek csak

a semmiségekkel bíbelődő és sohasem megelégedett úrral szemben lehet helye.

A cisztercita rend női ágának meg-reformálója, de Ponçonas anyja mondta, hogy amidőn szülőföldjén, Dauphinében járt, egyik napon szegény falusi *tehenész* leánnyal találkozott, aki igen egyszerűnek és kevés műveltségűnek látszott. Elkezdte őt oktatni. Mekkora volt a csodálkozása, amikor tanítványa könyvek közt azt kérdezte tőle, hogy hogyan lehetne a *Miatyánkot befejezni*, mert, amint mondotta, „én nem tudok a végére jutni. Több mint öt éve, mikor ezt a szót, Atya, kiejtem, és elgondolom, hogy az, aki ott fenn van, az az én *Atyám*, sírnom kell és egész nap ebben az állapotban maradok, mialatt teheneimet őrzöm”.

Ime, a gyermeki lelkület.

A Szentlélekhez hajló lélek a gyermeki lelkületen kívül a *tisztelet érzületét* is bírja, vagyis élénken átérzi Isten nagyságát, teljes tisztelettel van szent fölsége iránt, amellyel egybevegyül az elpiruló hálaérzés mindenféle kedveskedéséért és jóságáért.

A gyakorlatban ez legyen a szabály:

az imádság alatt *valóban imádó magaviselet*, amely egyébként legyen teljesen egyszerű, és mentes minden kicsinyességtől és affektálástól; *megnyugodott*, de élénk vágy az isteni akarat egész megtételére; *teljes meghódolás* a Gondviselés rendelkezései előtt.

Június 2.

A jámborság adománya.

Itt nem vesszük a szó megszokott értelmét. A jámborság itt a *szeretetből folyó buzgóságra* való megszokott készséget jelenti.

A gyakorlati életben ez a megszokott készség a következőkben nyilvánul meg:

1. *Sietős visszatérés* az imádsághoz és az Istennel való kapcsolathoz, kivált ha nehéz helyzetben vagyok vagy főbenjáró hibát követtem el.

2. *Örvendező* hűség kötelelességeimnek Isten színe előtt és egyedül az ő tetszésére való elvégzésében.

3. *Teljes bizalom* abban, hogy irgalmassága minden belső nehézségemben

segítségemre lesz, és megbocsátása atyaian eltünteti minden nyomorúságot. És ezért az események folyásában semmi sem képes megijeszteni, még az sem, ami érthetetlennek látszik, mert egy atya mindig csak atya.

4. *Gyermeki hála* Isten jóságának minden jeléért, az apostoli sikerekért, belső megvilágosításokért, vigasztalásokért, szent barátságokért stb. . . .

„Ó Szentlélek, lelkesítsd az én szerzetesi életemet *igazi jámborsággal*. Nem akarok Istennek gyáván szolgálni. Egykor a világban *jámbornak* tartottak engemet, és talán zárdámban úgy gondolják, hogy elég jól szolgállok neked.

De én jól tudom: nincsenek meg azon erényeim, vagy nagyon kevésbé vannak meg, amelyeket az *igaz jámborság* feltételez: az Istennel való kapcsolat utáni szomjúság, a kötelesség teljesítésében való lángoló, örvendező hűség, mindennek a Gondviselés kezeibe való helyezése, és a teljes reá hagyatkozás.

Add meg nekem mindezeket.”

Az erősség adománya.

Egy magyar szerző ifjúságnak írt elmélkedéseiben elmondja, hogy egy autó nagy sebességgel száguld a hegyi úton. Hirtelen kanyarulatnál nehezen kivehető akadályt fedeznek fel az autó utasai. Már késő fékezni. Az autó keresztülgázol az akadályon, és megáll. Az utasok leszállnak. Mit gázolt el az autó? *Egy óriási sas.* A királyi sas, amely rendesen a magasságokban él és szárnyal, földön száguldó géptől elpusztítva fekszik az út porában.

És miért?

Mert a sas az út közepén megpillantotta a húskoncot és alárepült, *elfelejtve mindent*, az ő ragyogó birodalmát, fiókáit, az azúrkék égben és a napban való szárnyalását. *Alázuhan*t, reá feküdt arra a talán már oszladozásnak indult húsdarabra, és attól kezdve semmit sem látott, sem nem hallott. Az autó túlkölt, de mit számít az, amikor csőrével a húsban vájkál.

Egy villanás és vége. A jármű átfutott rajta. Nem marad más, mint egy

széttépett test a széttépett test mellett.

Hány lélekkel esik meg ez, amelyek mint a sas, a magasságokra vannak teremtvél *Aljas támadás* hirtelen a földre teperte őket... A veszélyt jelző *tülkölés* hallható... de ők nem hallják... Szétroncsolva fekszenek.

Mi hiányzott? Az *erősség* erénye.

Szükség van a *figyelmesebb* örökös-
hez megkívánt bátorságra. Azután olyan
erősségre, amely a természetből jövő
kísértéseknek erélyesen ellenáll, és fő-
képen ha egyik napon a kísértés hir-
telen feltámad, — amelytől a szerzetesi
élet szükségszerűen nem kímél meg —
elégséges energiára van szükség, hogy
összeszedjük magunkat és védekez-
zünk.

Egy világi író szellemeskedni akart,
amikor ezt írta: „Az ember mindennek
ellenáll, kivéve a kísértést.” Tévedés.
Ha imádkoztunk, hogy erőnk legyen, és
sokat gyakoroltuk magunkat, hogy
akarjunk, helyt állunk. „*Mindent meg-
tehetek abban, aki engem megerősít.*”
Ez az igazság.

A tanács és a tudomány ajándéka.

Bár különbséget lehet tenni a *tanács* és a *tudomány* között, kapcsoljuk össze itt mindkettőt.

A Szentlélek világosságában *igyekezzünk élni*. Okosan *meghatározzuk* azt, amit cselekedni illik, vagy azt másoknak is tanácsoljuk. Az örökkévaló valóságok értékét olyképen *ismerjük fel*, hogy a világ dolgait nem becsüljük többre, mint azt az ő egészen kicsiny értékük megérdemli. *Nem csalódunk* az események vagy az emberek megítélésében. Ha megtörténik, hogy világi személyekkel érintkezünk, nemcsak hogy *nem hagyjuk magunkat* az értéktelen dolgok kultuszára *vezetni*, hanem megőrizzük és *belégük vessük* a belső királyság igazi értékét, és ezt megvetés vagy felindulás nélkül tesszük és nem tartunk beszédet, sokkal inkább a példával és az érintkezéssel, mint hivatalos védőbeszéddel és szomjas meggyőzőzésvágygal hatunk. Többek között ezek a tanács és a tudomány *megnyilatkozásai*,

amelyekhez a bölcsesség és más adomány is csatlakozik.

Jól jegyezzük meg, hogy ha Isten mást nem kíván, mint minket megvilágosítani, részünkről feltételezi, hogy minden lehetőet megteszünk, hogy világossághoz jussunk, így az *imazzámoly-nál* minden igyekezetünkkel azon vagyunk, hogy a láthatatlan valóságokkal kapcsolatba jussunk és a *munkaasztal-nál* hasonlóképen tanulmányozzuk a vallástudományokat, a hitágazatokat, az erkölccsant, az aszkézist.

Ezenfelül igyekezzünk a Magasságbelinek fényénél felajánlani a legegyesültebb és a legkisebb folttól mentes tükröt. Boldogok a tiszták, ők látnak.

Június 5.

Az értelem ajándéka.

Mi az értelem? Isten művének nyugodt és tiszta megértése, amely a lelket fogékonnyá teszi e mű folytatására és hatalmassá megvalósítására. Ez az értelem a Szentlélek gyümölcse, „az örök világosság visszfénye” (Bölcs. k. 7, 26.),

képesség, amellyel úgy *tekintjük a dolgokat, amint Isten tekinti azokat.*

Mit tegyek, hogy ezt az isteni értelmet megszerezsem? Gyakoroljam magam a *természetfeletti szellemben*, azaz mindent mindig Isten szemszögéből nézzek.

És hogy ezen megszokott hitszellemhez jussak, *kérjem* az Értelmem Lelkétől, a Szentlélektől *ezt az adományt.* „Imádkoztam — mondja a Szentírás — és az *okosság* megadatott nekem; hívtam az Urat és a *megértés lelke* jött hozzám... és vele minden jó.” (Bölcs. k. 7, 7—11.)

Salamon imája is igen szép:

„Atyáink Istene, irgalmasság Ura, ki a világmindenséget szavaddal alkottad és aki az embert kormányzásoddal beállítottad, hogy a világot szentségben és igazságban igazgassa, *adj nekem értelmes szívet*... és ne vess ki engem fiaid számából. Küld el szent egedből, hogy velem legyen munkámban és hogy megismerjem azt, ami neked kedves.”

Miért nem megyek gyakrabban a *Bölcsesség könyvéhez* és merítek bölcsességigéket, amelyeket maga Isten sugalmazott? Eleget olvasom-e a *Szentírást*, legalább is azon könyveit, amelyek leg-

inkább megvilágíthatják utamat? Kár lenne, ha van forrás — hozzá még mi-csoda forrás! — a kapum előtt és nem innék belőle.

Június 6.

A bölcsesség adománya.

Amit *mi a bölcsesség* alatt általában értünk, azt kifejtettük a tanács, a tudomány és az értelem adományánál.

A szó latin jelentésében (*sapientia*) nem annyira Isten látásának, mint inkább *Isten élvezésének* képességéről van szó.

Nem beszélünk itt *érezhető élvezetről*, isteni valóságok vigasztalásáról, — ez lehet is, meg nem is, tehát nem feltétlenül szükséges — hanem többé-kevésbé élénk és mély *vonzódásról Isten dolgai után*. Gyakorlati képesség ez, amellyel mindig az ég, a magasságok, a széles horizont felé megyünk, szomjúság és szükségérzet, hogy megteljünk, teljes képtelenség, hogy jelentéktelen dolgokkal megelégedjünk, vidám és engesztelhetetlen közömbösség mindaz iránt, ami nem lényeges, olyannyira,

hogy bizonyos energiára van szükség, hogy az iránt érdeklődjünk, aminek nincs haszna, viszont amikor szeretetről vagy más indítóokról van szó, sohasem habozunk az Úr leereszkedése szerint a leglényegtelenebb apróságokkal foglalkozni.

Aquinói Szent Tamás a bölcsesség adományát a hetedik boldogsághoz viszi közel: *Boldogok a békességeselek*. Első gondolatra csodálkozunk ezen. Pedig nem kell csodálkozni. Nem olvad-e össze *a béke a bölcseséggel* és *a bölcsesség a békével*? Töltheti-e el valaha is nyugtalanság azt a lelket, amely egyedül az isteni dolgokat élvezi?

Június 7. Szentháromság-vasárnap.

A Szentháromság.

Fournet Szent András-Hubert plébános, aki a kereszt leányainak kongregációját alapította és 1935-ben nyert szenttéavatást, különös ájtatossággal gyakorolta a klasszikus istendícsérő formulát, a *Dicsőség az Atyának-ot*. Mondják, hogy naponként több mint három-

százszor mondotta el e dicséretet, amelyet alapul véve élete folyamán körülbelül hatmilliószor hagyta el ajkát e dicséret.

A Szentháromság *három Személye* képezte szemlélődésének kedvenc tárgyát. Nehezen tudta elképzelni, hogy más dologgal is lehessen foglalkozni.

Egyik napon ujságot mutatnak neki. „Mily szép találmány az ujság! — kiált fel a Szent. — Mekkora hatalom és a hírszolgálatnak micsoda sebessége! De én azt szeretném, ha jobb dolgot szolgálna. Mindenegyés szám elejére ezt a mondást kellene felírni: *Immensus Pater, Immensus Filius, Immensus Spiritus Sanctus* (Mérhetetlen Atya, Mérhetetlen Fiú, Mérhetetlen Szentlélek); Isten mindenütt jelen van, Isten mindent lát, Isten mindent hall.”

Ugyanez a vágy hajtotta egykor Szent Jeromost, amidőn Szent Damazus pápának azt írta, hogy levele elejére írja ezt a mondást, amely azóta általánossá lett: *Dicsőség az Atyának és Fiúnak és Szentléleknek*. A pápa oly szépnek találta ezt az imát, hogy betétette a breviárium minden zsoltárának végére. Ké-

sőbb behelyezték a rózsafűzér minden-
egyedének végére.

Vajjon mindig megadom-e ezen oly
teljes imádságnak teljes értelmét? Való-
ban imádó vagyok-e, amikor a Szent-
háromságot hívom? Valóban lelkesít-e
engem *a vágy, hogy dicsőítsem a Három
Személyt?*

Vizsgáljam felül ezt a pontot bizo-
nyos ideig. Csak olyan Glóriát ajánljak
fel a Szentháromságnak, ami megéri a
fáradságot.

Június 8.

Istenhez tartozom.

Elméletileg bizonyosan tudom, hogy
feltétlenül, teljesen és gyökeresen Isten-
től függök, hogy Isten dolga vagyok.

Magamtól semmi sem vagyok. Valami-
kor nem voltam. Ma *mindaz, amim van*,
nem tőlem való. Isten az én Teremtőm.
Ő, aki az örökkévalóság legtávolabb
mélységétől kezdve maga előtt látta a
teremthető lények megszámlálhatatlan
és láthatatlan sokaságát, *miért teremtett
engemet?* E megszámlálhatatlan és lát-
hatatlan sokaságból, amelyet életre hív-

hatott, miért választott ki, miért terem-
tett engemet?

Ezt mondom magamnak és ezen gon-
dolkozom és töprengek elméletileg. De
a gyakorlatban is *meg vagyok-e erről
hatásosan győződve?* Átérezem-e és át-
élem-e lényemnek Istentől való *feltét-
len, kizárólagos és folytonos* függését?

Térjek vissza erre gyakran, mint a
Zsoltáros, aki ezt énekli:

Uram, te megvizsgáltál engem és is-
mersz engem;

Te ismered fektemet és keltemet.

Megérted távolról az én gondolataimat;
ösvényemet és nyughelyemet meg-
vizsgáltad.

És minden utamat eleve megláttad; még
nincs is a szó nyelvemen.

Ime, Uram, te tudsz mindent, a legújab-
bakat és régieket; te alkottál engem
és rám tevéd a té kezedet.

Csodálatos előttem ezen tudásod; igen
magas és nem érhetem föl azt.

Hová menjek a te lelked elől és hová
fussak színed elől?

Ha fölmegyek az égbe, te ott vagy, ha
leszállok a pokolba, jelen vagy.

Ha szárnyaimul veszem is a hajnalt és
a tenger végső határain lakom,
Oda is a te kezéd visz engem és jobbod
tart engem.

(138. zsolt.)

Június 9.

Az ismeretlen Istennek.

Szent Pál Athénben egy templomot talált, amelynek háromszegletű oromfalán e szavak voltak olvashatók: *Az ismeretlen Istennek.*

Vajjon egészen más értelemben nem írhatnám-e én is e szavakat: *Az ismeretlen Istennek?*

Bizonyyal nem azért, mert nem tudom, ki az *igaz Isten*. De vajjon ezt az Istent, akit igaznak tudok, ismerem-e? Igazán ismerem-e Őt? Mélységesen ismerem-e Őt?

Amikor az egyszerű jó emberek az égre gondolnak, néha azt képzelik magukban, hogy ott talán unatkozni fognak... Nem is sejtik, hogy egyenesen örökkévalóságra van szükség, hogy *Isten teljességébe* belehatoljunk, és mind-

amellett sohasem mondhatjuk, hogy ki-
merítettük azt.

A profán emberek ugyanúgy azt kép-
zelik, hogy az elmélkedő lelkek *nem*
tudják, hogy mit csináljanak, amikor
Isten előtt vannak. Nem értik meg, hogy
Isten végtelensége mélység, és minél
inkább igyekszünk belehatolni a ragyo-
gások ezen világába, annál inkább el-
veszünk benne. Oly sokfélék a tekinte-
tek, oly számosak a kérdések! Mi az
Isten örökkévalósága, végtelensége?
Miért Három Személy? *Miért* testesül
meg az Isten? *Miért* van szenvedéssel
Mégváltó? Valóban milyen örütség is
a kereszt? Micsoda költemény az Eucha-
risztia? És Mária, mekkora édesség! Mi
egy szeretetgyakorlat, amely vissza-
válthat egy egész életet? A keresztény
a Magasságbelinek tabernákuluma, a
világ üdvösségének egyik lényeges al-
katrésze és a többi...

Láttam *mindennek a mélyét*? De én
nem tudok semmit! Még semmit sem ér-
tettem meg! Az én Istenem *ismeretlen*
Isten.

„Uram, ismerjelek meg, kiáltott fel
Szent Ágoston. És mit mondjak én,

‘Uram? Ó, ismerjelek meg, ismerjelek meg alaposan és mindennap egy kissé jobban.”

Június 10.

Semmi sem lehetetlen Istennek.

Mindent megtehetünk Ő általa, Ővele, Őbenne.

Ő általa. Én magam csak könnyű dolgokra vagyok képes. És akkor is, miként ezt valaki mondotta, csak nagyon kevés dolgot tudok elvégezni, sőt azt a keveset is rosszul teszem. Mindenesetre, ha nehéz dologról van szó, — legyen az bármilyen teljesítmény, kitartás a száraz elmélkedésben, a sikertelenség ellenére is nagylelkűség az apostoli munkában, lelkes szeretetszolgálat ezen vagy azon beteg kellemetlenkedése ellenére — igen hamar fogytán vagyok erőmnek.

Eléggé megszoktam-e azt, hogy Istenre támaszkodom, hogy segítségét kérem? Nem azért engedi-e meg éppen ezt a tehetetlenséget vagy ezt a balsikert, hogy ezáltal is felhívjon engemet, hogy többet forduljak hozzá és alázatosabb legyek?

Vele. Gratia Dei mecum. Isten kegyelme velem van. Mit jelentsen ez? Ha szeretetben élek, a bennem lévő kegyelem nemcsak egy olyan valami, ami Istentől hozzám jön, segítség, külső támogatás, hanem az erős Istennek bennem való jelenléte. Ezzel a bennem levő Istennel mire nem kellene képesnek lennem? Van-e elég gyakorlati meggyőződésem az élet megszokott folyamában, hogy az Isten velem van, hogy mindazt, amit cselekszem, együtt cselekedjük, én és Ő énbennem. Én elhozom gyengeségemet, de Ő...

Benne. Ha megértettem a Jézus Krisztusba való bekebelezésről szóló nagy tanítást, nemcsak Istentől élhetek, hanem Istenben is élhetek. Mint Krisztus élő ága, *csak egyet alkotok* az én jó Mesteremmel. Ő a szőlőtő, de én vagyok a szőlővessző. Én teljes valóságomban — meri mondani Szent Ágoston — nemcsak Krisztusból való vagyok, hanem Krisztus is vagyok. „*Christus sumus*”, „Krisztus vagyunk” teljesen úgy, amint a beoltott ág a fa élő meghosszabbítása, egy darabja. Az ág ereje a törzs életerejéből jön. Mint Krisztus tag-

jának, rendelkezésemre áll *Krisztus ereje*.

Június 11. Úrnapja.

Tantum ergo.

„Tantum ergo sacramentum, venere-mur cernui.”

„Azért ezt a nagy szentséget leborulva imádjuk.”

1. E szó, sacramentum, szentség, *titkot*, elrejtett, titkos dolgot jelent, ez az első értelme az Eucharisziának. Annyira titoknak látszik, hogy sokan a magyarázatok ellenére sem értik meg. Csak olvassam el az evangéliumnak azt a híres jelenetét, amelyben Urunk először hirdeti, hogy *testét eledelül és véré-t italul fogja adni*. A hallgatóság fele el-megy, mert nem tudja elfogadni. Nem tudtak a *titkon áthatolni*.

Én tudom, hiszem. A titok bizony-nal megmarad és a szentmise csúcspontján az Egyház is emlékeztet erre. A pap a konszekráló szavakra meghajolva ki-jelenti: *Mysterium fidei*, hittitok. Igen. Itt nincs semmi az érzékek számára. Az evangélium fényével és az Egyház tanú-

ságtételével megvilágosított akarat egyedül csatlakozik hozzá. Leborulva imádlak, ó Uram, oly nagy szentségedben.

2. E szó, szentség, másodsorban ezt akarja mondani: „*A kegyelem érezhető jele.*”

A külső színek egy kis kenyeret mutatnak. De ez más dolog palástja. Ez a kenyér többé nem kenyér, ez *Krisztus*, aki lejött, hogy láthatatlan erőt adjon nekem.

„Ó Jézus Krisztus, fogadjalak téged mindig nagyobbodó *hittel*, szemléljelek téged a szentségtartóban mindig égőbb és sugárzóbb *szeretettel!*”

Június 12.

A békecsók.

A szentmise alatt a pap *megcsókolja az oltárt*. Többször is megcsókolja. Az ünnepélyes szentmisében a pap segédkezőinek *testvéri csókot* ad, amely valamikor a legutolsó jelenlévőhöz is eljutott.

Szeressem Jézus Krisztust, a Főt.

Szeressem *a tagokat* testvéri szeretettel.

Szeressem Jézus Krisztust, a Főt, de mit jelentsen ez, milyen szeretetet értünk ezalatt?

Krisztus az oltárra jön, hogy megújítsa áldozatát. *A szentelt kő*, amelyet a pap megcsókol, Jézus Krisztust, a szegletkövet jelképezi, aki érettünk áldozattá lett, meghalt és sziklasírba tétetett. Amikor a pap ajkát a megújított feláldozásában jelképezett Krisztushoz érinti, egyesülni akar feláldozott Udvözítőjével. Mintha azt akarná mondani: „Itt vagyok, hogy meghaljak veled és érleted. Itt vagyok, hogy többé ne az én életemet, hanem a tiedét éljem. Tudom, hogy többé nem lehet bennem belőlem. „Én” nem élek többé. Áldozz fel engemet tenmagaddal ezen az oltáron.”

A szentmise alatt egyesüljek a pap-pal a *Jézussal való feláldoztatás* vágyában. Vigyem be azt a szeretetet, amelyet Magdolna belelehelt az Udvözítő lábára adott csókba.

És azután, miként oly szépen mondatott: „az ajkak, amelyek az oltár le-

nyomatát őrzik (gondoljak szentáldozásaimra) nem profanizálhatják többé a gyengédség nyelvezetét" és ennek következtében a *felebaráti szeretet ellen* elkövetett minden *vétektől* tartózkodniok kell. Nem lehet a Főt igazán szeretni a tagok szeretete nélkül. Az ünnepélyes nagymise békecsókja emlékeztessen arra, hogy az *istenszeretet* és *Isten gyermekeinek szeretete*, ez a két parancsolat csak egyet alkot.

Június 13.

Egy kenyér.

Mi valamennyien az egy és ugyanazon kenyér evésének egységében egymással csak egyet alkotunk.

Ezt magyarázza Szent Pál a korinthusiakhoz írt első levelében. „Mivel egy kenyér van, számunk ellenére egy *test* vagyunk, mert valamennyien egyben részesedünk.”

Érdemes megfigyelni, hogy a kereszténység kezdetén az Oltáriszentségben inkább látták *Krisztus összes tagjainak* egyesítőjét, mint az egyes tagoknak Krisztussal való egyesítőjét.

Hogy kifejezést adjon annak, hogy időben és helyben csak egy kenyér van, a pápa minden mise után több darabot megőrzött. *Egy darab* a másnapi szentostyáához került, és ezzel kifejezték az időben való folytonosságot. *A többi* a távoli hitközségek misézőihöz küldötték, ami a térben való folytonosságot jelentette. Ezen fermentummal (így nevezték a darabkát) élénken kidomborították az egy liturgia, az egy mise, a mindenkiért feláldozott egy Krisztus gondolatát.

A testvérek között megkívánt szeretetre figyelmeztető *békecsók* után a szentáldozás az egy kenyérben való részesedés által megvalósította vagy inkább megerősítette a minden lélek között meglévő egységet, amely már az ugyanazon Szentháromságnak kegyelem által való gazdag birtoklásában megvolt.

„Ó Jézus, tedd, hogy a szentáldozás tanítson meg az egységre, hogy a *szeretet* szentsége tanítson meg a *szeretetre*, hogy ne vigyem az oltárhoz csupán az én *személyes* ügyeim, hanem az egész világ teljes üdvének gondját és aggodalmát, hogy téged magamba fogadva mindenre gondoljak és a világmindensé-

get belehelyezzem imámba és szeretetembe.”

Június 14.

A gyűlölködők között szerelők.

Az Egyház a zsolozsma mai Laudesének fejezetéül Szent János apostol első levelének következő megható szavait választotta: „Ne csodáljátok, testvérek, ha a világ *gyűlöl titeket*. Mi tudjuk, hogy a halálból átvitettünk az életbe, mivel *szeretjük testvéreinket*.” (Jn. I 3, 13—14.)

A *gyűlölködő* világban vannak emberek, akik *szeretnek*. Ismét meg kell tanítani a világot a szeretetre azáltal, hogy szeretünk.

A tömegek fellázadtak, mert nem szerették eléggé őket. Jelenleg, mivel nem tágítják ki szeretetüket és kizárólag csak osztályosaiknak tartják fenn, az a veszély fenyegeti őket, hogy nagyon rossz munkát végeznek. Mindíg az *emberek között hiányzó szeretet* az oka az emberiség egy része szomorú sorsának.

Azok, akik a *szenvedőket* szolgálhat-

ják, minden körénál nagyobb szeretettel forduljanak az emberi szenvedés felé. Mondják, hogy Oberammergauban a Passio jelenetei között a lábmosásnak van a legmegindítóbb hatása. Általában semmi sem indít meg annyira, mint a felebarát valódi szolgálata. Ne féljünk lábaihoz borulni, ha szívéhez akarunk érni.

Ha ténylegesen nem szolgálhatjuk a felebarát testi vagy lelki javát, legalább imádkozunk, megszenteljük magunkat, felajánljuk és feláldozzuk magunkat érte.

„Ó, nagy apostol, Szent János, ki oly jól beszéltél a szeretetről, add meg nekem a felebaráti szeretet minden finomságát: a találékonyságot, a gyógyításhoz szükséges illetékességet, a buzgóságot a segítségben. Tanuljam meg iskolában, hogy mi az evangéliumi szív!”

Június 15.

A legnagyobb esemény.

Mi az emberi történelem legnagyobb eseménye? Ha ezt a körkérdést intézők az emberekhez, váratlan és meglepő válaszokat kaphatnánk rá.

Pedig a válasz kétségtelenül igen egyszerű.

A szentmise.

Úgy van. Georges Goyau, a nagy katolikus író, a Francia Akadémia tagja adta ezt a választ, amelyet bárki más is megadott volna, aki a dolgok valódi értékét komolyan mérlegeli.

Az összes emberi események között nemde legfontosabb a világ *megváltása*, az *Üdvözítő kereszthalála*, amellyel visszahozta az eredeti bűnnel elvesztett isteni életet. Márpedig a Kálvária áldozata megújul minden szentmisében. A külső keret különbözik, de a *feláldozás* ugyanaz, mert mindkét részről ugyanaz a „Felajánló” és ugyanaz a „Felajánlott”, más szóval, *ugyanaz a pap és ugyanaz az áldozat.*

Van-e elégséges hitem? Valóban hiszem, hogy így van ez? Nem vagyok olyan, mint mindenki, mint mindezek az emberek, akik azt képzelik, hogy az emberiség történetében egyedül az emberi mű a legfontosabb? *Az emberiség történetében a legfontosabb az isteni, amely abban bennfoglaltatik, és kiváltképpen az Isten Fiának örökké megújuló áldo-*

zata, amellyel gonoszságunk, tudatlanságunk és oktalanságunk ellenére mindenkorra biztosítja számunkra az isteni életet, amely nélkül nem tudunk élni.

„Ó Jézus, aki a kereszten meghaltál és a szentmisében mindennap *meghosszabbítod és megújítod* áldozatodat, hogy annak érdemeit reánk *alkalmazad* és minket mint tagokat a Fő áldozatához kapcsolj, nyisd meg lelkemet, hogy igazán megértse a dolgokat és megismerje azoknak valódi értékét, hogy minden reggel megújított áldozatodban részesülve felfogjam, hogy a világon nincs gazdagabb, nincs fontosabb dolog a szentmisénél, ha mindjárt a világ tagadja vagy nem ismeri azt.”

Imádkozzam azokért, akik ezt nem tudják, elfelejtik, megvetik, vagy ellene harcolnak.

Június 16.

A szertartás. (Liturgia.)

„A szertartás nem szöveg, hanem *Valaki, aki szembe jön velünk.*” (Zundel: *Le Poème de la Sainte Liturgie.* 64. o.)

A mi isteni vallásunknak az a jellem-

zője, hogy az nem csupán bizonyos *formulákhoz* való alkalmazkodás, hanem egy *Személy* előtt való szerető meghódolás. Amikor a számtanban Pythagorasz tételét meg kell tanulni, nem számít Pythagorasz élete, hanem csupán a tetele. Így vagyunk a fizikában az Ampère-törvénnyel vagy a Mariotte-tétellel, az irodalomban Rostand Sasfiókjával. A kereszténység ellenben nem csupán *Krisztus szövege*, hanem sokkal inkább *Krisztus személye*. Krisztus szövegei, ha részekre bontjuk, nem alkotnak többet, mint egy kétórás beszéd. Ezen néhány rövid formulának az a célja, hogy feltárják nekünk Krisztust, akinek teljes hódolattal tartozunk és aki az Út, amelyen az Atyához megyünk.

A kereszténységben a szertartás nekünk szegény embereknek, akiknek minden érezhető módon le kell fordítani, ezen egyetlen személyiségnek, a mi isteni Udvözítőnkek *folytonosan változó felidézése*, amint a meghatározott időszak titkai felidézik a várakozás, a születés, a szent gyermekség, a nyilvános élet, a kínszenvedés, vagy a dicsőséges élet emlékeit.

Felhasználom tehát a szövegeket, de azért, hogy *túlhaladjak a szövegeken* és eljussak ahhoz az áldott „Valakihez, aki szembe jön velünk”. Legyen az a Gyermek, a növekedő Jézus, a királyság hirdetője, a Golgota keresztre feszítettje, kiöntöm előtte teljes szeretetemet.

Mária! — Mester! — Mester, jó Mesterem!

Elhatározás: „*Előkészülök a szentmisére, és ha alatta a szöveget hangosan kell mondanom, úgy fogok cselekedni, hogy a szövegből kiemelem az értelmet és a szellemet, hogy éljem azt, amit olvasok vagy énekelek és az imádság teljét vigyem imádságomba.*”

Június 17.

Az Úr van veletek.

Mi hiányozhatik nekem, ha az Úr velem van? Vajjon a szegénység szegénység-e még, ha a legnagyobb gazdagsággal párosul? Én semmi sem vagyok, de velem van Az, aki minden.

Ha Mária *a Magnificatban* az ő kicsinységéről beszélhetett, — „*szolgálójának alázatosságát*” — mit mondjak

én? De miként ő — sőt jobban, mint ő, hiszen eredeti semmiségem nagyobb — magasztalni fogom a mérhetetlen adományokat, amelyeket az Úr nekem adott, amikor *önmagát adta nekem* oly sokféle módon. „Nagy dolgokat cselekedett velem!” Önmagának adományozása a *megszentelő kegyelem által*, amely bennem a Szentháromságot élteti, önmagának adományozása az *Oltáriszentség által*.

Valóban mily mérhetetlen boldogság az, hogy így *Istenemet velem* bírom!

Mennyire ezt kellene kívánnom: a föld minden lelke így bírja Istent, minden lélek éljen természetfeletti életet, mindenki ismerje a szent Ostyát és vegye magához.

Erre fogok gondolni, valahányszor halani fogom a pap szavát: *Dominus vobiscum*.

A világháborúban egy angol katona a bombázás alatt csúszva keresett valami menedéket. Végre egy bombavájta üregben meghúzta magát, ahol egy súlyosan sebesült katona haldoklott. Valami jó szót kellene neki mondani. Személyazonossági plakettjén C. R. (catholique

romain, római katolikus) betű van. A bajtárs hirtelen nem talál más rövidebb és jobb szót ennél: *Dominus vobiscum*. Lehet-e jobbat kívánni a haldoklónak, mint ezt: *Az Úr legyen veled*.

Gondolatban vigyem szét ezt a szót a *mai nap minden haldoklójához*. Senki se haljon meg közülük a velük és bennük lévő Isten nélkül. Az én boldogságom oly nagy. De így van ez mindenkivel? Imádkozzam, imádkozzam buzgón különösen a haldoklókért.

Június 18.

Szeretn.

Amikor Claudius Lavergne üvegfestő Olaszországba utazott, hogy művészetét tökéletesítse, magával vitt egy kis könyvet, a *Krisztus követését*. Húszéves volt, és már több nehézséggel találkozott. A könyvjelző lapra a következő szavakat írta, amelyekkel kifejezte a könyv használatának célját: „Amikor az emberek ellenem fordulnak, még mindig *szerethetek*.”

Sok híres mondást citálnak az emberek. Egyik sem szebb ennél: Jöjjenek,

ha jönni akarnak a megpróbáltatások, mindig lehet *szeretni*. Hogy szívünkre hassunk, elég egy pár sor — az *evangéliumból*, a *zsoltárokból*, a *Krisztus követéséből* — és nemsokára visszajön a nyugalom, a béke, és Isten és a felebarát szeretete ismét lehetséges lesz vagy egy fokkal emelkedik is.

Jó, ha rendelkezéseimre áll a *szent gondolatok* vagy *idézetek* szerény, de személyes választéka, és ahhoz fordulok a nehéz pillanatokban. Oly könnyen le-sujtható a szív. A nehéz percekben mily könnyű elfelejteni a tág horizontot, és magunkba lesülyyedni.

Akár a körülmények, akár az emberek okoznak szenvedést, *mindig lehet szeretni*. Gondoljak erre. És már előre készítsek magamnak arzenált, amelyben gyorsan felszerelem magamat azon napokra, amelyeken különösen ki leszek téve annak, hogy ne szeressek többé.

„Ki az a személyiség, akit *legboldogabbnak* tart?” — kérdezte IX. Károly király Tasso költőtől. — A jó Isten. — Igen, de ki az emberek között a *legboldogabb*? — Az, aki *leginkább hasonlít Istenhez*. Minthogy pedig Isten a

szeretet, az, aki legjobban szeret, a legboldogabb."

"Istenem, taníts meg engem, hogy tudjak szeretni!"

Június 19.

Jézus Szíve.

"Ki tud jobban szólni a szívhez, mint a szív? — kérdi P. Nouet, a XVII. század egyik nagy lelki írója. — Mondják, hogy a szív a legelső, amely él, és a legutolsó, amely meghal.

Te jól megmutattad ezt nekünk, ó legerősebb és legédesebb Barátunk. Szíved volt érettünk a legelső élő és a legutolsó meghaló; a legelső megsebzett az élet folyamán, és a legutolsó megsebzett a halál után. Ugyanakkor, amikor a halál lecsukta ajkadat, a szeretet megnyitotta szívedet, hogy megmutassa nekünk azt a túlzást, amibe ő téged vitt. A zsidók szerették volna, ha ezerszer meghaltál volna, hogy dühüket lecsillapítsák, te viszont még ezerszer kívánsz meghalni, hogy szeretetednek eleget tégy.

Ó isteni Szív, az emberek szereteté-

nek teljesen átadott, kiszolgáltatott, és neki szentelt Szív, ezentúl csak azért akarok szívet, hogy viszontszeretetet adjak neked, hogy visszavonhatatlanul neked adjam magamat.

Többé nem akarlak másképpen szeretni, mint *e nagy Szívvel egyenlően*, amely saját életénél jobban szeretett engemet...

Ezt mondom neked az isteni Fölség és a Boldogságos Szűz Mária jelenlétében, akinek csak azért van szíve, hogy Fiának Szívét szeresse...

Jézus Szíve... örökké, egészen a tied akarok lenni. Amen." (L'homme d'oraison. Bevezetés.)

Nemcsak a tied akarok lenni, ó Jézus Szíve, hanem kérlek, engedd meg, hogy benned lakjak.

„Nincs olyan szegény ember, — mondja még P. Nouet — aki ne találjon helyet, ahol lakhatik. A madaraknak van fészük, a rókáknak barlangjuk, — mondja maga Urunk. Egy kereszténynek sem kell lakóhely nélkül egyedül tévelyegni és bolyongani a világban. Kell egy zárt helynek lenni, ahol letelepedhetik és nyugodt, szabályozott életet folytathat...

Bárhol is keres, nem fog előnyösebb helyet találni, mint *Jézus szent Szívét*, amely a paloták között a legnagyobb és legnagyszerűbb.

Könnyű bejutni oda, mert mindig nyitva van. Nem vagyunk-e biztosítva, egyrészt arról hogy szeret minket, és másrészt arról hogy *a szeretet mindent elfogad, amit a Szívben mint saját otthonában szeret?*

Azonban fontos, hogy ott letelepedjünk és hűségesen mindenben *megfeleljünk*, és tudjuk, mit kell cselekednünk, hogy tetszésére legyünk. A szentektől megtanuljuk.

Június 20.

Nagy dolog a szeretet.

Magna res amor. Nagy dolog a szeretet. Meg vagyok-e erről győződve? Hogyan becsülöm a legfelségesebb erényt? Az előzékenység milyen ismeretét tételezi fel? A megnyilatkozásoknak micssoda vágyát kívánja?

„*Ó szeretet,* — mondta egy orvos — ha tudnám, mennyit érsz, bármilyen árat adnék, hogy enyém légy.”

Mily messze vagyok ilyen lelkesedéstől, ilyen értékeléstől, pedig mennyi igazság van benne.

Szeretni. Ez bennem oly kis dolog. Ez engem oly kevésbé foglal le.

Amidőn Urunk egyik igen szeretett szolgálójának, Folignói Szent Angélának megmutatta, hogy milyen az *ő szeretete Angéla iránt*, és ezzel szemben *milyen Angéla szeretete ő iránta*, a Szent megnevezhetetlen szomorúságba esett. Annyira világosan látta, hogy az *ő szeretete oly semmiséget* jelent Udvözítőjének szeretetével szemben, hogy nem akart többé élni. Szenvedése valóságos keresztrefeszítés volt.

Uram, add megértenem, nem azon módon, amely túlszárnyal engemet, hanem a hit által, hogy mily nagy dolog benned a *szeretet*, és mily nagy dolognak kellene lennie énbennem is a szeretetnek. Cselekedd, hogy ne ajánljak neked mindig semmiségeket, hogy ne legyen szeretetképességem akkora, mint egy varrótű. Én *akarnálak szeretni* téged, te jól tudod. És nem *akarok*.

„Bizalom, leányom. *Szeretni akarni annyi, mint szeretni.* Őszintén panaszkodni a kevés szeretet miatt annyit

jelent, hogy kezdjük megérteni, mily nagy dolog a szeretet."

Június 21.

Deo gratias.

Pazzi Szent Magdolna egyik napon kinyilatkoztatásban látta azt a dicsőséget, amelyet Gonzága Szent Alajos a röpimák lángoló és megszokott gyakorlásával adott Istennek.

Napjában *hányszor* kiejthetem ezt az örvendező felkiáltást vagy más hasonlót a reggeli pillanattól kezdve, amikor a *Benedicamus Domino* (Áldjuk az Urat) felhív a *Deo gratias* (Hála Istennek) kiejtésére egészen az esti imádság hálaadásáig.

Megadom-e ennek a kifejezésnek minden esetben a teljes értelmét? Vagy pedig inkább *szokásból* cselekszem, bizonyos hangokat adok ki, a nélkül, hogy reájuk gondolnék, és nem tulajdonítok *semmi jelentést* nekik? Levegőverdesés és semmi több.

Többre kellene *értékelnem* minden imádságot, amelyet elmondok, vagyis valóban imádságokat kellene belőlük

alkotnom, meg kell adni nekik az *Istenhez emelkedés* valódi értékét. Az kétségtelen, hogy tekintve általános jószándékomat és egész életemnek Urunknak való felajánlását, azok a kifejezéseim, amelyeket nem kísér kifejezett gondolat, bizonyos fokban dicsőítik Istent. De mennyivel *gazdagabb* lenne a *felajánlott dicséret*, ha a szív jobban ott lenne.

Különösen jó alkalom van arra, hogy Deo gratiasomnak megadjam a teljes értékét és kifejezett jelentését, amikor szenvedésbe botlom. A nélkül, hogy türelmetlenkednék vagy visszahúzódnék ilyen esetben, szívélyesen és erőteljesen azt mondom: Köszönöm, Uram. „Egy *Hála Isten a szenvedésben* többet ér, mint ezer az örömben” — mondotta Barát Szent Zsófia.

Éljen Isten! Hála Istennek! Deo gratias! Mondjuk ezeket mindenben, mindíg, mindenütt, különösen akkor, amikor ez vagy az nem megy, vagy rosszul megy.

A hamis Istenek.

Természetesen csak egy Istent hiszek.
Miért hát ez a cím?

Itt nem hitágazati, hanem erkölcsi kérdést tárgyalunk. Ez nem hitkérdés, hanem gyakorlati kérdés. És én, aki a tanításban csak egy Istent fogadok el, *a gyakorlatban* talán elég sok bálványt tisztelek: kis jólétemet, önszeretetemet, hiúságomat, bizonyos neheztelésekben keresett elégtételt, a siker emberi kívánsát... és még egy csomó bálványt. A kiásott Pompei városában láthatjuk, hogy a római házak sokféle istenszobrocskával voltak benépesítve; minden szobának megvolt a maga szobra, vagy több is volt benne. Lelkem házában bizonyos szobácskáiban nincs-e egy hely, ahol a hamis istenek előtt egy kissé tömjénezek?

Hogyan lehet összeegyeztetni ezt a keveréket: a Magasságbeli Isten szolgálatát, amelyet *teljesen tisztának* akarok, és ezt a halk tiszteletet, amelyet ezen vagy azon kedves *kis bálványom* iránt kifejezek?

Ha a *vértanúk könyvét* olvassuk, gyakran látjuk, amint a prokurátorok vagy a bírók azt mondják a keresztényeknek: „Imádd Istenedet annyira, amennyire akarod, de imádd a mieinket is!” A hősök ezt felelik: „Nem, ez lehetetlen. *Egy igaz Isten van és nincsenek hamis istenek*; az Úr tisztelete nem egyeztethető össze a bálványok tiszteletével” — és a tömjént a földre szórják.

Legyek figyelemmel az apró megaluvásokra, amelyek Urunk iránt való egyetlen tiszteletembe belecsúszhatnak. *Tisztítsam meg és javítsam ki cselekvési szándékaimat.* Egyedül Isten. Semmi keverék. Űzzek el minden hamis istent kérlelhetetlenül.

„Istenem, add, hogy csak téged szeresselek, csak neked szolgáljak. *Te egyedül, egyedül, egyedül!*”

Június 23.

Holt-tenger.

A Jordán folyó, amely az örök hóval fedett Hermon hegységből ered, nagy gyorsasággal, és különösen egyes idő-

szakokban feltűnő nagy mennyiségben folyik. A Holt-tengerbe ömlik, amelyet a *Jordán sírjának* neveznek. Valóban a Holt-tengernek nincs kifolyása, legalább is olyan nyílása, amilyent a folyó alkot torkolatánál.

Hová megy az a hat millió liter víz, amelyet a Jordán önt bele mindennap?

Vagy elvész a régi kráterek vagy régi petróleumkutak *hasadékaiban*, vagy *elpárolog* a hőségtől.

A *kegyelmek betódulásának*, ami szüntelenül történik, az *erények apályából dagályt* kellene csinálnia lelkemben.

Sajnos, nem az történik-e, ami a Holt-tengerrel? A magasság mindig ugyanaz marad. A legjobb *elvész* a rosszul betemetett régi mélységek *hasadékaiban*, vagy elillan, mert elégséges összeszedettség hiányában túlságosan kiterjedt területet tárok a külső lég elé, és nem védem meg eléggé a perzselő hőségtől.

Ne legyenek „Isten kegyelmének sírja”, mint a Holt-tenger a Jordán vizének sírja. *Tömjem be a nyílásokat* és csökkentssem azt a sok felületeset, amit életem felmutat.

„Add meg nekem, Jézus, hogy hű

legyek egykori kívánságaimhoz, azon nagy vágyhoz, hogy téged szeresselek, amelyet szerzetesi életem *elején* éreztem. Ez oly tiszta, oly gazdag, oly forró volt. Hogyan lehet az, hogy a *megindulásnál* teljes lángolást mutattam, és a *megérkezésnél* csak középszerűt nyujtok? Csak te tudod ezt a jövedelemhiányt megszüntetni. De te nagylelkű közreműködésemet kéred. Megadom neked. Növeld bennem mindennap a jobb hatalmát, és mindennap *nagyobb szeretetet* fogsz tapasztalni bennem."

Június 24.

Az Úr útjának előkészítése.

Keresztelő Szent Jánosnak az volt a küldetése, hogy *előkészítse az utat* az Udvözítő eljövételére.

Ez a mi szerepünk is, nemcsak amennyiben tanítunk, betegeket ápolunk, vagy bármilyen nevű apostoli munkát végzünk, hanem egyszerűen azért, mert szerzetesnők vagyunk.

Tulajdonképen mik a monostorok és zárdák az Egyház gondolata szerint? Szent lelkek gyülekezetei, akik erényes-

ségükkel a szentek egyességének kincstárát *gazdagítják*, és *megcselekszik*, hogy Isten országa fokozatosan gyarapodjék. Szent Teréz jól megértette ezt, és azért leányainak azt a küldetést adta, hogy szerezzenek kegyelmet a papság részére. Mi ez, ha nem az Úr útjának előkészítése?

A szerzetesi hivatás, függetlenül az illető szerzetesrend különös hivatásától, *a világ üdvösségének főalkatrésztésévé teszi* a szerzetesi lelket. Az én több vagy kevesebb erényességetől függ a világban Isten országának több vagy kevesebb nagyságú eljövetele. Így van ez minden keresztény léleknél, de több oknál fogva az olyan léleknél, akinek Isten annyit adott és akitől az Egyház joggal sokat várhat.

Van-e elégséges gondolatom arról a *visszhangról*, amelyet megszentelődésem vagy meg nem szentelődésem kelthet, hogy „*előkészítse az Úr utait*”?

„Keresztelő Szent János, Krisztus előhírnöke és szeretetének vértanúja, tedd, hogy tudjam hirdetni az Udvözítőt és védelmezzem bennem és körülöttem az ő isteni követeléseinek teljességét.”

Június 25.

A szerzetesi szellem.

A Jordán folyó a Tibériás tóból való kifolyásánál halban bő. A szerint, amint a Holt-tengerhez közeledik és a partot mosva brómsavas iszappal nehezedik, a halak a víz áramától hajtva könnyen elpusztulnak, mert nem találnak többé nekik megfelelő környezetet. Amint közeledik az iszapos és félig tengeri fövényes folyamág, a halak a víz felszínén úsznak, hasukat a levegő felé fordítják, és előbb-utóbb elpusztulnak. A folyó ezrével kidobja őket a partra vagy a zátonyokra, ahol a madarak zsákmányaivá lesznek.

Amíg abban a környezetben élek, amelyre teremtvé lettem, amíg mélyen a szerzetesi szellemben fürdöm, semmitől sem kell félnem, van mivel töltekezni és nyugodtan élhetek.

Azonban ha szerzetesi életem tiszta vize a világgal való érintkezés következtében rothadó elemekkel terhelt, iszapos sárral keveredik össze, nagy veszély fenyegethet. Kezdetben, mivel felszínen vagyok, nem veszem azonnal

észre a *felhalmozott mérges anyagokat*, a *miazmás főveny* ellenáramát. De ha észreveszem a rosszra fordulatot vagy a tisztátalanságokat, azonnal legyek résen és vigyázzak.

Hogyan lehet a legtöbb árulást megmagyarázni? Az ember talán az örök hó hazájából szállott le, mint a Jordán folyó; azután szétáradt halban bő tóvá, és végül az áradattól elragadtatva nem űrködött a *kiindulás tisztasága* fölött.

Vigyázat! Sohase hozzuk össze Jézust Béliállal, sohase keverjük össze a tiszta vizet az iszappal.

„Keresztelő Szent János, te meghaltál, hogy sértetlenül megőrizd a szent erkölcsöt. A te példadra irtózzam minden megalkuvástól és keveréktől.”

Június 26.

Az isteni hívások különílése.

Nincs két egyforma lélek. Az egyiknek a hivatása nem a másiké. Ugyanazon élet keretében és ugyanazon szerzetesi családban a lelkek változatossága az isteni hívások végtelen különféleségét mutatja.

Tehát értsem meg, én nem szentelhetem meg magamat *szomszédom kegyelmével*. A nekem szánt kegyelem végéig kell mennem, amint szomszédomnak az ő kegyelme végéig.

Ennek következtében *nem ítélni lehetek*, nem értékelhetek, nem bírálghatok. Ez kevésbbé látszik önmehtagadónak, több felmentésre van szüksége. Ez nem az én ügyem. Értsem meg, hogy mindenki nem megy ugyanazon vonattal, sem nem veszi ugyanazt az útirányt. Keresztelő Szent János a pusztában önmehtagadó életet folytat; hozzá jönnek az emberek és kérdik tőle: Mit csináljunk? Ő nem ajánlja az *ő életét*, hanem az *ő életük* tökéletesítését.

Urunk nem fog úgy élni, mint *előfutárja*; célja más, „kegyelme” is más. Úgy látszik, hogy a Gondviselés nem találja örömét az egyformaságban. Természetes és természetfeletti teremtetésének *meghatározatlan különbözősége* egyike az *ő* gazdagságának. Nincs két egyforma lélek, sem két egyforma szent. *Mekkora a különbség* Szalézi Szent Ferenc és Assisi Szent Ferenc között, Szent Tamás apostol és Aquinói Szent Tamás, Páli Szent Vince és Ferreri Szent Vince,

Antiochiai Szent Ignác és Loyolai Szent Ignác között. Még Krisztus környezetében is mekkora a különbség József és Keresztelő János, Szent Péter és János, Szent Pál és a tizenkét apostol, Márta és Magdolna között.

Nemcsak az egyedek között van nagy különféleség, hanem *a szerzetesi családok között* is. Nem is lehet egyhamar felsorolni a sok és különféle szerzetesrendet.

„Köszönjem meg Istennek ezt *a csodálatos termékenységet*. Köszönjem meg Istennek, hogy ide helyezett, és itt, ahová helyezett, töltsen be *személyes hivatásomat* teljesen.”

Június 27.

A kíváncsiság.

Nem titok, hogy *kíváncsinak* születtem. Valamennyien így vagyunk, és meg kell fékeznem a vágyat, hogy megismerjem azt, ami nem tartozik hozzám, hogy az iránt érdeklődjem, amit békém és Istennel való egyesülésem miatt legjobb volna nem tudnom.

Elmém bizonynyal legyen *nyitva* mind-

az előtt, ami a valódi lelki *meggazdagodást* vagy *apostolkodásomat* előmozdíthatja. Ha e felől kétség van, kérjem ki az előljárók véleményét.

Itt *haszontalan* kíváncsiságra gondolunk, mert természetesen nincs szükség arra, hogy említést tegyünk olyan kíváncsiságról, amely *egészségtelen* vagy *veszedelmes* lenne. Scupoli „*A lelki harc*” című könyvében írja: „Ha a hírek, a nagy és kis változások, amelyek a világban végbemennek, semmiképen sem érintenek téged, távolítsd el azokat elmédből.” Majd így folytatja: „Valahányszor tanúja vagy hallgatója vagy ezeknek, önmagad belsejében zárd be előlük akaratom ajtaját.” Vagyis hogy *szórakozottá ne tegyenek*, ne kapcsolód hozzájuk képességeidet.

„Még az isteni dolgok ismeretében is mutasd magad alázatosnak és józanak.” Majd így fejezi be: „Ne kívánj mást tudni, mint a keresztfeszített Krisztusod életét és halálát.”

A körülmények és idők változása ellenére is mindig jó ezeket a szavakat hallgatni, róluk elmélkedni és gyakorolni.

Elég kíváncsi vagyok-e mindaz iránt,

ami Udvözítőm életét és halálát, az isteni élet és az Egyház nagy titkait, az Isten országának eljövételét érinti? A jogos kíváncsiságon kívül, amely munkámra, tanulmányomra, lelkem igaz szükségleteire vonatkozik, eléggé elszakadtam-e a haszontalan kíváncsiságtól?

Ismerjem meg magamat, ismerjelek meg téged, ó Istenem, mondotta Szent Ágoston. Csak téged ismerjelek, ó Jézus, mondotta Szent Pál. Gondolkozzam és beszéljek, mint ők. És kíváltképen éljek, mint ők.

Június 28.

Feldarabolt élet.

Római Szent Franciska élettörténetében olvassuk a következő esetet: A Szent a Boldogságos Szűz zsolozsmáját végezte, amikor férje hívta. A Szent azonnal félbehagyta az imádságot, majd dolga végeztével ismét folytatta. Alighogy belekezd, ismét hívják, és ez így ment négyszer, a nélkül, hogy a Szent elvesztette volna mosolyát.

Ugyanez velem is megtörténhetik. Megvan-e Szent Franciska kitűnő és

sugárzó türelme? Vagy talán hamar felingerülök? És ezt mormolom magamban: Az embernek egy szabad pillanata sincs. Mindíg zavarják az embert. Ez nem élet.

Úgy van. Az embernek egy *szabad pillanata sincs*. Pillanataink *Istené* és a *telebaráté*. Igen, mindig zavarni kell minket. Ez az élet, mégpedig nagy élet ez, ha mindezt a feldarabolást és szétforgácsolást lélekkel tudom megtölteni.

Azután mi lenne életemben, ha *a maradékokat nem lehetne felhasználni*? A szegények kis nővérei helyes ágypaplanokat készítenek a szegény öregek részére apró szövetmaradékokból. Tanuljam meg a megmaradt dolgok felhasználásának művészetét. Hasznos ez a konyhában, de hasznos a megszentülésben is.

Nincs kellemesebb, mint ha az embernek magára fordítható *hosszú órái* vannak, és egyes munkákhoz talán kíváncsi is ez. Ha az én sorsom, hogy csak *megszabdalt pillanataim* vannak, áldassék érte az Isten.

„Uram, taníts meg engemet, hogy nagy életet alkossak az *apró cselekedetek sokaságából*. A betűrend minden-

egyes betűje csak egy felfoghatatlan jel. A művész az apró jelek ügyes elhelyezésével szép költeményt tud írni. Add meg nekem, hogy mindenkinek a betűjével és szavával *egyetlen és igazán isteni költeményt alkossak.*"

Június 29.

„Uram, én mindent elhagytam.”

Szent Péter és Pál apostol ünnepe többek között az apostoloknak Jézushoz intézett szavaira emlékeztet: *„Uram, mi mindent elhagytunk és követtünk téged.”*

Egy buzgó katolikus férfi (Auguste Cochin) a Szentírás következő idézetét: *„Keressétek először az Isten országát, és a többi mind hozzáadatik nektek”* — megfordította és így fejezte ki: *„Ne keressétek először az Isten országát és a többi mind elvétetik tőletek.”*

A két mondat egymást megvilágítja.

Hogy a második mondat igazságát felfedezzem, csak szemlélnem kell magam körül a világot, mégpedig azt a *világot*, amelyről Urunk beszélt. Rendesen úgy szokott történni, hogy az ember először nem az Isten országát, nem a termé-

szetfeletti élet kialakítását, nem a benne levő isteni gazdagságok kiterjesztését keresi. Szigorú következménye az, hogy „a többiben” hiányt fog szenvedni.

Hol látni, hogy az emberek a boldogságot birtokolják? A gyönyörökbe vetnék-e magukat, ha a boldogság birtokában lennének? Nem. Örökös szomjúság gyötri őket, folyton csak délibábokat kergetnek, képtelenek megszüntetni a szenvedést, a gyászt, a betegséget, a halált, képtelenek megszerezni azt, ami nélkül nem tudnak élni, vagyis a mindig tágabb mértékű földi örömet, és mindannak a megszüntetését, ami fájdalmat okoz, ami bánatot szerez, ami elszomorít.

Elvetették a lényegest a mellékesért, az örökkévalót az ideiglenesért. És lám, a lényegessel a mellékes is, az örökkévalóval az ideiglenes is elment. Keveset számított nekik az egyetlen szükséges, és jóllakni kívántak a mellékessel. Az egyetlen szükséges hajó nyomában mint odakötözött csónak eliramlott a remélt mellékes is. Ugyanaz, mint a tengeren levő ember esete, ki szándékosan hajótörést szenvedett, és aki látja, mint tűnik el előle a szerencsétlen desz-

ka, amelyen menedéket keresett. „Uram, mennyire megvilágítja a világ nyomorúságának példája életem gazdagságát.”

Június 30.

Az Isten országa.

Szent Pál az *Isten országának szomjazója*.

Urunk gondolatában az Isten országa több dolgot jelentett. Ez először Isten uralmának az *elfogadása*, az igazságosság, az egyenes élet megvalósítása.

Azután ez az Isten uralma elfogadásának a jutalma, vagyis a kegyelem, *a természetfeletti állapot*, az Atyával, a Fiúval és a Szentlélekkel való életközösség.

Már itt hivatva vagyunk, hogy mennyei életet, a természetesnél nagyobb, isteni életet folytassunk.

Ez az isteni élet, az Isten országa, amely a kegyellemmel bennünk van, arra van hivatva, hogy a *mennyekben isteni léletté bontakozzék ki*. Itt lenn csak a kezdet van; a befejezés a dicsőség, amelyet „mennyek országának” nevezünk.

Minden embernek tehát kettős célja van a földön:

Növelje *magában*, amennyire csak lehet, az Isten országát.

Legjobb képességével, és életformája, valamint különös hivatása szerint (egyeseknél az imádság és a kemény önmegtagadás által, másoknál a betegápolás vagy misszió által, ismét másoknál a tanítás vagy ezen és azon apostolkodási működés által) dolgozzék, hogy növelje *a világban* Isten országát.

„Istenem, add, hogy mint Szent Pál apostolod, szomjazzam országod után. Tedd, hogy *soha semmit se tagadjak meg*, ami hozzájárulhat megszentelésemhez és ezáltal a te dicsőségedhez, hogy általam, imáim, áldozatos szellemem és apostolkodásom által mindig és *mindinkább szétterjedjen* itt a földön Isten országa.”

JÚLIUS HAVI ELMÉLKEDÉSEK.

Július 1.

A szent Vér.

Egy író könyvében elképzei, hogy a világ rettenetes fagyhullámba temetve hirtelen *megfagy* és elpusztul. A hőfok süllyed, süllyed... A halál az élőlényeket rendek szerint, amint ellenállásuk megszűnik, lekaszálja... Eljön a pillanat, amikor semmiféle élőlény nem létezik többé...

Nemde, ez a képe annak, ami a világ Jézus Krisztus eljövetele előtt volt, ami a világ jelenleg ott, ahol nem akarják Krisztust?

Mi fogja a megfagyott világot ismét felmelegíteni? A lándzsadöféstől kibugygyanó üdvözítő vérnek forró cseppjei.

Nemde, Urunk szándékosan akarta, hogy ne bánjanak vele úgy, mint a többi elítéltekkel, és ne törjék össze lábszár-

csontjait, hanem nyissák meg Szívét, hogy egészen beletekinthessünk szeretetének mélységébe.

A keresztmegváltás legközelebbi élvezője éppen *Longinus*, a lándzsadöfő centurio volt. A hagyomány azt tartja, hogy mint a sír őre jelen volt a feltámadásnál, és Pilátustól hivatva tanúságot tett az igazságról. A helytartó pénzt adott volna neki, hogy hallgasson vagy azt mondja, hogy a tanítványok elvittek a testet. Longinus *visszautasította* az ajánlatot és Kappadóciába menekült, ahol, miután *nem szűnt meg* Krisztust *hirdetni*, lefejezve meghalt.

*Kész vagyok-e, mint Longinus, vére-
met adni Megváltómért?*

Szent Longinust úgy is szokták ábrázolni, hogy egyik kezét szemeihez tartja és másik kezével kinyitja Urunk oldalát. Ez az ábrázolás arra emlékeztet, hogy a legenda szerint az Udvözítő sebéből kiáradó drága Vér néhány cseppje hirtelen meggyógyította szem-baját.

„Jézus Vére hulljon az én szememre is és nyissa meg, hogy végre megértsem az Udvözítő szeretetét, az én hálátlanságomat, és belássam, hogy legfőbb

ideje annak, hogy *soha többé ne bántsam meg az oly jó Mestert és szeretetet szeretettel viszonzozzak.*"

Július 2.

Mária látogatása.

Szökjünk el egy pillanatra a földtől, csatlakozzunk az ég magasságában Isten változhatatlan fölségéhez, felejtsük el kicsiny küzdelmeinket, szűk láthatárunkat, apró lökdöséseinket, csepp nyomorunkat és kis ellenállásainkat, hogy a fényességben, békében az Isten végtelen fölségét csodáljuk. Erre az egyedülálló édességre hív meg Mária Magnificatja.

Amennyiben lehetséges lenne, *Istent nagyobbá tenni*, extázisba esni már mindenhatósága és mérhetetlensége előtt és azt cselekedni, amit Avilai Szent Teréz is tett, valahányszor a szentmise Crédójában e szavakat hallotta: *Cuius regni non erit finis* (országának nem lesz vége); vagyis ábrándozni Istennek ezen országáról, amely öröktől fogva megindult és tart az örökkévalóságon keresztül. Ime, ezt fejezi ki a Szűz lelkének válasza Erzsébet üdvözlésére.

Nem történik-e meg velem elég gyakran, különösen amikor az események bántanak, hogy túlságosan nagy jelentőséget tulajdonítok nekik, amivel elfelejtem, hogy azok Isten parancsolatának és engedélyének vannak alávetve? *A föld, különösen ha sötét, elrejtí elöttem az eget; az itteni törpék elfedik előttem Isten nagyságát.*

Felejtsek, emelkedjem fel. Legyek átitatva *a Magnificat szellemétől*. Isten, semmi más, csak Isten. Ejtsem el mindazt, ami kicsiny. Szomjazzam az után, ami nagy. Csak a Megközelíthetetlenhez keressek közeledést. Rendezkedjem be annyira a magasságban, hogy a föld igen távolinak és érdektelennek tűnjék fel.

„Ó Mária, adj nekem valamit a te Isten nagysága iránt érzett ízlésedből.”

Július 3.

Szenvedés és öröm.

Különös közelség: tegnapelőtt a *szent Vér ünnepe*, és tegnap a *Magnificat ünnepe*; ott a szenvedés felújítása, itt az öröm sugárzó kitörése; tegnapelőtt éjszaka, tegnap nappal.

Ebben az oly különösen párosított szomszédságban egész életünk jelképét látjuk, amely élet *a fájdalom és öröm vegyüléke*, állandó átmenet az egyikből a másikba, a sötét és világos mozaik-kövecskék váltakozása.

Valaki kérdezte magától, honnét van az, hogy Isten, úgy látszik, neki csak örömöket nyújtott. Türelem! Az éj követni fogja a napot, a tél a nyarat. Bizonnyal nem azért, mert Isten a szenvedés gyakori látogatásával csak a bánatos szívekben gyönyörködik. *Ő minket örömmre teremtett*, és ha nem lennének jóvátételre szoruló hibáink és a világnak bűnei, csak az öröm uralkodnék a földön. De mivel a földön vagyunk és sok bűnért kell engesztelnünk, és az egész örökkévalóságon át részesülhetünk az Isten szeretete által oly régóta előkészített boldogságban, Isten egy országrészt hagy itt e földön *a szenvedésnek*. Igaz, hogy ez, amennyire csak teheti, igyekszik uralmát kiszélesíteni, de nem dolgozunk-e ezen minden erőnkkel? Beszélnénk-e a szenvedésről a földön, ha az emberek nem okoznának egymásnak szenvedést?

„Istenem, engedd megértenem az

örömnék a világban levő szerepét. Legyen kiváltképen segítségemre, hogy felfedezzem Gondviselésedet és mérhetetlen jószágodat. Engedd megértenem az itt lévő szenvedés szerepét, hogy mindig jobban megvessem a bűnt. Szenvedésemben ne felejtsd el, hogy gyenge vagyok, és nagy irgalmasság lesz tőled, ha egy csepp örömmel vegyíted. De amint akarod. Alleluja. Amen."

Július 4.

Bizalom, amikor szenvedek.

— Istenem, tegnap kértelek, hogy *könyörülj rajtam*, amikor szenvedést küldesz reám, és hogy ne feledkezzél meg egy örömcseppről, mert oly rosszul vagyok felszerelve a szenvedésben való kitartásra és erőm azonnal elvész.

— Igazad van, amikor azt mondom, hogy nemigen tudod a bajokat *elviselni*. Nem csodálkozom rajta. Az öröme teremtettelek. Az eredeti bűn sötétített el mindent. Miért nem akarsz boldog lenni, mikor azt akarom, hogy boldog légy?

— Te jó vagy, Uram, mivel nem csodálkozol azon, hogy *képtelen vagyok*

sokáig szenvedni. Tégy még többet, és könnyíts rajtam késedelem nélkül, amikor szükségben vagyok, vagy leszek.

— Meríts bizalmat abból az esetből, ami egy napon Keresztes János szolgálattal történt. Egy szemernyi táplálék sem volt a kolostorban, és eljött az étkezés órája. Kellett-e elcsüggedni? Bizonytal nem. Imádkoznak, és János testvéreit a bizalomra buzdítja. Hirtelen megszólal a kolostor külső kapujának harangja, és *egy láthatatlan látogató* kenyeret hozott. A kis szerzetescsalád aznap még nem halt meg éhen. És Keresztes János zokogásban tört ki, mert nem volt bátorságom, hogy őt és testvéreit erős szenvedésnek kitegyem... Ime, ilyen vagyok.

— Igen, Uram, te ilyen vagy, és ilyenek ismerlek. De te is tudod, hogy milyen vagyok én. *Mi az én szentségem* Keresztes János szentsége mellett?

— Ez nagyon egyszerű. Minden arányt megőrizve, és azzal a kegyelemmel, ami a tied, *légy szent*, miként ő is szent lett.

— Jól tudod, Uram, hogy nehezebb az én szentségemhez hozzáadni valamit, mint a kenyérmorzsához. Csoda és csoda kell hozzá, és az első jobban sikerül, mint a második.

— Tedd meg a lehető, a többit én fogom cselekedni.

Július 5.

Megjelenni, amikor szükség van.

Túlságosan azt gondoljuk, hogy az *alázatosság* abban áll, hogy elrejtve maradunk. Ez természetesen a leggyakoribb eset. De megeshetik, hogy hivatból vagy állapotbeli kötelességből, vagy pedig esetről-esetre a *gyertyatartóra* helyeztetünk. Ezen esetben a valódi alázatosság abban áll, hogy nem temetjük el magunkat, nem igyekszünk eltűnni, hanem *hagyjuk magunkat a nyilvánosság elé helyezni*, a nélkül, hogy a miatt többre becsülnénk magunkat.

Urunk példát adott erre elrejtett élete közepén, amikor kilépett a homályból, hogy *a tanítókhoz beszéljen*, akik őt kérdezték.

Néha alázatosabb, vagy mindenestre megalázóbb a gyertyatartón lenni, mint az kötelező, mint elrejtve maradni. Vannak bizonyos *alázatossági kívánságok*, amelyek *nem alázatosak*; az elrej-

tett élet keresése bizonyos körülmények között, amikor az lenne a kötelesség, hogy ne rejtőzködjünk el, hanem jelenjünk meg, Istennek nem tetsző.

Az az ideális, hogy *kinnlétünket* anynyira *semminek* tartjuk, hogy amikor a körülmény egy időre kiszólít a homályból és bennünket bemutat a külvilágnak, éppen olyan alázatosak maradunk a nagyközönség előtt, mint a négy fal között.

Az alázatosság, mint minden erény, mindenekelőtt *belső* erény, és mint ilyennek alkalmazkodnia kell bármilyen kerethez, és ugyanannak kell lennie az árnyékban, mint a világosságban.

„Ó Jézus, ki a tanítók előtt megjelentél, taníts meg engem, hogy amikor dicsőségedről és akaratod megnyilatkozásáról van szó, amikor tehát szükséges, ne habozzak megjelenni, amiképen ne habozzak eltűnni és elrejtve maradni, amikor ez a Gondviselés akarat.”

Július 6.

Szükség van öröme.

— Újra visszatérek arra, Uram, hogy nekem szükségem van arra, hogy ne

bánj velem túlságosan keményen. Én annyira félek a szenvedéstől. Gounod, a nagy francia zeneszerző egyik zeneművében két finálét szerzett. Az egyiknek a színezése sötét volt, a másiké derűs. A közönség sokkal inkább az utóbbi befejezést kívánta, mondván: „Nem azért fizettük meg a helyet, hogy sírjunk.”

Én olyan vagyok, mint ez a közönség. Jobban tetszik nekem a befejezés, ha az boldog.

— Nem mondtam-e már meg, hogy én, az Úr, szerzeményemet, a te földi életed szép költeményét oly befejezéssel írtam meg, amelyből száműzve minden szomorúság? Te arra kényszerítettél engemet, hogy a finálét változtassam meg. Mit mondjak? Költeményem, amelyben minden örömről zengett, vérszínűvé vált, mégpedig nemcsak számodra és az emberiség számára, hanem Fiam számára is. Minden rendetlen lett, és nem volt többé semmi összhang. Egy rettenetes hamis hang csúszott bele, és borzalmas hangzavar támadt. Új dallamot kellett adni a költeménynek, sajnos, kimondhatatlan szomorú dallamot. Kezdődik az állatok jászolába fektetett kisded sírá-

sával, és végződik egy rettenetes fájdalom kiáltással, amely kettéhasította a templom kárpitját, megrendítette az elemeket és felrázta a világot. Te láttad Fiam szenvedését? És te nem tudnál néhány tűszúrást elfogadni? Valami hiányzik Jézus Krisztus kínszenvedésében. Szükség van néhány hangra, hogy az ő hangjának segítségével menjünk, hogy fájdalmas énekében résztvegyünk. Akarod-e *hangodat Fiam hangjába belefűzni?*

— Igen, Uram, én mindent elfogadok. Könyörülj rajtam, de *használd fel engemet.* Bármily jelentőségtelen legyen hangom a lelkek hangversenyében, akik a kereszt himnuszát éneklük neked, én is tagja akarok lenni az énekkarnak. „Kísérni” merészellek tégedet, mert te kívánod és te kéred tőlem.

Július 7.

Egymást szeretni. (I.)

Mennyire könnyűnek látszik *egymást szeretni!*

Sajnos, a mindennapi tapasztalás és a történelem felvilágosít minket. Az em-

bereknek szívük van, de nem tudnak vele élni, és soha egy igét nem hirdettek jobban a pusztába, mint Krisztus ezen szavait: „Szeressétek egymást!”

Ezt mondja a történelem, amely szerint a Jézus Krisztus előtti 1495. évtől a Jézus Krisztus utáni 1936. évig, vagyis körülbelül 3500 év alatt 3194 évig háborúskodtak az emberek, és csupán 337 évig éltek békében egymással. Nem beszélünk itt a többé-kevésbé vad törzsek villongásairól, hanem valódi háborúkról, amelyeket nemzetek folytattak egymással.

Tehát *egyévi béke mellett tizenhárom és fél évi háború van.* És jegyezzük meg, hogy az említett időben több mint nyolcezerkétszáz békét kötöttek. És mindegyik békét azért kötötték, hogy határozatlan időre szóló békét biztosítsanak.

Valóban eléggé nyomorúságos a mi szegény emberiségünk. Lehet-e jobban kihangsúlyozni a *szeretetlen megnyilvánuló tehetetlenségét?*

És mégis. Vajjon Krisztus szavai mindenkoron hatástalanok maradnak? Vajjon földünk lakóinak jóérzése és szíve tekintetében kétségbe kell esnünk?

Mennyire kell imádkoznom, hogy a *felebaráti szeretet* más legyen, mint folytonosan elpusztított hazug ábránd. S mivel a szerzetesi közösségek nincsenek mindig felmentve — ha nem is bizonyos háborús szellemtől — a béke szellemének bizonyos hiányaitól, amennyire tőlem függ, teljes erőmmel azon kell dolgoznom, hogy mindenkoron *testvéri szétáradás* és szerető béke legyen a házban. Ha mindenki beleviszi a magáét, valamennyien szeretni fogják egymást — amint azt tenniök is kell — természetfelettien, mélységesen, állhatatosan.

Július 8.

Egymást szeretni. (II.)

Nehéz szeretni egymást. Egyébként *szükséges* egymást szeretni. Nemcsak a józan ész kívánja ezt, hanem az *evangélium* is. Legyen tehát bennünk szilárd elhatározás, hogy soha semmit sem teszünk, ami a közösség kapcsolatait megronthatná, vagy ami az igazi nővéreknek egymás között való nyílt és őszinte érzelmeit megakadályozná. So-

kan hazudnak akkor, amikor a bevett szavakat használják. Ne hazudjak sohasem, amidőn a közösség bármely tagját ezen édes névvel illetem: anya, nővér.

Már a keresztséggel dicsőséges és szép egységet alkotunk magunk között Krisztusban. Még inkább elmélyítettük ezt az egységet az *ugyanazon szerzetben* letett *ugyanazon fogadalommal*.

Tehát éljük azt! Ne legyen soha semmi olyan, ami azt megtámadhatná. És minthogy ez eddig mind negatív, tegyünk meg mindent, hogy az egység mindennap előbb, szentebb és szeretőbb legyen.

Párizs egyik külvárosa, Vesinet templomában Maurice Denis festőművész többek között a következő freskóképet alkotta: az egyik gótikus íven a háttérben a montmartrei Szent Szív-bazilika látható, és előtte öt személyiség: a középben Alacoque Szent Margit kiterjesztett karral, az egyik oldalon Eudes Szent János és Boldog de la Colombière, a másik oldalon Valoisi Szent Johanna királyné és Szent Gertrud. Alatta egy kisebb íven másik csoport látható: Krisztus egy munkást, egy földművest,

egy nagyiparost és egy írótestvéri öleléssel egyesít.

Mily szép gondolat! Jézus Szíve minden szív királya és központja. *Isten Szíve* kell ahhoz, hogy az emberek szívei között *egység jöjjön létre*. Helyezem én is a testvéri szeretetre irányuló törekvéseimet, különösen a Szent Szív havában Jézus Szíve oltalma alá.

Július 9.

Telvé figyelmességgel.

Nesztelenül járni a betegszoba mellett vagy valakinek a közelében, aki pihen, jó arcot mutatni annak, aki zavar minket és drága időnkét elveszi, kedvesen válaszolni annak, aki bizarr és semmitmondó kérdéseket tesz fel, elhallgatni félelmünket, hogy senkit meg ne ijesszünk magunk körül, elkerülni az egyébként ártatlan tréfálódzást, amikor talán rosszul vennék fel, nem terhelni meg valakit valami nehéz megbízatással vagy gonddal, kivéve, ha azt a föltétlen szükségesség kívánja, — íme, egy egészen egyszerű erénynek a megnyilatkozásai, amelyek azonban a helyes felebaráti szeretetről tanúskodnak.

Az önző *magára gondol*, és az a lélek, akinek arra van gondja, hogy felebarátjára sohase helyezzen felesleges terhet, *másokra gondol*.

Ez nem nagyon ragyogó erény. Csak apró dolgokban és elhagyásokban mutatkozik meg, nem ápolja a sebesülteket, nem kockáztatja életét, nem mutat rendkívüli buzgóságot, azonban egy erény lehet *nem nagyon ragyogó* és mégis *nagyon mély* lehet. És ez a mi esetünk.

A *kis dolgok* gyakran nehezebbek, mint a nagyok. Néha több nagylelkűségre van szükségünk, hogy ne szomorítsunk meg vagy ne terheljünk meg valakit, mint hogy nagy megnyugvást szerezzünk neki. A felebarát nagy szenvedése előtt könnyű megindulni. Hogy ezer apró szenvedést elhárítsunk előle, ahhoz igazi és erős érzékenységgel gazdagon megáldott lélek kell.

„Istenem, taníts meg engem a figyelmesség *isteni tudományára*. Léon Harmel mondotta, hogy ez az egész szociális kérdés kulcsa. Ez mindenesetre *a szerzetesi közösségekben lévő felebaráti szeretet* nagy kérdésének egyik kulcsa.”

Előzékenység.

Az előzékenység többet mond, mint a szívesség. A *szívesség* kérelmet tétel fel, amelyre választ ad. Az *előzékenység* nem várja, hogy a felebarát kívánságot terjesszen elő, azt eltalálja; éles szemű és teljesíti a kérést, mielőtt még előkerülne.

Látni tehát, hogy benne valami *tisztább* dolog van. Az ajándék, amelyet kérni kellett, kétségtelenül megörvendeztet a felebarátot, de sokkal nagyobb örömet szerez az az ajándék, az a kedvesség vagy az a figyelmesség, amely kérelem nélkül éri őt. Az ilyenfajta ajándék, az ilyen kedvesség és figyelmesség *kétszeres ajándék*, kedvesség és figyelmesség.

Kérni mindig nehéz, néha nehezebb, mint a kért szolgálat. Az előzékeny *megelőzi a kérelmet*, kétszeresen nagy-lelkű, jótéteményét különösen ragyogó dicsfény övezi.

Az előzékenység akkor éri el a legmagasabb fokot, amikor olyan szemé-

lyekkel gyakorolják, *akik nem nagyon vonzóak.*

„Az egyik szerzetesnő kevésbbé volt rokonszenves előttem, — írja Szent Terézke — semmiben sem tetszett nekem. Megpróbáltam, hogy azt teszem vele, amit a legjobban szeretett személylyel tettem volna. Valahányszor találkoztam vele, imádkoztam érte, és a jó Istennek felajánlottam elrejtett erényeit... Nem elégedtem meg ezzel, *igyekeztem minden lehetséges szolgálatot tenni neki,* és amikor az a kísértésem támadt, hogy kellemetlen módon feleljek, siettem szerető mosolyt adni neki. Amikor az ördög erősen kísértett és eltűnhettem a nélkül, hogy belső küzdelmemet észrevehette volna, megszöktem mint egy szökevény katona. Ez a nővér egyik nap ezt mondotta nekem: „Kedves Teréz nővérem, megmondaná nekem, hogy *mi vonzót talál bennem;* sohasem találkoztam magával a nélkül, hogy kedvesen rám ne mosolygott volna.”

„Szent Terézke, add meg nekem e nagylelkű mosolygások és szerető szívességek titkát.”

Szívedesség.

Szent Pál *mindenkinek mindene* akart lenni. P. Chevrier olyan pap akart lenni, „*akin mindenki eszik*”. Álljak *mindenkinek* a rendelkezésére, hogy *mindenkinek a kedvére* legyek.

„Sohase keresd a te akaratodat, hanem a másokét” — magyarázta Urunk Genovai Szent Katalinnak. Dolgoznom kell azon, hogy a lehető legnagyobb mértékben gyakoroljam a felebaráti szeretet *szolgálatkészségét*.

De mivé lesz az *én időm*? Az bizonyos, hogy nagy áldozattal fogok beleegyezni abba, hogy örökösen zavarjanak, örökösen mások szolgálatára legyek. Igyekszem majd magam kivonni alóla azzal, hogy nem akarok időt fecseirelni haszontalan pepecseléssel és feleslegességgel. Mily szánalmas lenne, ha bárkitől megtagadnék valami szolgálatot sokszoros és nagyarányú elfoglaltság ürügye alatt, és meglepnének egy óra múlva és látnák, hogy vesztegetem a drága percekét haszontalan olvasmánnyal és üres beszélgetéssel.

Egyébként van-e *értékesebb pillanat*, mint az, amelyben másnak örömet és hasznot szerzünk? Elmémet talán jobban gazdagíthattam volna, ha nyugodtan hagytak volna? Ó dehogy is. Sokkal inkább gazdagítottam szívemet, amikor engedtem, hogy zavarjanak és mások ügyében voltam elfoglalva.

Vissza fognak élni velem? Azért is! Nem nyерem-e meg mindezen lemondásokkal a feltétlen lélekszabadságot? És nem ér-e meg ez nagy árat?

Tehát *éljen az alkalmatlankodás!* És mindig mosolyogni!

„Nem zavar engemet. Örülök, hogy szolgálatára lehetek. Amikor akarja.” Ne legyenek ezek csupán szavak, hanem lelkem igazi érzületének kifejezései. „*Nyilvános használat céljából kisajátítva*” — mondotta magáról Maria-Antoinette de Geuser. Ez az én eszményem, az én programmom.

Július 12.

Sértődöttség.

Igen kevés szerzetesnő egyezne bele abba, hogy mást kifejezetten és határozottan *megsebezzen*. De sajnos, szerze-

tesi ruházat alatt is találunk olyanokat, akik szívük mélyén keserűséget őriznek, bizonyos megsértett méltósággal eltávolodnak ettől vagy attól, és a csend szakadékokat váj ki, epésen keserű gondolatokon rágódnak és szándékosan tartózkodnak a kedvességtől.

„Ne nyugodjék le a nap haragotok felett” — ajánlja Szent Pál az efezusi keresztényeknek. Szeretnénk sokat mondani bizonyos lelkeknek, akik azt hiszik, hogy meg vannak sértve és nem tudnak megbocsátani és többé-kevésbé elismert *sértődöttséget tartogatnak.*

Már rég letűnt a nap a láthatárról és a föld zaja elnémult, úgy látszik, mindenüvé leszállt a béke. De nem. Bizonyos szívek mélyén *valami dolog forr*, rossz élesztő dolgozik, szomorú emlékek régi sebeket tépnek fel, amelyeknek végkép be kellett volna hegedniük.

Lehet, hogy ebben leggyakrabban az *érzékenység* játszik szerepet és ekkor a vétség nem nagy, de vigyázni kell arra, hogy ezekbe a sértődöttségekbe ne keveredjen több-kevesebb sötét beleegyezés. Mihelyt csak lehet, gyorsan véget vetni nekik. Mire jó örökösen csak ilyen

kicsinyes oldalról foglalkozni a személyekkel és dolgokkal? Dobjuk be mind a rohanó árba. Az ember csak haszontalanul szenvedést okoz magának és mindig nehezebbé teszi a felebaráti szeretetet.

„Ó Szent Pál, nagy apostol, taníts meg engem *a te széles és szabad szeretetedre*. Tedd, hogy legyen elég *lelki nagyságom*, hogy tanácsodat mindig kövessem és sohase engedjem, hogy a nap lenyugodjék a legcsekélyebb tudatos sértődöttségem felett. Add, hogy *ne vegyem észre azt*, amit nekem mondhatnak vagy amivel megsérthetnek, és ha megtörténik, hogy észreveszem, add, hogy minél hamarabb elfelejtsem és másra térjek.”

Július 13.

Kivételek a szeretetemben.

Szeretetünk nehezen jut el odáig, hogy *általános* legyen. Még azok is, akiknek legtágabb szívük van, nehezen érik el, hogy az egész világot beléptessék oda. Az ember oly jó okokat (vagy oly komoly ürügyeket) talál ki, hogy ezt

vagy azt a személyt kizárja érzelméből — vagy ha nem zárja ki, legalább nem zárja be.

Xavier de Maistre 1804-ben levelet írt egyik testvérének Moszkvából és azt ezekkel a szavakkal zárta be: „Csókolom az egész földet... *néhány kivétellel.*”

Ez az. Az egész földet. Vigyázat! Ne olyan gyorsan! Van néhány kivétel.

Vizsgáljam meg magamat őszintén. Milyen az én szeretetem terjedelme? Bizonyosan lehetnek benne megmagyarázható vonzódások, rokonszenvek, szellemi ellentétek, amiket meg kell érteni és el kell ismerni, és amelyek, ha az embernek *tág szíve* van, semmiképpen sem ártanak a közösség békéjének, hanem értékes szempontok és meglátások kicserélését és az eszmék termékenyítő szembesítését eszközlik.

Itt ezen vagy azon személy iránt mutató szándékos *szeretetkihagyásról*, akarattal kimutatott keserűségről, a szolgálattétel megtagadásáról van szó és arról az ezer és egy módról, ahogyan a nő a másik nőnek kifejezheti, hogy nem szereti, hogy *nem rokonszenves* előtte.

Kívülről talán minden ép, de benn csipkedik egymást. A híd korlátai le vannak engedve, nem lehet keresztülmenni.

„Ó Jézus, akinek a szeretete oly általános volt, add, hogy *ne zárjak ki senkit sem* szeretetemből és buzgóságomból. Tedd, hogy *minél kevésbé* szeretek valakit, *annál jobban* rakaszkodjam hozzá természetfelettileg.”

Július 14.

Engedelmesség.

Szent Mechtild *A különös kegyelem* könyvé-ben elmondja, hogy Isten egyik nap felvonultatta előtte az erényeket. Az erényeket a szűzek személyesítették meg. Valamennyien álltak Isten előtt, csak egy térdelt előtte és felajánlott neki egy aranyserleget, amelybe mindegyik szűz sorjában értékes italt öntött. A Szent a látványon elcsodálkozva magyarázatot kért és az Úr így válaszolt neki:

„A térdelő szűz az *engedelmesség*; csupán az nyujt nekem inni, mert az engedelmesség magában foglalja a többi erény gazdagságát. A valódi engedelmes-ségnek szükségszerűen bírnia kell az erények összességét.”

És a Szent világosan látta, mennyire igaz ez az igazság.

„Ó isteni Mester, mutasd meg nekem, mint Szent Mechtildnek, az *engedelmesség értékét és méltóságát*. Taníts meg engem az engedelmesség gyakorlására, amely nem más, mint a sok erény, a türelem, az alázatosság, a hit, a remény, a tanulékonyság gyakorlása, amellyel szerzetesi életemet erővel, értékkel és érdemmel ruházom fel.

Nem akarom, hogy azon mértékben, amelyben előrehaladok, engedelmességi érzékem csökkenjen, hanem ellenkezőleg, *engedelmességem legyen teljesebb, belátóbb, értelmesebb, természetfeletibb.*

Add, ó Istenem, hogy a nehéz pillanatokban, amikor az önszeretet ágaskodik és okokat és ürügyeket keresek, visszaemlékezzem az aranyserleget tartó szűzre, ki térdenállva nyújtja neked a többi erények illatát, hogy egyetlen csepp se vesszen el, hanem valamenyi együtt legyen és téged tiszteljen, amint azt megérdemled.

Ó Isten, ki szereted az engedelmességet, tégy engem *engedelmessé.*”

A gyenge nő.

Javouhey anya, a Clunyi Szent József szerzetesnők alapítónője szokta mondani: *„Nem szeretem a gyenge nőket.”*

Joggal beszélhetett így. Őt nevezte Lajos Fülöp király „nagy férfinak”.

Avilai Szent Teréz sem fejezte ki magát másképen. Mindkét nő úgy tartotta, hogy a szerzetesnőnek legyen erőteljes lelke. Ne legyenek tehát olyanok, akik azt szeretik, ha folytonosan *cirógatják* őket, mintha gyermekek lennének, és *állandóan karon hordoznák őket*.

Ej, ej! Urunk szolgálatában másra van szükség, mint ingatag, tépelődő, reszkető, állhatatlan, félénk és visszahúzódó lelkekre.

A szerzetesnő is nő. Sohasem lehet *sokalni benne a nő adományait*, a szívet, a könnyörületességet, a készséget, az odaadó bizalmat, azt a bizonyos szükségérzetet, hogy támogassák. De mindez legyen nagyvonalú és kísérje ezt, amennyiben lehetséges, *bizonyos férfias bátorság*, a bizalmasságban és szeretet-

megnyilatkozásban lévő okos józanság, önmagáról való teljes megfélemezés, szerény és mély alázatosság.

Ki volt nőibb, *mint Mária*? És mindazonáltal kinek volt *hősiességig menő* nagyobb *bátorsága*, mint neki? A „*stabat*” szó nem mond-e el mindent? A szavakkal való bölcs bánásmódot, a tökéletes hallgatásig menő titoktartást fejezik ki e szavak: „mindent megőrzött szívében”. Nem halljuk az evangéliumban, hogy panaszkodott vagy hízelgett volna.

„Istenem, én nem kérek olyan ajándékot, ami engem nem illet, és nem akarom magamat erősebbnek tartani, mint amilyen vagyok, csak arra kérlek, add meg nekem azt, ami hiányzik, hogy ne legyek szerzetemben ide-oda hulló szalma, hanem *erős lélek*, aki ellenáll és tudja tartani magát; legyen bennem jellem és olyan erény, amely kész *mindenre*, még a legkeményebbre is.”

Kármelhegyi Boldogasszony.

1251 július 16-án Szűz Mária megjelent Stock Szent Simonnak és *kármelita skapulárét* adott át neki. Akik azt hordani fogják, mégpedig nemcsak a zárdában, hanem azon kívül is, számos kegyelmet fognak kapni és kiváltképpen *a tisztítótűzből való gyors szabadulást.*

Ezen általános jellegű történelmi emléken kívül van e napnak még egy különös emléke. 1887 július 16-án halt meg teljes kimerültségben Yun-Nanban Távolkelet egyik legderekabb hithirdetője, a Kínában 29 évig munkálkodó P. Godefroy Chicard, aki fiatal korában három életpálya között ingadozott. Vagy szerzetes vagy bandita vagy lovag akart lenni. Isten nem a vérező vértanúságot tartogatta számára, hanem a teljesen kimerített élet *lassú vértanúságát.* Utolsó szavait a kármelhegyi Boldogasszonyhoz intézte, akinek ünnepén halt meg.

Godefroynek egy kármelita nővére volt Niortban, kit nagyon szeretett és tisztelt. Gyakran kérdezte mástól: „Nincs kármelita nővére? Ah, de kár!

Mert *nincs jobb a világon a kármelita nővérnél.*"

A jó nővér a kolostor mélyéből így bátorította testvérét:

„Ah, micsoda egy élet a te életed, drága testvérem! Mennyi istenszeretet kell, hogy azt elviseljed! Szalézi Szent Ferenc irataiban a művekben való extázisról ír, a te műveid mennek odáig. Valóban a szeretet dolgozik bennük és én örvendek miatta, mintha személyes javam lenne. Az én munkám nem igen hasonlít a tiedhez, de ugyanazok az én szándékaim: Isten dicsősége, a lelkek üdvössége, a te drága missziód. Ezen cél felé irányítom cselekedeteimet, imáimat, áldozataimat... Ah, miért nem lehetek számodra Veronika! Hogy letöröljem izzadságtól, portól és talán vértől fedett orcádat. De bátorság, harcaid vég nélküli nyugalomhoz vezetnek."

Ha szemlélődő szerzetesnő vagyok, szeressem és *értsem meg a missziós apostolkodást.* Ha „a művek extázisára" vagyok szentelve, *értsem meg a zárda-élet apostolkodási képességét.*

**„Úgy tartom magam, mint aki
kiléptem önmagamból.”**

Maria-Antoinette de Geuser, akinek világos és határozott szerzetesi hivatása volt, de aki meghalt, mielőtt tervét megvalósította volna, ezt a rettenetes és nagyszerű határozatot tette: *„Úgy tartom magam, mint aki kiléptem önmagamból”*

Ruysbroeck *A lelki menyegző dísze* című könyvének tárgyát a vőlegénynek szűzekhez intézett szavából veszi: „Ime, a vőlegény jó, *menjetek ki eléje!*” És mindegyik fejezetben megismétli a mindig sürgetőbb felhívást: „*Menjetek ki!*”

Isten a választott lélek körül eltávolít minden baráti támaszt, még a legkedvesebbeket is. *Egyedül és megfosztottnak* akarja őt látni. És nemsokára őbenne magában indul meg az elválasztási munka. „Az Isten beszéde eleven és hathatós, — írja Szent Pál a zsidókhoz írt levelében (4, 12.) — *áthatóbb minden kétélű kardnál* és beható az elme és a lélek, az ízek és velők elosztásáig s

megítélője a gondolatoknak és a szív szándékainak."

Ezt írják le a lelki írók, amikor kérik, hogy a lélek mélyén ne legyen egyáltalán semmi más, csak egyedül Isten. Tünetmentes magány: Istent tartalmazza. Tragikus magány: Isten egyedül, azaz mindennek feltétlen és végérvényes összeomlása, ami nem Isten.

Feltétlen. Semmi, egyáltalán semmi más.

Végérvényes. Egyszersmindenkorra. Ezért írta de Geuser mintegy a visszavonhatatlan „Consummatum est” (Befejeztetett) kifejezéséül e szavakat: „Úgy tartom magam, mint aki kiléptem önmagamból.” Másutt ezt mondja: „Úgy tartom magamat, mint halottat.”

Ez a feltétele annak, hogy az *élő Isten* a maga teljességében *éljen* bennem.

Július 18.

Vidámság.

Minden szent ajánlotta az örömet. „Kívánom, hogy légy vidám” — mondotta Loyolai Szent Ignác egyik noviciu-

sának, akit egyik nap kissé komornak látott.

Páli Szent Vince igen gyakran írja: „Kérem, legyen egészen vidám, és tisztelje ezzel Urunk lelkének szent nyugalmasságát.” — „Legyen igazán vidám, nagyon kérem. Ó, a jóakarátú emberek mennyi okuk van erre.” — „Vigyázní fog kérem egészségére és tisztelni fogja Urunk Szívének vidámságát.”

Szalézi Szent Ferenc is sokszor lelkesíti lelki gyermekeit az Isten gyermekeinek derűtségére, örömére és vidámságára.

Ne higgyük tehát, hogy ridegnek kell magunkat mutatnunk, hogy szerények legyünk; hogy kifeszített húrnak kell lennünk, hogy buzgók legyünk; hogy el kell merülnünk, hogy összeszedettek legyünk. Távol, nagyon távol legyen tőlünk a mogorva, összeaszott és mintegy két ajtó között összeroppant kereszténység. Nem. Legyen a mi vallásunk a derűs napsugár és üde tiszta levegő valása, amelyben a lelkek örvendező szeretetben kivirágzanak.

P. Faber mondotta: „A szentség a nőknél mindig *ridegebb*, mint a férfiaknál.”

Ez a nő *jótulajdonságáról és hibájáról* is tanúskodik. Hiba lenne, ha az apró dolgokkal való gond miatt túlságosan követelődő és kicsinyeskedő lenne. Helyes, ha befejezett, finoman cizellált, tökéletes dolgokat akarunk, és érthető, hogy a tökéletes dolgokkal való gond a szerzetesnőt tökéletességében tartja. Minden nagyon jól megy, ha nincs túlzás: *a határozottság nem jelent merevséget*, sem hajthatatlanságot, a szilárdság nem jelent makacsságot.

„Ó Jézus, taníts meg engem, hogy *himnusszal és dicsőenekkel* szolgáljak neked. Oszlasd szét a *sötét felhőket*, amelyek néha egemet beborítani akarnak. Add meg nekem, hogy mindig jobban szeressem felfedezni a rózsabokorban a rózsákat, mint a töviseket. Éljen az öröm!”

Július 19.

Szelídség.

„Minden ember azon van, hogy *szelídséggel* bánjanak vele; így lett az ember teremtvé és azon nem változtathatunk.” (Páli Szent Vince.)

Szalézi Szent Ferenc szerint a szelídség a következőket kívánja tőlünk:

— Tudjuk *megfékezni a harag indulatait*; és ha haragra kell gerjednünk (Urunk egyik nap nem nevezte-e Péter apostolt sátánnak?), tegyük meg, de nem felindulásból, hanem kötelességből.

— Legyünk *barátságosak és szívélyesek* mindenkihez.

— *Mentsük ki azokat, akik kellemetlenségeket okoztak nekünk, viszont ne késlekedjünk az észrevételt vagy panaszt megtenni, amikor azzal meg vagyunk bízva.*

— Menjünk odáig, hogy nemcsak mentegetjük az igazságtalanságokat és sérelmeket, hanem még *kedvesen bánunk* azokkal, akik azokat velünk cselekedték.

Ha ez a szabály minden lélek számára, aki Krisztus szellemét, azaz a szelídséget és az alázatosságot bírja, mennyivel inkább kell, hogy az legyen és hűségesen gyakoroltassék a szerzetesi léleknél.

„Ha a szeretet leánya (Fille de la Charité) megszomorítja nővérét... többé már nem a szeretet leánya” — mon-

dotta Páli Szent Vince. „Nem, többé nem az, csak a közösség ruháját hordja.”

Ha a szerzetesnő a szó betű szerint való értelmében nem a szeretet leánya, nem szerzetesnő. Azt mondhatná az ember, hogy azon mestert követik, aki ezeket mondja: „Tanuljatok tőlem, mert én kellemetlen, komor és fanyar humorú vagyok.” Bizonynal nem követi azt, akiről mondták: „Menjünk az édességhez.”

Július 20.

Korpa és liszt.

Valamikor Palesztinában egy régi közmondás a rabbik tanítványainak négy csoportját különböztette meg:

— A *szivacsok*, vagyis azon tanítványok, akik mindent teljesen felfognak, a lényegest is, meg a nem lényegest is.

— A *tölcsérek* azon tanítványok, akiknél a tanítás az egyik fülön bemegy és a másikon kimegy.

— A *szűrők* azon tanítványok, akik beszívják a bort, de csak a seprűt tartják meg, vagyis csak a másodrendű dolgokat jegyzik meg.

— A *sziták* azon tanítványok, akik megőrzik mindazt, ami fontos, a lisztet, és csak azt felejtik el, ami elhagyható, a korpát.

Vizsgáljam meg magamat.

Melyik csoportba tartozom? Akár profán, akár istenes tudományról van szó, mindennek megvan-e a maga igazi helye elmémben? Minden világos, okosan fel-fogott, megállapított és rendezett?

Hányan megzavarják az értékek rendjét még a *jámborságban is* és elfelejtik az első helyre tenni azt, ami első helyet érdemel, és csak az úgynevezett szentes asszonyok ájtatosságait gyakorolják.

A szerzetesi léleknél ennél több kell.

Különösen ha másokat alakítanom kell, szerezzem meg először magamnak azt, amit adnom kell. Legyek gazdag tiszta és tápláló lisztben és ne veszítsek el belőle, legföljebb azt, amit nem fogok nélkülözni.

„Ő Jézus, aki kiváltképen Rabbi voltál, tedd, hogy bölcseséged és törvényed *figyelmes, tanulékony és értelmes* tanítványa legyek. Add meg evangéliumod tiszta és mély értelmét, hogy elmémben és gyakorlatomban minden a *maga igazi*

helyén, értékiokán legyen, ahová te helyezted."

Július 21.

Krisztus tekintete.

Jézus mint egészen kicsiny csecsemő rátekint *Anyjára*. Mennyi báj és ékes-szólás van már abban a néma beszélgetésben, amely egy közönséges csecsemő és anyja között megy végbe... És itt micsoda jelenet! Sokáig itt tudok időzni... És ugyan miért nem maradnék itt?

Jézus rátekint az *ifjúra*, aki kitárta előtte a tökéletes élet utáni vágyait. Az evangélium írja, hogy az Udvözítő azonnal megszerette. Látom a képet. „Úgy van, fiam. Gratulálok a jó utáni szomjúságodhoz.” Vajjon nem voltam-e én is részese Jézus tekintetének és előszere-tetének azon a napon, amelyen eltökéltem magam, hogy követem hivatásomat? Emlékezzem vissza arra az áldott pillanatra. Jézusnak ez a tekintete és különös szeretete ma is megvan. Urunk mindennap reám tekint és szeret engem...

Jézus rátekint *Péterre*. Amikor András

Pétert a jó Mesterhez vezette, az evangélium szerint, a Mester az apostol szemeibe tekintett. És ez az elseje annak a tekintetsorozatnak, amelyet Jézus Péterre irányított: szeretet-tekintet, amikor Szent Péter elismeri az Udvözlő istenségét, nemtetsző tekintet, amikor Szent Péter úgy számítja, hogy tisztán földi méltóságot fog nyerni, szemrehányó tekintet Kaifás udvarában a háromszoros tagadás után, megbocsátó tekintet a csodás halfogás után a háromszoros kérdés pillanatában: „Péter, szeretsz-e engem?”

Jézus rátekint *Veronikára*. Felmegy a Kálváriára. Szemei könnyel, köpésekkel és vérrel borítva... Egy nő átfurakodik a tömegben, keresztülhatol a katonák sorfalán és megtörli a szegény elítélt arcát. „Köszönöm, Veronika. Ó, mily hálás vagyok neked!”

Jézus rátekint *Magdolnára* a farizeus Simonnál az ebéd, az illat szétáradása és a hajzat szétbomlásának ideje alatt. Rátekint a keresztről, amikor fejét a töviskoszorútól gyötörve lehajtja és felfedezi a kereszt lábánál levő kis csoportot. Rátekint a sírnál, amikor Magdolnát másik

nevéen szólítja: „*Mária, Márial!*” És az felkiált: „*Ó, jó Mesterem!*”

És még *hány más tekintete van Jézusnak!* Válasszam ki azt, ami legjobban megmutatja nekem az *ő isteni Arcát...* az *ő isteni Szívét.*

Július 22.

Mária Magdolna.

Ha van egy nap, amelyen felesleges elmélkedési pontokat adni, akkor az a mai. Mennyi evangéliumi jelenet tárul elém és valamennyi markáns erővel mutatja be azt a tanítást, amely a többit felülmúlja: ragaszkodjam ahhoz, hogy az Úr lábainál lehessek.

Valahányszor megpillantjuk Mária Magdolnát a kegyelemtől való érintése óta az evangéliumban, ott találjuk az Udvözítő lábainál.

Ő az Udvözítő lábainál van a farizeus *Simon házában.*

Ő az Udvözítő lábainál van *Bethániában,* mialatt Márta nővére a házimunkával foglalkozik.

Ő az Udvözítő lábainál van a *kereszt-nél.*

Ő az Üdvözítő lábainál van a sírnál
a feltámadás után.

Igy négyféle szemlélődés ment végbe:

Bűnbánó szemlélődés.

Imádó szemlélődés.

Részvevő szemlélődés.

Boldogító szemlélődés.

Válasszam ki magamnak a lelki állapotomnak vagy kegyelmi vonzalomnak megfelelő szemlélődést.

Mint Mária Magdolna, keresem-e én is ezt a szent magatartást Jézus lábainál? Más szóval mondva, *szomjazom-e az elmélkedés után*, szomjazom-e az imálandó Mesterrel való kapcsolat után, mindennél inkább kívánok-e fejemmel az ő térdeinek magasságánál lenni?

„Ó Mária Magdolna, te nagy szent, aki oly jól tudod előttem kinyilatkoztatni szíved és Jézus Szíve gazdagságát, taníts meg engem, hogy bánkódjam, mint te, imádjak, mint te, részvétellel legyek, mint te, egyesüljek feltámadott Mestereimmel, mint te. Tégy belőlem még akkor is, ha hivatásom a tevékenységet az elmélkedéssel egyesíti, *elmélkedő lelket* és a szó igazi értelmében szemlélődő lelket.”

Későbbre halasztani.

Talán ez is egyike a hibáimnak: *másnapra halasztom* a dolgokat. Lustaság, rendszertelenség munkámban, gyakori idővesztegetés.

Igyekeztem jól megismerni ezt az állapotomat, és ha hiány van, legjobb tehetséggel javítsak rajta.

Gondoljam meg, hogy a későbbre való halasztás, eltekintve *azon bajtól*, hogy e miatt talán Isten egy akaratát vagy kívánságát nem teljesítem, nem hoz magával *semmi előnyt*.

Amit ma elhagyok, holnap is nehéz lesz, sőt talán *nehezebb*. Azok az okok, amelyek ma visszatartanak, holnap miért nem fognak visszatartani?

Ha nem határozom el magamat ebben a pillanatban, amely elmúlik, kiteszem magamat annak, hogy elhagyom menni valamennyi pillanatot és *sohasem fogom magamat elhatározni*.

Tehát kockázat, gyávaság, csalódás kíséri annak az elhalasztását, aminek azonnali megtételét a kötelesség parancsolja vagy sugallja.

Mi történt volna *Józseffel*, ha késlekedve vitte volna a Gyermekeket és Anyját Egyiptomba? Mi lett volna a *bölcséssel*, ha késlekedve követték volna a csillagot? Mi lett volna az *apostolokkal*, ha késedelmeskedtek volna, vártak volna és alkudoztak volna? Azonnal elindultak. És *Szent Jeanne d'Arc-tól* kérdik: „Mikor akarsz elindulni? — Inkább ma, mint holnap — feleli — és inkább holnap, mint azután.”

„Ó, ti mindannyian, akik annyi *készséggel* engedelmeskedtetek Isten hívásának, tanácsatok meg engemet, hogy kövessem a kegyelmet, mihelyt szól, hogy sohasem várassam meg az Urat. Beszélj, ó jó Mesterem, szolgálód rendelkezésedre áll!”

Július 24.

Kiki az ő szerepét.

Az evangélium egyik legtanulságosabb elbeszélése a *magvető példabeszéde*. Jézus gyakran látta a palesztinai falvak földműveseit, amint az ekével a vállukon vagy a szamar hátán a munkára mentek és maguk előtt hajtották az ök-

röket, vagy pedig, mikor már a föld föl volt szántva, kimentek, hogy vessenek.

Ma, amikor itt az idő, hogy a földbe termékeny mag kerüljön, nem egy földműves imát mond munkája előtt a Mindenhatóhoz, mert tudja, hogy nem kell sok az aratás megsemmisítéséhez: falánk madarak, egy méteres bogáncs, zivataros záporosó. Van, ahol ezt az érdekes imát mondják: „Uram, ami ügyünk piros, a te ügyed zöld.” Ami másképpen ezt jelenti: „Mi végezzük a szántás munkáját, amely által élénk piros göröngyöket ásunk ki, a te munkád, hogy növeszted a gabonát és a sárga vagy ibolyás-barna színű szántóföldet zöldülővé változtatod át.”

Minden feladatnak elvégzésében tökéletesen így határozhatjuk meg a *mi szerepünket* és *Isten szerepét*. A mi szerepünk, hogy meg hozzuk a megfelelő munkát, végigjáratjuk az ekét a földön és szilárd, egyenes, néha véres barázdákat vágunk; az Isten műve a mag *kicsíráztatása* és munkánk harminc- hatvan- vagy százszoros sikere.

Ne büszkélkedjem, amikor sikert értem el. Ha a búza nem emelkedik fel, ne

keseredjem el, ne csüggedjek el. Megtettem, amit lehetett, feladatomat elvégeztem, szerepemet megjátszottam. Hagyjam, hogy Isten úgy játssza az övét, amint akarja. *Ő jobban tudja, mint én,* mi megfelelő.

Július 25.

Cselekedetek által.

Nem mulasztom el megmondani Istennek, hogy szeretem. Könnyű és édes ezt tennem.

Fontosabb ennél a következő: mutassam meg, hogy szeretem. A szeretet-szavak hasznosak, de még jobbak a szeretetcselekedetek, amelyek a szeretetet bizonyítják.

A cselekedetek által bizonyítjuk *hitünk és buzgóságunk őszinteségét*. Ha mélységes meggyőződés helyett csak érzelmi szeretetem van, azon napokban, amikor a vigasztalás hiányozni fog, hűtlenné leszek, és Isten kérdezheti magától, hogy nagylelkűségem nem hiú és igaztalan-e?

A cselekedetek által adunk Istennek *legjobb bizonyítást*. A szerint ítélnék

meg minket, amint cselekszünk. Viselkedésünk bizonysgot tesz szemlélőink előtt a Mester nagyságáról, **akinek szolgálunk.** Ha a tisztelet teljes és élő, azok, akik látnak minket, magasztos fogalmat alkotnak arról, aki felé a tisztelet irányul. Ha ellenben a tisztelet kicsinyes, Isten kisebbedik azok szemében, akik minket néznek. A felelősség tehát igen nagy, és az elől nem lehet elfutni.

Végül cselekedeteink által nyilvánítjuk ki *szeretetünk hatalmát.* Ahhoz nem kell nagyon erős szeretet, hogy szavakat kiejtsünk, de erős szeretet kell, hogy elhatározzuk magunkat, vagyis hogy a lustasággal, szeszéllyel végezzünk.

„Istenem, tudjam neked mondani szeretetemet. Gyakran *tunya*, láng nélküli és hangtalan, majdnem szívnélküli vagyok lábaidnál, de te jól tudod, hogy ez nem igaz, és ha ügyetlen is vagyok, *de nem vagyok közömbös, ó nem.*

De necsak arra taníts, hogy szeretetemet tudjam neked mondani, hanem arra is oktass, hogy azt *kimutassam.* Legyenek szavak, egyéb dolog hiányában, de még inkább legyenek *cselekedetek.*”

Számos utód.

A tisztaság fogadalmának nagy áldozata az *anyaság* áldozata. Hogy a szerzetesnőnek nem lehetnek véréből született gyermekei, hogy nem lehet édesanya. A nőnek a három fogadalom között ez kerül a legtöbbe.

Ez a fogadalom kétségtelenül magába foglalja azt a nagy örömet, hogy test és vér által nem tartozik egyetlen emberi teremtményhez sem, hogy mindenkorra szűz maradhat. Ugyancsak egyforma, sőt néha nagyobb ez az áldozat, de szívesen meghozzuk, hogy „kövesük a Barányt mindenhová, ahová csak megy”.

Nagy boldogság azoknak, kik Istenért szándékosan lemondtak a testi termékenységéről, hogy elmondhatják magukról, hogy annál csodálatosabb képességeik vannak *a lelki termékenységre*. Testet nemzeni szép munka, de lelkeket, határtalan számú lelkeket nemzeni, mennyivel gyönyörűbb munka!

„Tekints az égre és ha képes vagy, számláld meg a csillagokat, — mon-

dotta az Úr Ábrahámnak — oly számos lesz a te nemzetséged.” (I Móz. 15.)

Isten minden neki szentelt léleknek hasonlóan mondhatja: „Tekints az égre, nemzetséged oly számos lesz, mint az égbolt csillagai. Mivel érettem lemond-tál az emberi szerelemről, sokaságot fogsz *a kegyelemre szülni*. Sokan neked fogják köszönni üdvösségüket.”

„Uram, add, hogy mérhetetlen tömegeket szüljek isteni szeretetedre és hitedre.”

Július 27.

Egyszerű munka.

„Bátorság, bátorság — mondotta Szent Teréz leányainak. Ne vegyétek zokon, ha az engedelmesség külső munkára szólít; és ha a konyhában kell foglalatoskodnotok, értsétek meg jól, hogy Urunk ott van a *fazekak között*.”

Mily szép tárgy a szemlélődésre és elmélkedésre: Jézus a fazekak között! Bizony úgy van. Ő ott van ugyancsak a seprők, a mosóteknők és vasalók stb. között. *Bármi legyen a munkám*, amibe állítanak, Jézus ott van, és minél kemé-

nyebbnek és kevésbbé csillogónak látszik ez a munka, annál bizonyosabb és hatásosabb az ő jelenléte. Ő jól érzi magát a kevésbbé feltűnő és alázatosabb munka között.

Tehát oktan kevésbé kíváncsi sohasem kívánjam elhagyni egyszerű munkakörömet, hogy a zárdában *szemrevalóbb munkakört* kapjak. A legutolsó lépcsőfok való nekem, ott fogom inkább megtalálni Jézust.

P. de Foucauld 1902-ben, pappá szentelését követő évben a lelkigyakorlat végén ezt a feltételt tette: „*Alávalóság.*” Ezt így határozta meg: „Másoknak szolgálok. Bizonyos számú igen alávaló testi munkára adom magamat és elvégzem, miként Jézus Názáretbe jött, hogy szolgáljon... *Szolgáljon, és nem hogy neki szolgáljanak.*” És elhatározza, hogy visszaküldi a kaszárnyába a katonát, akit hozzá adtak, hogy a pusztában való remeteségében segítségére legyen.

Ha „díszes” hivatalom van, végezzem azt alázatosan. Ha alázatos hivatalom van, örvendjek. Ha különös szín nélkül való és észrevétlen hivatalom van, használjam fel az észrevétlenséget, hogy

egyszerűségben éljek, és igyekezzem azt különös szeretettel *bearanyozni*.

Július 28.

Az állapotbeli kötelesség.

„Ha nem akarunk csalódní életünk lelkiismeretvizsgálásában, — mondja egy lelki író — kezdjük a vizsgálatot azon, hogy miképen tettük meg *állapotbeli kötelességünket*.”

Néha azt hisszük, hogy a lelki élet legmagasabb fokát *a szemlélődés magassága* teszi, amelyre meg vagyunk hívva, vagy az Istennel való érintkezések bensősége.

Van azonban egy értébecslés, amely ezt megelőzi; és ez a következő: teljesen *megtesszük-e állapotbeli kötelességeinket?*

Mit akar ez mondani?

Nos, a következőt: megtartjuk-e a legjobban azt, *amit a szabály követel*, amely alatt a szerzet kötelezettségeivel szemben való általános engedelmességet értünk. Legjobban betöltjük-e azt a *hivatalt*, amellyel a szerzetben megbíztak, legyen az a konyhában való foglalkozás

vagy a ház vezetése, a bevásárlás végzése, a legcsekélyebb kötelesség teljesítése?

Természetes, hogy a *szerzetesház* mindent megnyer, ha kiki a maga legjobb tehetsége szerint végzi hivatalát, de ugyancsak világos, hogy *kiki mindent megnyer*, ha jól megteszi azt, amit meg kell tennie. Abban a pillanatban, ami elmúlik, van-e más végrehajtani-való dolgunk, mint az, amit Isten akar? Bizonyial nincs. Márpedig Isten abban az elmúló pillanatban éppen azt akarja tőlem, amit állapotbeli kötelességem előír.

Ez tehát az a szabály, amely szerint az erényt ítélni, a szentséget értékelni lehet. Akár tetszik nekem kötelességem, akár nem, *végezzem a legjobban*. Ha nem tetszik nekem, Isten legyen még jobban áldva. Így szebb szeretetet tudok neki kimutatni.

Július 29.

Márta és Mária Magdolna.

Mekkora szolgálatkészséggel *buzgódik Márta* az Úr szolgálatában. Készséges, okos és figyelmes a gondja.

Ha Urunk örömét fejezi ki azoknak, akik Krisztus *tagjait* segítik, akikkel való szolgálatot Ő a vele tett szolgálatnak tekinti, mennyivel nagyobb örömmel fogadhatta Márta szolgálatát, aki azt *személyével* szemben teljesítette. „Éheztem és ennem adtatok, szomjúhoztam, és innom adtatok, jövevény voltam, és befogadtatok engem.” (Mt. 25, 35—36.)

Vizsgáljam meg, milyen buzgósággal végzem állapotbeli kötelességemet, különösen ha az anyagi foglalatosságokból tevődik össze. Gondos buzgóságom van-e, vagy hanyag vagyok? Szorgalmam *okos-e*? Tevékenységem *természetfeletti-e*? Valóban Urunknak akarok szolgálni nővéreimben (a szegényekben, a tanulóknban és azon lelkekben, akikkel foglalkoznom kell)?

Ugyeljek arra, hogy buzgóságomtól ne hagyjam magam *azon túl* vezetetni, *ami megfelelő*, és ne felejtsem el, hogy mindenben és mindenekelőtt szerzetesnő vagyok. A Mester szava jelentőséges: „Márta, Márta, *egy dolog a szükséges.*” Nem akarja Jézus azt mondani, hogy csak az imádság számít, hanem nem akarja, hogy a tevékenység ürügye

alatt elhagyjam vagy elhanyagoljam ájtatossági gyakorlataimat. Nem akarja, hogy a munka közben elveszítsem a békét. Ő jól tudja, hogy különös kegyelem nélkül nem tehetek egyszerre két dolgot, dolgozni és imádkozni, de azt akarja, hogy cselekvésem annyira fel legyen neki ajánlva, szívem mélyén annyira az ő isteni akaratának teljesítése legyen abban az elmúló pillanatban, hogy az egész mint tömjén szálljon feléje.

Amikor imádkozom, legyek *Mária Magdolna*. Amikor dolgozom, legyek *Márta*, de olyan Márta, aki visszagondol, hogy az imént Mária Magdolna volt.

Július 30.

Szemelm.

Birtokomban vannak-e? A szerény tekinteteknek nem az a célja, hogy az ember rideg, fanyar és gépies arcot vágjon, hanem hogy segítségére legyen a belső összeszedettségnek, hogy a felebarát épülésére legyen, és rászoktassa az embert önmaga kormányzására.

Semmit sem használ a szem lesütése,

ha csak képmutatásból történik, vagyis azon célból, hogy lássák, mennyire nem látunk semmit, de a mellett igyekszünk mindenről tájékozva lenni. Még kevésbé van itt szó mesterkélt kényszergyakorlatról, amellyel elveszítjük a békét, és annyira jutunk, hogy nem merjük többé a szép dolgokat szemlélni. Mehetünk Istenhez nem tekintve semerre, és mehetünk hozzá ide-oda tekintve, feltéve, hogy az tudva, és dicséret és imádás céljából történik.

Urunk az evangéliumban minden hívőtől kéri, hogy őrizze meg *tisztán szemét*, hogy benne minden tiszta legyen. Mennyivel inkább kívánja ezt a szerzetesi lélektől! Ne felejtsem el, hogy a világon a legelső vétek a szem, a tekintet vétke volt, *egy nő vétke* volt, a nagyon tökéletes teremtmény által elkövetett vétek volt. Nem vagyok kevésbé alávetve a tévedésnek, mint Éva. Tehát okosság, bölcsesség és nyugodt szerénység, erősség, ugyanakkor hajthatatlanság és hajlékonyság. Csak *egy tekintet* kell, hogy a belső béke felbomoljon, hogy felkorbácsoljuk a szív viharát, hogy felkeltsünk magunkban

egy kísértést, és hogy ki tudja, milyen hibába vagy bűnbe essünk?

Vigyázzatok, mondotta Urunk. Lehet vigyázni *nyitott szemmel*. Az örökös gyakran abban fog állni, hogy *tudjuk becsukni*.

Ha valaha is megesne velem, hogy *súlyos bukás alkalmá* környékezne, ismerem Urunk tanácsát. Inkább „kivágom”. Ez a képletes beszéd azt jelenti, hogy a világon semmiért sem használhatom Isten ezen ajándékát arra, hogy Őt megbántsam.

„Ó Jézus, add meg nekem szemem okos, őszinte és bátor használatát. Mária, előre neked ajánlom *minden tekintetemet*.”

Július 31.

Loyolai Szent Ignác.

A jezsuiták lelkiségének négy jellemvonása.

1. Ez a lelkiség *pszichológiai*, vagyis először az *élettől van sugallva*: nem indul el a könyvekből, hanem egy átélt tapasztalatból. *Kiterjed az életre*, nem-

csak az elmélkedés technikáját, hanem az egész életberendezést tekintve. *Felhasználja az élet, a test, az érzelmesség, a képzelet, az értelem és az akarat minden gazdagságát*, és mindezt a maga rendjén. *Alkalmazható minden életre*. Szent Ignác, akit vonzalma eleinte a pusztaságban való szigorú életre vezetett volna, megérti, hogy Isten mást kíván tőle: „a cipő legyen saruzott, de a lélek sarutlan”, vagy más szóval, élete folyjon le a világban, de ne legyen a világból, a lelkiesség ne legyen edénybe zárva, hanem a szabad levegőn, tehát hordozható, sokak által használható.

2. Ez a lelkiesség másodsorban *aktív és harcos*, amely az *akarat* képességeinek legtágabb kihasználását kívánja. Nem egyszerű napkúra, hanem a földre szállás a tevékeny szeretet férfias gyakorlására.

3. Ez harmadszor *Krisztusra összpontosított* lelkiesség, Jézus lesz a *Fő*, akinek szenteli magát mindenki, minden számítás nélkül, ő lesz a *minta*, akit a lehető legtökéletesebben kívánnak visszaadni; ő lesz a *barát*, akinek odaadják egész szívüket.

4. Ez végül *apostoli* lelkiiség. Szent Ignác a rend szabálykönyvében kétszázötvenkilencszer említi: „Isten nagyobb dicsőségére”, körülbelül egyszer minden oldalon. Nincs szó arról, hogy az ember egyedül önmagát szentelje meg, hanem szentelje meg *az egész földet* is. Semmi sem képes Szent Ignácot jobban megismertetni, mint Xavéri Szent Ferenc élete. „Kérni fogom Istent, hogy áldja meg Szent Ignác fiait, hogy tegye őket szent hivatásukhoz hűekké. Ha felhasználom lelkiiségüket, kérem, hogy a legjobb hasznot merítsék a benne levő megszentelő képességből.”

AUGUSZTUS HAVI ELMÉLKEDÉSEK.

Augusztus 1.

Az engedelmességi fogadalom.

Az engedelmességnek nem az a célja, hogy minden pillanatban azt tegyük, ami önmagában a legjobb, hanem hogy megengedjük Istennek, hogy általunk minden pillanatban végbevigye azt, ami számára a legjobb.

Ezt kell válaszolni azon ellenvetésekre, amelyek bizonyos rendelkezésekkel kapcsolatban az elmében támadnak: „Az ember jobban tenné, ha így cselekedne. Inkább ezt kellene parancsolni.”

Tényleg lehetséges, hogy ilyen és hasonló megállapítás magában véve helyes lenne. És semmi sem akadályozza meg az embert abban, hogy minden észrevételt, amit helyénvalónak talál, az előljáróknak *tiszteletteljesen* bemutasson. Az előljárók éppen azt kívánják,

hogy *alantásaik* segítségükre legyenek munkáik legjobb elvégzésében. Ezért teljes bizalommal kell lenni irántuk és *meg kell könnyíteni* gyakran terhes *feladatukat*.

De ha ezt egyszer megtettem, és előjáróim mégis úgy ítélik, hogy az ő eredeti felfogásuk vagy parancsuk szerint kell cselekednem, nincs más, mint hogy hittel *meghajoljak*. Talán az, aminek a végrehajtását kéri, önmagában véve nem a legjobb, de bizonyosan legjobb az Isten előtt. Isten a helyes munkáknál inkább kívánja az elszakadt szívet, a kézügyességnél és szellemi csillogásnál inkább kívánja *a szívnek* az egyetlen szükségeshez való *csatlakozását*.

Jean de Quintanadona, aki a kármelita rend terézi reformját Franciaországba behozta, panaszkodott Istennek, hogy nem tud neki jól szolgálni.

„Ki akadályoz meg téged, hogy nekem szolgálj?

— Az akadály *tőlem* jön.

— Minthogy nekem adtad azt, ami a tied, elfogadom. Most ismét rád bízom, nem mint a te dolgodat, hanem mint az enyémet.

— Igen, Uram, élni fogok ezután, de nem mint az *én dolgom*, hanem mint a *te dolgod*” . . .

Ime, ezt valósítja meg az engedelmes-ség. Mivel az ember mindent odaadott az Úrnak, minden „istenszolgálatá” változott.

Augusztus 2.

A kényelem túlzott keresése.

Ha az ember körülveszi magát *sok kényelemmel*, bármily erényes is legyen, megmutatja, hogy sohasem lesz *önmegtagadó*, sem *tökéletes*.

Nem mondjuk ezzel azt, hogy nem hasznos és nem tanácsos betegség vagy kimerülés esetén alázattal *szükséges enyhítést* kérni, hogy állapotbeli kötelességünket és a szeretet gyakorlatait meg tudjuk tenni. Sok esetben ez bölcsesség és alázatosság.

Itt inkább a kényelem *túlzott keresésére*, az apró betegségekkel és a hivatalt kellemetlenségeivel kapcsolatos beteges nyugtalanságra gondolunk. Lehet egy kis kényelmet keresni a nélkül, hogy az erényben hibáznánk, de az itt

felbukkanó túlzott önszeretetet nem egyeztethető össze a szegénység és a tökéletesség szellemével.

Nem fér össze a *szegénység szellemével*, ha például egészségápolás vagy hivatalbeli könnyebbség miatt meg nem okolt vagy túlzott kiadásokat kérnénk.

Nem fér össze a *tökéletesség szellemével*. Amikor a rendbe beléptünk, elhatároztuk, hogy a test javaihoz és az életkényelemhez nem ragaszkodunk túlságosan, miként azt a világi személyek teszik. Feltettük magunkban, hogy Urunkat követni fogjuk a keresztség, sőt a keresztre. Nemde éppen ezekben a pillanatokban, amikor a természet nyög és szenved, kínálkozik alkalom, hogy bebizonyítsuk Istennek, hogy hivatásunk őszinte és lemondásunk nem csupán a papíron van meg? Mégegyszer okosság és alázatosság. Tudnunk kell, hogy mikor tárjuk fel szükségünket, és mikor kérjük azt, ami segítségünkre lehet, hogy erőnket jobban megtartsuk és hivatalunkat betöltsük.

Mindenkor a *szerzet szelleme szerint*, föltétlen elszakadással és erős elhatározással azon leszünk, hogy a szerzetesi

lemondó és önmegtagadó szellemből nem engedünk és az engedelmességhez alkalmazkodunk, amennyiben gyermeken elfogadjuk azt, amit előljáróink *reánk szabnak*, és még gyermekibben elfogadjuk előterjesztésünk *visszautasítását*.

Augusztus 3.

Haszontalan foglalatoskodás.

Valaki panaszkodott, mert egészsége megromlott, szemevilágát veszély fenyegette. Nagy dolgot csinált belőle és nyugalma elvesztette. Pedig Isten nem a *szemevilágát* kérte, hanem *életét*. A vélt szembaj felfedezése után hamarosan meghalt, miután utolsó napjait egy *olyan baj* gondolata miatt sötétítette el, *ami sohasem következett be*. Nem tette volna jobban, ha mindenben átadta volna magát a Gondviselésnek és *békében élt volna* azokban a napokban, amelyek valójában életének utolsó napjai voltak és amelyeket hiábavaló panaszával megmérgezett?

Egy igen keskeny hegyi ösvényen mérész turistacsoport jött le, amely veszé-

lyes hegycsúcsra mászott fel. Lejövet egymás kezét fogva és a sziklafalhoz hajolva, háttalfordulva a mélységnek csúsztak lefelé. Veszélyes helyzetükben csak arra gondoltak, hogy le ne szédüljenek és a lejtőre ne buk fencezzenek, amelytől a csúszós ösvény alig tudta őket megóvni. Felettük egy kötélén másik mérész csoport száll le, de jaj, egy kő kijön a helyéből és lejtőről-lejtőre esik. Könnyen ráeshetett volna az alant félve csúszó egyik turistanőre, aki megrémült attól a mélységtől, amelyet *oldalt* nyitottnak gondolt. A valóságban az igazi veszély, amelyet nem tudott, *felülről* jött volna.

Jó lecke. Van idő szomorkodni a bajon és veszélyen, *amikor már megvan*. Mire való azt várva búsulni? Hagyjuk a Gondviselést a maga módja szerint dolgozni, és a szükséges okosságot feltételezve, ne éljünk azon bajok miatt való nyugtalanságban, *amelyek sohasem fognak ránk törni*. Ezt kívánja az okosság és a józan ész, ezt kívánja a természetfeletti hit és a remény. Mondjuk általában a Miatyánk kérését: „de szabadíts meg a gonosztól”, a nélkül, hogy

előre keresnénk a bennünket fenyegető *lehetséges veszélyek katalógusát*. Csak egy baj van, a vétek, a többi mind jávára fordulhat annak, aki szeret.

Augusztus 4.

Szent Domonkos.

Szent Domonkos, miután Bertrand testvérrel a rocamadour-i szentélyben imádkozott, elindult Orleans és Párizs felé. Az úton német zarándokok mellett haladnak el, akiknek a nyelvét nem ismerik. Ezek a két szerzetes felváltva mondott zsoltár- és litániaimáján épülve arra kérik Domonkost, hogy együtt mehessenek.

Domonkos szívesen hirdette volna nekik Isten igéjét, de hogy értesse meg magát? „Bertrand testvér, mily kár, hogy mindezen zarándokokba nem hinthetünk lelkiséget. Ha úgy tetszik, kérjük térdénállva az Urat, adja meg nekünk, hogy *megértsük és beszéljük a nyelvüket*.”

A csoda megtörténik és Szent Domonkos négy napon át a hit titkaival foglalkoztatja a zarándokokat.

Manapság, jobban, mint valaha, nehéz

magunkat megértetnünk bizonyos körökben. Mélység választ el néha két gondolatvilágot.

Régi legenda beszél egy szent szerzetesről, akinek az a csodás ajándéka volt, hogy *mindenkit megértett*. „Annak, aki tökéletes akar lenni a szeretetben, — mondotta tanítványainak — meg kell tanulni, hogy felfedezze az *emberek arca mögött* lévőket.” Helyezkedjünk másnak a helyébe, képzeljük el elviselt szenvedéseit, életének igazi körülményeit, és együttérzők, kevésbbé zárkózottak leszünk és megértjük gondolatát és nyelvét.

„Uram, add, hogy különösen ha másokkal van gondom, mindig megértsem őket és ők is megértsenek engem. *Jobban megértve jobban szeretek*. Imádkozni fogok, hogy mindenkor tudjak azok nyelvén beszélni, akikkel dolgom van.”

Augusztus 5.

Mosoly.

Az év elején azt az elhatározást tettem, hogy *mindenre mosolyogni fogok*.

Mosolyogni Istenre, mosolyogni a felebarátra, mosolyogni magamra.

Megtartottam ígéretemet?

Nem. Vagy legalább is *nem egészen*.

Nem lehet ezen csodálkozni. A *Gondviselés* csak ajándékokat adott, a *felebarát* kedvességeket, *magamban* pedig több kellemetlen dolgot találtam.

Vajjon nem kötelezem-e magamat arra, hogy csak akkor nevetek, ha *minden rám mosolyog*? De hiszen éppen azt akartam, hogy akkor is mosolygok, ha valaki vagy valami nem mosolyogna rám. Másképpen nem érdemes feltételt tenni. Szép és érdemszerző lenne-e, ha azt teném fel magamban, hogy alkalmazkodom az élethez, ha az élet kívánságom szerint folyik le?

Nem, nem. Én arra határoztam el magamat, hogy minden menni fog, *amikor ez nem menne*; hogy megőrzöm örömemet, amikor a szomorúság belopódzik.

Nem voltam hiú?

Újra megteszem a feltételt.

Ha *fiatal* vagyok, ez fontos. Az ember nem mogorva az élet elején. Ha *érett* korú vagyok, az élet megtanított, hogy minden jobban növekszik a napon, mint

éjszaka, és magam körül példát kell adnom, hogy lendületemet megtartom és a bátorság szellemét kifejlesztem. *Ha életem estéje közeledik és járásom megnehezedik, emlékezzem egy jó öreg ember tanácsára, aki nyolcvanhat éves korában ezt mondotta: „A hosszú élet titka: négyszer annyit mosolyogni, mint előbb.”*

„Ha hiányzik benned a vidámság, — mondotta a görög költő — nem veszem meg javaid maradékát a füst árnyékáért” — ami más szóval annyit jelent: ahol nincs mosoly, csak életszegénység és jelentéktelenség van. Fejlesszem ki magamban a mosolygás isteni művészetét. „Isten a jókedvű adakozót szereti.” (II Kor. 9, 7.)

Augusztus 6.

Urunk színeváltozása.

Bizonyos napokon az elmélkedés *igen nehéz* nekem. Lehetséges, bármily ritkán is legyen az, hogy bizonyos napokon az elmélkedés oly könnyű, hogy majdnem a Tábor-hegyén érzem magamat. Szívesen maradnánk az elmélkedésben, az

idő megy és észre sem vesszük. Megesik — nagyon kevésszer — az, amit a legenda egy régi erdei kolostor kapus testvéréről mond, aki egy madarat halott énekelni és kiment a szobájából, hogy az éneket jobban hallhassa. Amikor visszatért a kolostorba, egy arcot sem ismert meg... Száz év múlt el a madár éneke alatt.

Ez a költészet világából való. A mindennapi *valóság* bizonyára zordabb számomra. Semmi elragadó madáracsicsérgés, *egyedül a hit*, és az leggyakrabban *vigasztalás nélkül* való és minden képességem nagylelkű kiárasztását és állhatatos, buzgó *igyekezetemet* követeli.

Ha Isten segít engem, ismerjem el, hogy minden tőle jön. A föld csak föld. Rendes körülmények között Istent *tapogatódzva*, két karunkat előre kinyújtva, átlátszatlan éjtszakában kell keresni. Az Isten *elrejtett Isten*. Egy egész örökkévalóságunk lesz, hogy a boldogító színélátás örömeit élvezzük.

Ha Isten engem a szórakozottság, a képtelenség zsákmányának hagy, tudjam, hogy ez közös sors, hogy nem érdemlem meg az ünnepi asztalnál való

helyet, hanem az asztal *morzsáit*. És aztán várjak, de nem tunya, elcsigázott várakozással, hanem felriasztott és antennával felszerelt várakozással. Bontsam ki minden befogadó képességemet, de nem az édes vigasztalások után való sóvárgásból, hanem hogy ne engedjem elszalasztani a kegyelmet.

„Bánj velem, Uram, ahogy akarsz. Nem kérem vigasztalásaidat, hanem *erődet*. Nyomorult vagyok, és ha van néhány vigasztalásod számomra, leszel oly jó és gondolsz reám és én hálával emlékezem meg rólad Gondviselésed előtt.

Ezen érzékelhető örömök hiányában vagy szünetében add, hogy *tudjak kitartani* és állhatatos maradni, bármi is történjen.”

Augusztus 7.

Testvérl szeretet.

Az Úr Jézus tanításának lényegesen jellemző tulajdonsága, hogy nem választja el az *Isten szeretetét* a *telebarát szeretetétől*. Istenszeretetre törekedni és

szándékosan duzzogni a felebarátra, elfogadhatatlan valami.

Micsoda jelből fogják felismerni, hogy tanítványaim vagytok? — kérdezte Urunk. — Igazán, milyen jelből? Azon szeretetből, amellyel Isten iránt fogtok viseltetni? Szívetek tisztaságából?

Egyikből sem.

Dehát hol van a *nyilvánosan és hivatalosan adott jel?*

Ime: „Arról fognak megismerni titeket az emberek, hogy tanítványaim vagytok, ha *szeretettel lesztok egymás iránt.*” A kereszténység hiteles és letagadhatatlan ismertető jele, amilyennek Jézus Krisztus a világban akarja, az egymás szeretete. Urunk hány állítólagos tanítványa van távol ettől!

És én? Vajjon a *szeretet parancsa* a kereszténység első parancsa-e előttem?

„Uram, add nekem, ki szerzetesnő vagyok, hogy először és mindenekelőtt *igaz keresztény* legyek, tehát egy olyan lélek, aki megérti és gyakorolja *Krisztus igaz szeretetét*, mégpedig nem az én kicsinyes szempontom és szűk szívem mértéke szerint, hanem az evangélium méretei szerint. Szükségem van arra,

hogy megtanuljak szeretni, taníts meg arra.”

Augusztus 8.

Belülről kinyitni.

Egy festőművész az Udvozítót egy ház előtt állva jelenítette meg, amint az ajtónál kopog és bebocsátást kér a Titkos Jelenések Könyvének szavaival: „Ime, ajtód előtt állok és zörgetek.” (3, 20.) A kisfia szemlélte a képet és hirtelen azt mondja: „Papa, valami hiányzik. — Micsoda? — Az ajtónak nincs kilincse és az Úr nem tud bemenni.”

Az atyának meg kellett magyaráznia fiának, hogy szívünk ajtaja *belülről* nyílik, a kilincs *belül* van. Hogy az isteni Mester bejuthasson, a lélek akaratára van szükség.

Isten kegyelme folytonosan ajtónkba ütközik. Mire jó, ha a figyelmetlenség vagy a rossz akarat megakadályozza, hogy bejusson.

A rossz akarat? Jól tudod, Uram, hogy nem így van. Ellenkezőleg, egész vágyammal kívánom, hogy belépj hozzám, hogy ott az egyedüli Mester légy és

semmi, egyáltalán semmi ki ne csúsz-
szék hatalmad alól.

De itt van a *figyelmetlenség*. Szemre-
hányást teszek magamnak *könnyelmű-
ségem* miatt. Annyi, de annyi tanács
után, oly hosszú kiképzés és oly nagy-
számú kegyelem után az örökkévaló-
sággal még jobban kellene elfoglalva
lennem. Sok az emberi az életemben,
sok az emberileg és nem egész tiszta
szándékkal végrehajtott emberi dolog.
Igaz, hogy az emberin kívül nem tudom
magamat megszentelni, de mindazt az
emberit, amit súrolok és gyúrok, jobban
meg kellene *istenítenem*, jobban örökké-
valósítanom kellene.

„Ó Istenem, add, hogy sohase váras-
salak meg lelkem ajtajánál, legyek min-
dig *hozzáférhető*, nyitott, tanítható. Te
közölni kívánod magadat, én forrón kí-
vánlak fogadni. A szentség a *találkozó-
pontnál* van.”

Augusztus 9.

Szegény bűnösök.

Mondják, hogy az arsi plébános, ki
bár egész élete alatt oly tökéletes volt,
kénytelen volt néha megállni, amikor a

szószéken e szavakat: „imádkozzál éretünk, szegény bűnösökért” kiejtette, anyyira nagy megindulás vett rajta erőt.

Ime, hogyan ítélik meg magukat a szentek.

Isten irgalmasságából bizonynal nem követtem el nagyon súlyos hibákat, — és micsoda hálát kell adnom érte az Úrnak — de *mennyi gyengédtelenséget*, hálátlanságot és önmegtagadástalanságot halmoztam össze, mégpedig nem anyyira a figyelmességet és beleegyezést megelőző gyengeségből, hanem a szándékos nagylelkűség hiányából, tehát többé-kevésbé nagy felelősséggel, amit Urunk ismer.

Nincs-e okom arra, hogy én, akinek büszkesége kipusztíthatatlan, végleges alázatosságba merüljek?

Igen, *alázatosság*. Mégpedig nemcsak mindannak a megállapítása által, ami volt, hanem annak a nyilvánvalósága által is, hogy tekintve nyomorúságomat, mi lett volna velem, ha Isten nem adagolta volna a megpróbáltatást nagyon is szegényes erőmhöz?

De vigyázat, — az ördög agyafúrt —

ne fajuljon el az alázatosság *bizalomhiánnyá*.

Vianney Szent János, ki nagyon panaszkodott hibái miatt, élete végén egyik misszionáriusának eztmondotta: „Két hónappal ezelőtt egy éjszaka semmit sem aludtam, ágyamon ültem és sirattam bűneimet; és fülemben édes szót hallottam: *benned bíztam, Uram*, nem szégyenülök meg mindörökké.”

„Halljam én is a *Te Deum* utolsó versorát: *Benned bíztam, Uram*, nem szégyenülök meg mindörökké.

Jézus Szent Szíve, *bízom benned*, mindent rád hagyok, mindent remélek.”

Augusztus 10.

Máglyám lángjai.

Tudjuk, hogy midőn Szent Lőrinc vértanú tüzes zsarátnokon feküdt és látta, hogy szegény testének egyik *oldala* már eléggé megégett, kérte hóhérát, hogy fordítsa testét *a másik oldalra*.

A szentek bátorsága és hősiessége.

Én, mihelyt a szenvedés megsebez, nemcsak hogy nem ajánlom fel énem

másik részét az áldozatra, hanem inkább kibúvót keresek. Ez egyébként egész természetes. A szenvedés, legyen az testi vagy lelki, ellenszegül lényünk legmélyebb ösztöneinek.

De vajjon a lemondás apró eseteiben, amelyek maguktól jelentkeznek, nem tudnék-e mégis *bátrabb* lenni?

Nem gondolunk itt Szent Lőrinc tüzes rostélyának vagy Szent Johanna máglyájának vértanúságára. Ne beszéljünk még hősiességről sem, csak közönséges bátorságról, szürke áldozatról. Melyek az én apró szenvedéseim, jelentéktelen bajaim? Egy kis szárazság az elmélkedésben, környezetem ezen vagy azon személyével való nehézség, valami sikertelenség, valami betegség, nehéz munkakör, a kor súlya... Ezeket a *szenvedéseket* vidáman *kellene elviselnem*. „Mí ez, — mondotta P. Foch — mit fogok majd erről gondolni, amikor örökkévalóságom tizedik századának magasságából fogom szemlélni?”

„Te látod, Istenem, hogy talán hosszú szerzetesi életem ellenére is mennyire ellenszegülök az áldozatnak. *Jöjj segítségemre!* Légy számomra Cirenei Simon

keresztem hordozásában. Az ellenkezőjének kellene történnie: *nekem kellene neked segítenem*. Ez kölcsönös szerep. Meg is fogom tenni más alkalommal, de ma kérlek, segíts rajtam, segíts rajtam!"

Augusztus 11.

A világban ...

A világban, de nem a világból. Bármily kevésbé legyünk összeköttetésben a világgal, mégis súroljuk azt és ezért felvetődik a kérdés, hogy a világ, a *világ szelleme*, a világ cselekménye mennyire szól bele szerzetesi életünkbe?

Beszélek családom tagjaival, érintkezésem van idegenekkel (pl. szállítókkal) és olyan személyekkel, akik munkaköréből kifolyólag látogatnak meg engem (tanulók vagy azok szülei) stb. ... Nincs ebben semmi kivetnivaló, ha megfelelő hitszellemem, lemondásom és engedelmisségem van. Sőt előnye is lehet ennek, amennyiben bizonyos realitásokról ismereteket szerzek és *egyik-másik eszmémet kiárasztatom*.

De nagy kellemetlenség is lehet ebből, ha naívságból vagy kockázatosságból a

szerzetesi szellemtől különböző vagy vele ellenkező szellemet keresek.

Amikor az egyiptomi fogságból kiszabadult izraeliták az Igéret földjére mentek, útközben Édom földjén kellett átmenniök. Mózes a vidék fejedelméhez üzenetet küldött, amelyben a földjén való átvonulásra engedélyt kért. „Kérünk, legyen szabad átmennünk földedén. Nem megyünk a szántóföldön, sem a szőlőkön, nem iszunk vizet kutaidból, hanem *az országúton járunk*, sem jobbra, sem balra nem térvén, míg átmegyünk határaidon.” (Móz. IV. 20, 17.)

Őrizkedjem a haszontalan és mérgezett vizektől, a többé-kevésbé kísértő mérges bogyóktól, az egészségtelen kíváncsiszkodástól. Az Atya házába megyek, csak *a királyi út* érdekelt.

„Cselekedd, ó Jézus, hogy sem jobbra, sem balra ne térjek le az útról, hogy téged kövesselek egyedül és mindenkoron, mert te vagy *egyetlen és egyenes út.*”

Hírnevem.

Szent Klára többek között példát ad nekünk *a hírnévtől való teljes elszakadásra.*

Klára az assisi Sciffiek neves családjához tartozott. Felkereste Szent Ferencet és feltárta előtte a tökéletes élet utáni vágyát.

„Jól van, — mondotta neki Szent Ferenc — le fogod vágni hajadat és fejedre fátyolt teszel, zsákba öltözködsz és keresztülmégy a városon, házról-házra jársz és kenyeredet koldulod. Amikor ezt megtetted, jöjj vissza hozzám.”

És Klára megcselekedte. Assisi csodálatba esett lakói nehezen akarták őt felismerni. Ferenc felismerte benne az *igazi erénynek*, a szegénység és alázatosság szeretetének *ismertetőjelét* és tanítványává fogadta.

Tőlem bizonyára sohasem fognak ilyen bizonyítékot kérni. És ha házról-házra gyűjtök, az emberek „kedves nővérnek” tartanak és semmi más nem történik velem. Ezen általános elnevezés alatt nem ismerik sem családomat, sem nevemet.

Ez sokkal *kevésbé önmegtagadó*, mint Klára esete.

Azonban van sok más eset, amikor késznek kell lennem, hogy feláldozzam azt, amit rólam gondolnak. Ilyenek a kevésbé díszes, inkább megalázó alkalmak, amelyek még eléggé élénk önszeretetemet megsebzik: vereséget szenvedtem; ott, ahol azt hittem, hogy minden sikerülni fog, csalódtam; azt gondoltam, hogy értékes tanácsaim vannak és nem kérik tőlem; megbíztak egy hivatallal és a megbízatást visszavonták; ügyetlen voltam és hibát követtem el; a rekreáció alatt elhamarkodott megjegyzéseket tettem, amiből arra következtek, hogy rosszul ítélek; valaki szigorú és talán hamis ítéletet mondott rólam. Isten ezer *alkalmat enged meg*, amelyek alázatosságban tartanak.

Igyekszem-e ezeket legjobban felhasználni? Egészen *mentes vagyok-e attól a félelemtől, hogy mások megítélnek?*

„Szent Klára, a hírnévtől való elszakadás nagy szentje, tedd, hogy magamat semminek se tartsam.”

Tudjak tanácsot kérni.

Egyesek csak *saját ítéletükben* bíznak. Azt hiszik, hogy lesüllyednek, ha mástól tanácsot kérnek, ha véleményüket más véleménnyel egybevetik.

Ezeknek Szent Bernát a következő kemény, de igaz szót mondja: „Akinek nincs más mestere, mint önmaga, az egy oktalannak a tanítványa.”

Nem tévedett. Bármily értelmes legyen az ember és bármily széles látóköre legyen, felülvizsgálatra van szüksége. Ha igaz az, hogy az embernek gyakran szüksége van *nálánál kisebbre*, több oknál fogva szüksége van *nálánál nagyobbra* vagy vele *egyenlő* nagyságúra.

Elöljáróinknak nemcsak az a hivatásuk, hogy nekünk parancsoljanak, hanem hogy minket felvilágosítsanak. De ha kívülünk más bölcs és arra felhatalmazott egyéntől is kérünk tanácsot, helyesen cselekszünk. És ezt nem azért tesszük, hogy a szó helyes értelmében vett *egyéni szellemünkről* lemondjunk, hanem hogy a szírtet elkerüljük, vagy máskor ne ütközzünk bele.

Viszont vannak olyanok, akik, hogy kisujjukat behúzzák, már tanácsért futnak. *Ez a találékony szellem, a szent szabadság teljes hiánya, a passzivitás olyan fajtája, amelyet úgy az engedelmesség helyes fogalma, mint az önmagunk iránt való bizalom elítél.*

Az erény itt is, mint sok más esetben, éppen *a középen* van. A szerzetem által előírt keretben fejlesszem ki, amennyire csak lehet, akaratom teljes képességét, és legyenek *saját elhatározásaim, vizsgálta*ssam felül azokat, vagy legalább is *kérjek tanácsot* arra nézve, amit magamban elhatároztam. Tehát itt nincs semmi akaratlan eszköz, hanem teljes tevékenység, amely nagy eredményt óhajt, és azért először képességeit a legjobban kifejlesztve, szeret másra támaszkodni.

Augusztus 14.

Az Ige jegyese.

Ez egy szép könyv címe. (Olvashatom és elmélkedhetem Dom Marmionnak benne lévő bölcs tanácsairól.) De ennél többnek kell lennie. Ez legyen életem kifejezése és *lélcélom*.

„Ne törődjek mással, mint hogy minden képességgemmel egyesüljek az imádott Igével, éljek érette, és csak érette, hagyjam magam kormányozni általa, teremjem azt a gyümölcsöt, amit tőlem az Ige elvár; tudjam feltétlen igazsággal mondani Szent Pál apostol szavát: Krisztus *minden az én életemben, ő az én egész életem*, így fog engem az Ige mint jegyesét felismerni.” Így beszél Szent Bernát az Énekek Énekéről szóló 85. szentbeszédjében.

Nálánál senki sem gondolhat jobban arra, hogy lelkem Kedvesét szeresse. Állandó harcnak kellene lenni ő és én közöttem, hogy kimutassuk, *ki szereti jobban a másikat*. Így fogta fel szűzi felszentelését Kis Szent Teréz.

Nem elégszem meg az én személyes szeretetem számlájával, hanem igyekszem szeretetemhez pótszeretetet fűzni, hogy kárpótoljam őt azokért, akik őt nem szeretik.

A Megtestesülésről nevezett Mária, orsolyita apáca írta:

„Társaságban voltam és láttam, hogy mindenki szórakozik és léha dolgokkal foglalkozik; ez élénken bántott engem

és panaszkodtam Urunknak. „Mindenki megfélelkezik rólad, Istenem, de én megyek, hogy érettük kedveskedjem Neked.” Nem tudom elmondani, hogy mily nagy részvétet éreztem a fölött, hogy nem vettek maguknak fáradságot és reá gondoltak volna, aki olyannyira jelen van nálunk, és hogy megfélelkeztek erről az isteni Felségről. Nem fájdalmas-e az, ha Istent egyedül hagyjuk és semmiségre gondolunk? Ha igazán megfoghattam volna mindezeket a szíveket és akaratókat, amint ezt átéreztem, hamar szerettek volna... Egyedül csak azt szerettem, hogy azokat *felajánlottam Istennek*... Igyekeztem elég tenni valamennyiért.”

Hasonló vágyat ébreszték magamban, és arra fogok törekedni, hogy *legtöbb szeretetet* adjak Urunknak.

Augusztus 15.

Nagyboldogasszony.

A Szent Szűz meghalt azon égő vágytól, hogy Fiával együtt legyen. Ime, a *szeretethalál*.

És az angyalok áldott testét az égbe viszik.

Mint Krisztus Király Anyja, az ég és föld Királynéjává *koronáztatik*.

Azóta onnét *örködik* a szegény emberiség felett, és mindegyiküket várja. Elköltözésem pillanatában *ott lesz* halálos ágyamnál, akihez gyakran könnyörögtem az Udvozlégy Máriában: „Imádkozzál érettünk bűnösökért most és halálunk óráján. Amen.”

Az egyik montreali kármelitának szíve fölött halála után *a halál elfogadásának* következő szövegét találták:

„Kívánom, hogy halálom *a legtökéletesebb imádás* és a legalázatosabb meghódolás cselekedete legyen, amelyet egy szegény teremtmény szeretett Teremtőjének adhat. Igen, Istenem, halálom imádjon téged, amennyiben felségedet hirdeti. Legyen tetszésedre ez az elhatározásom, amellyel a halált akarattal, szabadon és egész szeretettel elfogadom. Lelkem teljesen meghajolva fogadja el. Meg akarok halni, hogy neked engedelmeskedjem... mert te így rendelted... Meg akarok halni, mert Jézus is meghalt... Meg akarok halni iránta

való szeretetből, amint ő is irántam való szeretetből halt meg... Meg akarok halni, mert Mária is meghalt... *Akkor és úgy akarok meghalni, ó Istenem, amikor és ahogyan neked tetszik, olyan módon, amily módon te akarod, olyan feltételek mellett, amelyeket te előre rendeltél, azzal a testi és erkölcsi szenvedéssel, amelyet örökös előrelátásoddal kimértél és előkészítettél nekem. Csak egy kegyelmet kérek tőled: haljak meg abban a legtisztább szeretetcselekedetben, amire egy teremtmény csak képes.*

Felajánlom neked halálomat mint hitvallásomat, mint *visszavonhatatlan felszentelésemet*... Egész lényemnek imálandó kezeidbe való teljes átadása tegye jóvá minden visszaesésemet.

Ha nem lenne vakmerőség, azt kérném, hogy *tisztítótűzemet* halálom előtt szenvedjem el. Ó Istenem, add nekem a kegyelmet, hogy ebből az életből kilépve, azonnal lássalak téged. Tedd, hogy földi szeretetem utolsó cselekedetét kövesse égi szeretetem első cselekedete."

Tegyem magamévá egész szívemből
ezt a halálfelajánlást.

Augusztus 16.

A szemlélődés kegyelme.

A szemlélődés általában a tökéletesek tulajdona, akár tökéletesek már, akár arra meg vannak hívva. Így beszél Alvarez de Paz, aki a szemlélődés alatt a magasabbrendű elmélkedés kegyelmét érti.

Egyébként hozzáfűzi, hogy *nem minden tökéletes van a tökéletes szemlélődésre meghíva...* „Istennek más eszközei is vannak, amelyekkel tökéleteset és szenteket alkot. Vannak közülük, akiket csodálatos módon a csapásokkal, szenvedésekkel, kísértésekkel és üldöztetésekkel nevel, másokat a tevékeny élet munkásságával, a lelkek legtisztább érzelmekkel való szolgálatával vezet, ismét másokat a rendes elmélkedés és mindenféle önmegtagadás eszközével visz a nagy szentségre. Megesik, hogy a szemlélődés nagy kegyével megajándékozott lélek a tökéletes szeretetben kisebb az ilyen kegyben nem részesült

léleknél. Vannak olyan tökéletes lelkek is, akiknek Isten nem adja ezt az ajándékot, mert nincs a szemlélődéshez megkívánt elégséges nyugodt természetük, és mert ő mindent a maga megszokott kegyességével akar intézni. Másoktól ismét azért tartja távol ezt a kegyelmet, hogy magukat egészen a lelkek megtérítésére szenteljék, amelytől őket a rendkívüli elmélkedés és elragadtatás egy kissé elvonná. Vannak lelkek, akik ebben azért nem részesülnek, hogy megaláztassanak, vagyis félő, hogy ezzel többre becsülnék magukat és felfuvalkodnának. Végül egyesek azért nem kapják meg ezt a kegyelmet, hogy az isteni Gondviselésnek előttünk még eltitkolt tervei teljesüljenek.”

„Ó Istenem, én nem tudom, hogy *a szemlélődés milyen mélységét* kívánod tőlem. Ez téged illet, és e miatt nem nyugtalankodom. Az az egyetlen vágyam, hogy miként Anyád, Mária, *szeretetem teljes mértékét* adjam neked, amint te azt tőlem elvárod. Alvarez atyával ezt az imádságot mondom neked:

„Ó Uram, te azért teremtetted engem,

hogy Téged tökéletesen megismerjelek, hogy lángolóan szeresselek és benned örvendjek mindörökké. Kezdhessen meg ettől az élettől kezdve, abban a mértékben, amelyben lehetséges, ezt a szellemi és szívbeli egyesülést, amely az örök életben végső kifejlődésre jusson.”

Augusztus 17.

A szegénység szelleme.

Szent Pál minden hívőnek megadja a szabályt: „Úgy használjátok a világ dolgait, *mintha nem használnátok.*”

Nekem, szerzetesnőnek több okom van arra, hogy azt a dolgot, amit szerzetházam rendelkezésemre ad, ne úgy tekintsem, mint ami saját tulajdonomat képezi, amelyet tehát lefokozhatok és tönkre tehetek, amelynek gondját nem kell viselnem, hanem úgy tekintsem, mint értékes dolgot, ami nem az enyém, és éppen azért, készen kell lennem, hogy valódi és hiteles tulajdonosának visszaadjam aznap, amelyen éppen kéri.

Szent Benedek szabálykönyvének 31. pontja ezt mondja a szerzeteseknek: „A

monostor minden szerszámát úgy tekint-
sék, *mint szent edényeket.*"

Úgy van. Minden használati tárgyam-
ra gondot fordítsak, mert annak Urunk
az egyetlen tulajdonosa. Nekem az a
szerepem, hogy a legjobban vigyázzak
rájuk és a legjobban használjam fel
azokat.

Ne csupán *tiszteletben* tartsam a ren-
delkezésemre álló tárgyakat, hanem
mint szent tárgyakat tekintsem azokat,
mert számomra szükséges *isteni szerszá-
mok* és állapotbeli kötelességem teljesí-
tésére hasznosak. A legegyszerűbb dol-
gok, ha jól használom fel azokat, Isten-
hez vezetnek. Az író toll, a gázkályha,
a seprő, a kötözőszerek, mindezek az
ideiglenes tárgyak hozzájárulnak a *lelki*
művekhez. Csak legyen elégséges hitem,
hogy azokat az isteni feladat elvégzé-
sére beállítsam.

„Ó Istenem, tedd, hogy a használa-
tomra bízott tárgyak ne távolítsanak el
tőled, hanem ellenkezőleg, *hozzád kö-
zelebb vigyenek.* Hogy a látható dolgok
által hozzád jussak, ó nagy Láthatatlan.
Hogy a föld csak arra szolgáljon nekem,
hogy *kiszabaduljak a földből.*"

Kinyíló Mária-szobrok.

A XIII. és XIV. század egyházi szobrászai inkább teológiai, mint művészi sugalmazástól indítva, különös Madonna-szobrokat készítettek, amelyekkel érthetővé akarták tenni a Szent János-evangéliumban lévő kegyelemtant (14, 23.), amely szerint a kegyelemben lévő lélekben — és kiváltképen Máriában, az *isteni kegyelem Anyjában* — a Szentháromság mindhárom személye lakozik.

A szentatyák a Szentírásra támaszkodva, Máriát a „Szentháromság igen nemes szekrényének” nevezik. A középkor szobrászai tehát, hogy a *Máriában lakozó Szentháromságot* szemléltessék, fából vagy elefántcsontból olyan Mária-szobrokat faragtak, amelyeknek elöl és oldalt nyílásaik voltak, és amelyek mint szárnyasoltárok szétnyithatók voltak. *Bezárva*, akárcsak a többi szobrok, ülve vagy állva ábrázolták a Szent Szűzet, amint a Kisdedet karjaiban vagy térdén tartja. *Kinyitva* három mezőnyt alkotnak, amelyeket egymással vaspántok tartottak össze; a két oldalmezőny oldal-

falul szolgált. Amikor a szobrot szét-nyitották, belsejében látni lehetett a Három isteni Személy szobrát azon kor klasszikus ábrázolásában: az Atya tisztes aggastyán alakjában, a keresztt vízszintes oldalának két szélét fogta, a Fiú a kereszten függött, és az Atya arca és az Üdvözítő feje között a jelképes galamb, a Szentlélek lebegett. Az ábrázolásmód mindenestre kifejező.

Tartsam meg bennem *a képet*, hogy *eszméjét* belém rögzítsem. Istennek Máriában való jelenléte *valóság*. Hogy bennem a Szentlélek jelen van mindaddig, amíg a kegyelem állapotában vagyok, szintén *valóság*. Azonban ne képzeljek el látható, anyagi jelenlétet. Isten tiszta szellem. De a szellemi jelenlét is lehet olyan *valóságos*, mint a testi jelenlét. Isten valamiképen úgy van bennem jelen, *mint a lelke*m, amely szellem, és jelen van bennem.

„Ó Anyám, add, hogy önmagam mélyébe gyakran behatoljak, hogy Istent felfedezzem, ki nem távozik el tőlem. Taníts engem magamba szállni, hogy szokásommá váljak a gyakori magamba

szállás, világosítsd meg természetfeletti ismereteimet, erősítsd hitemet."

Augusztus 19.

Mint Mária.

Mily csodálatos látvány: a Máriában élő Szentháromság. Tegnap erről elmélkedtem és gyakran vissza fogok térni rá. Gondolok-e arra, hogy ugyanaz a Szentháromság lakik bennem?

P. Bainvel, a kenettel teljes teológus, aki gyönyörűen beszélt a Szent Szűzről, írja: „Az Egyház gondolatában Mária szíve a keresztény szív eszménye... Így magyarázom magamnak. Mi is isteni dolgokat élünk, de mi nehezen tudjuk azokat elménkben és szívünkben „megvalósítani” (vagyis felfedezni mindazt, amit a valóság magában rejt). Megkereszteltek minket, és mi arról semmit sem tudtunk. A keresztség lelkünkbe isteni életet adott, maga Isten jött le, hogy kimondhatatlan jelenlétével bennünk lakozzék, bekebeleztettünk Jézusba. De hány lélek előtt ezek a csodálatos dolgok olyanok, mintha nem is léteznének! Még azok között is, akik benne hisznek

és reá gondolnak, mily kevésnek van megfelelő ismeret! Micsoda nehézségbe ütközünk, ha e szerint akarunk élni, ha cselekedetünket egybehangoljuk természetfeletti létezésünkkel!"

A szerző Mária cselekvésmódját szembe állítja a mienkkel, és így folytatja: „A Miasszonyunk mindig úgy élt ebben a láthatatlan világban, mintha látta volna, megvalósította azt szívében... Amidőn azt mondja, hogy a Magasságbeli nagy dolgokat cselekedett vele, tudatában van ezen nagy valóságoknak... Lelke mélyén folytonos összeköttetésben van ezen kimondhatatlan valóságokkal; beléjük merül, belőlük él, vagy jobban mondva, éli azokat.”

És P. Bainval ezt az imát mondja, amit én is magamévá teszek:

„Ó Szűz, add, hogy a keresztény élet ezen isteni valóságait jobban megismerjem, jobban élvezzem, megvalósítsam lelkem mélyében, amint te cselekedtél Jézus Fiad szavaival és példájával, hogy miképen te, úgy én is átalakítsam azokat cselekedeteimmé.”

Tartozzam magamhoz.

Szent Bernát IV. Jenő pápának, egykori szerzetes tanítványának a következőket írta: „Amikor *mindenkihez* tartozol, légy legalább te az *egyik azok közül*, akikhez tartozol.”

Bernát félt, hogy az Egyház kormányzására meghívott tanítványa a világ legmagasabb hivatalának félelmetesen nehéz és sürgető elfoglaltságában egy kis sé megfélemedezik *saját lelki életének* gondozásáról, és ezért mondotta neki: „Minthogy az összes lelkek gondozásával vagy elfoglalva, ne felejtsd *saját* lelkedet közéjük sorozni. Nem lehet „mi” mondani ott, ahol valaki hiányzik. Mily kár, ha ez a valaki te lennél!”

Ha meghatározott hivatalomnál fogva *nem kell* felebarátommal foglalkoznom, a Szent Bernát értelmében vett magamhoz tartozás kötelessége könnyebb, de nem kevésbé sürgető.

Ha hivatásomnál fogva többé-kevésbé széles alapon *kell* másokkal foglalkoznom, vigyázzak mindig gondosan arra, hogy mások gondozása ne legyen

hátránnyal a magammal szemben való lényeges kötelességek teljesítésére. Vannak bizonyos lelkek, akik mindig nehezen tudják az apostoli gondokat vagy a hivatali kötelességeket az imádság és a szerzetesi magábaszállás kötelezettségével összeegyeztetni.

Különösen ha „tevékenynek” születtem, legyek vigyázatos e tekintetben. Köszönjem meg Istennek a tevékenység ajándékait, de ne alkalmazzam azokat *nem megfelelő időben* vagy lelki életem belső gyakorlatainak *kárára*.

„Ó Istenem, taníts meg engem, hogy tudjak *magamhoz tartozni*, nem úgy, hogy önzésbe temetkezzem, hanem hogy *magamat jobban tudjam átadni*: jobban adjam át magamat először *neked* az imádságban, azután felebarátomnak, mert ha szentebb vagyok, hatásosabban dolgozhatom másokon.”

Augusztus 21.

A családtól való elszakadás.

Chantal Szent Franciska felismerte, hogy Isten őt szerzetesi életre hívja, és bölcs lelki vezetője, Szalézi Szent Ferenc

semmi kétséget sem tartogat a meghívás komolysága felől.

A Szent elvesztette férjét, de vannak *gyermekai*, akik még kiskorúak. Kétségtelenül gondoskodott neveltetésükről, de a szegény kicsinyek nem akarnak erről tudni, anyjukat maguk mellett akarják tartani, és a Szent hiába használja a legmeggyőzőbb érveket, sírva *ellenállnak*, hogy eltávozzék. Mikor a legidősebb fiú látja, hogy anyja teljesen el van há tározva a távozásra, az ajtó elé fekszik, és a Szentnek a gyermek testén kellett átlépnie, hogy a házat elhagyja.

Isten még *más lelkektől* is kért ilyen áldozatokat, amelyek az első pillanatra embertelennek látszanak, és amelyek biztonnyal különös biztosítékokat követelnek. Ilyen volt például a Megtestesülésről nevezett Boldog Mária esete, akinek a fia a zárda társalgójába jött és ott jeleneteket csinált, és felbiztatta kolégiumi társait, hogy a Tours-i orsolyiták zárdája falához jöjjenek és kiabáljanak. Hasonló esete volt d'Oultremont Emíliának, az Örökimádás apácák alapítónőjének, aki három fiát hagyta el, hogy Istennek adja magát.

Isten csak azért engedi meg ezeket a hősi példákat, hogy megadja nekünk, kik kisebb áldozatra vagyunk hivatva, *a családtól való elszakadás igaz szellemét.* Bizonyos, hogy nincs ennél keményebb dolog. Az evangéliumi tanácsok nem szüntetik meg a parancsolatokat, és a szerzetesi fogadalmak bizonnyal nem akadályozzák meg *a szülők mélységes szeretetét.* Azonban a család szeretete sohase legyen rendellenes, és a levelezés, látogatás, a kapott adomány a szerzet szelleme és szabálya szerint legyen.

Augusztus 22.

Isten az eseményekben.

Bizonyosan *tisztelettel* vagyok az Úr *gondviselése* iránt.

De eléggé fel tudom-e ismerni ezt az isteni Gondviselést *mindabban, ami történik,* vagy ami velem történik? Van-e elég hitszellemem, hogy megértsem, mennyire nem tudja semmi sem kikerülni Istent, nem annyiban, hogy mindazt akarja, ami egyenes és határozott akaratból történik, például a bűnösök

gonosz műveletei, de megengedi ezeket, és ebben az értelemben felismerhetem és fel is kell ismernem isteni kezét — és Szívét — a fájdalmas eseményekben, amelyek megsebeznek, az igazságtalanságokban, amelyek diadalmaskodnak, az üldözésekben, amelyek tombolhatnak.

„Ha Isten akaratának parancsolóit adná nekünk, — írja Pascal a *Le Mystère de Jesus* című könyvében — oh, mennyire engedelmeskedni kellene nekik jó szívvel! Pedig a szükség és az események csalatkozhatatlanul azok.”

Minden bizonnyal imádkozhatom azért, hogy bizonyos események ne következzenek be. Ha imádságom ellenére bekövetkeznek, *tudjam Istent felismerni*. Alkalmam van erényt gyakorolni: türelmet, okosságot, reményt, szeretetet. Ami tényleg rossz, számomra jó lehet.

Amikor Chantal Szent Franciskához viszik férje holttestét, ki vadászat alkalmával szerencsétlenség áldozata lett, a Szent így szólt: „A lövés magasabbról jött.” Ime, az igazi hitszellem.

Szoktassam magam arra, hogy mindig *feljebb tekintsek a földnél*. A kézen túl, amely sebesít, lássam a Szívét, amely

szeret, és csak azért ad szenvedést, hogy segítsen feljebb emelkedni. És ha az apró események sodrába, amelyek körülvesznek, Isten durvább szövetharabot illeszt bele, amely mint a cilicium, megsérti lelkemet vagy testemet, köszönjem meg Istennek, hogy érdemesnek talált arra, hogy a keresztfeszített Krisztussal bensőségebben egyesüljek, és a megváltói szenvedésben bőségebben részesüljek.

Augusztus 23.

És a többi kilenc?

A tíz bélpoklos között, kiket Jézus meggyógyított, *csak egy gondol arra, hogy köszönetet mondjon.* Az Úr elszmorkodva kérdi: „Nemde tízen tisztultak meg? És kilenc hol vagyon? Nem találtatott, ki megtérjen és dicsőséget adjon Istennek, csak ez az idegen nemzetbeli.” (Lk. 17, 7—18.)

A hála ritka erény. Úgy látszik, mint-ha a köszönöm szó a legnehezebben ki-ejthető szó lenne.

Igyekezsem a magam részéről a hála-datosságot a legjobban gyakorolni.

Hála *Istennek.* Ő annyit adott nekem!

Megtörténhetett volna, hogy nem születek katolikusnak, vagy vaknak vagy bénának születek, vagy egyáltalán világra sem jövök. Élek. Megkeresztel tettem. Szerzetesnő vagyok. Mindaz, ami vagyok, oly sok dolgot jelent. És ezt a „mindent”, amely „annyit” jelent, Istentől kaptam.

Hála *szerzetemnek*. Elfogadott engemet. Mint annyi más, kinn maradhattam volna a világban. Hibáim ellenére befogadtak, és gondoskodtak arról, hogy alakítsanak, lelkileg, szellemileg előkészítsenek, tápláljanak, fedél alá vigyenek. Örökjenek fölöttem, megadják nekem azt, amire szükségem van. Hónapok kellettek, hogy valamire hasznos legyek, bizalommal voltak irányomban. És most elégtelenségem ellenére megtartanak, mert valóban elégtelen vagyok hivatalomban, és mindenesetre elégtelen vagyok az erényben.

Ezek után nem élhetnék a *hálaadás* szellemében?

„Ó Istenem, légy áldva mindazért, amit nekem adtál, és hogy nyomorúságom és jelentéktelenségem ellenére nem vetetél el. Légy áldva, hogy meghívtál nem-

csak a testi, hanem a lelki *életre* is. Légy áldva, hogy *a szerzetesi élethez* vonzottál, és abban annyi oltalmat adtál. Utolsó lehelletemig ne legyen más ambícióm, mint hogy neked *szolgáljak*, a buzgóságért buzgóságot, a szeretetért szeretetet adjak.

Augusztus 24.

Gyöngyöket összehalmozni.

Chantal Szent Franciska élete végéig igyekezett a zárda *legapróbb* munkáit elvégezni, amint azt a szabályzat minden szerzetesnőnek előírta, például a mosogatást, a folyosó seprését, a felszolgálást. Két nappal, mielőtt Annecyt elhagyta, hogy Moulinsba menjen, — hetven éves volt, és három hónap múlva meghalt — a zárda *folyosóit seperte*, miként azt neki az azon napi munkaprogramm előírta. Az egyik nővér, aki a kapunál sürgős levelek miatt várta, csodálkozva, épülve és talán egy kissé türelmetlenkedve nézte, hogy a Szent mennyi gonddal sepri össze a port, és így szólt hozzá:

— Ej, ej, Anyám, úgy látszik, gyön-

gyöket talált, olyan gondosan sepri össze a port.

— Annál is többet gyűjtök össze, — válaszolta a Szent — és ha tudnók, mi az örökkévalóság, többre becsülnénk azt, hogy az Isten házában port gyűjtünk össze, mint a világ házában gyöngyöket.

Régi kifejezés az, amikor koronánk gyöngyeiről beszélünk.

Ime, a legragyogóbb gyémántok, a látszólag közönséges cselekedetek, de amelyeknek az elvégzésébe *egész szeretetünket* visszük bele.

Megesik talán velem, hogy leginkább anyagiás elfoglaltságom van, és azt gondolom, hogy rossz helyen alkalmaznak, és más dolgot is tehetnék. Gondoljak Szent Franciskára és az ő seprésére.

A nagy és kis cselekedetek végeredményben nem jelentenek mást, mint *port*. A dolgok a szerint változnak, amint a róluk alkotott fogalmam változik. Isten szemében a levélírás, a beszédre való készület, a kápolna díszítése, a betegápolás, az órára való készület vagy óraadás nem több, mint a

seprés. „Istenem, taníts meg engem, hogy a valóságokat *a te szemeiddel* nézzem.”

Augusztus 25.

Lelki vezetés.

Egyesek könnyen *túlságos jelentőséget* tulajdonítanak a lelki vezetésnek, mások viszont *nem elég jelentőséget* adnak neki.

Azoknak, akik a lelki vezetés hasznát lekicsinylik, figyelmükbe ajánljuk a hagyományos tanítást. Nagyon fontos, ha bizonyos időben és esetekben tanácsot kérhetünk egy tapasztalt lelki vezetőtől; ha ezt nem tesszük meg, Keresztes Szent János szavaival kitesszük magunkat annak a veszélynek, „hogya visszafelé haladunk, elhagyjuk a jó utat, ingadozók leszünk vagy legalább is késedelmet szenvedünk a lelki előrehaladásban”.

Sok esetben viszont az a baj, hogy *túl sok a vezetés*. Hallgassuk azokat, akik e tekintetben is józanságot hirdetnek.

„Sok lélek inkább szenved a túlsá-

gos vezetéstől, mint a vezetés hiányától” — írja Portal lazarista. „Nem vagyok a sok lelki vezetés mellett” — mondja Dom Marmion, és szívesen említette Boldog Morus Tamás leszármazottjának, More Gertrud apácának az esetét, akihez haldoklásakor eljött a lelki vezetője, Dom Baker bencés atya. Az apátnő értesítette a haldoklót a látogatásról, aki csak ennyit felelt: „Nincs szükségem emberre” — és ezzel azt akarta kifejezni, hogy Isten minden erőt és világosságot megadott neki.

Jegyezzem meg a következőket: tanuljam meg lelki vezetőmtől a lehető leghamarabb, hogy hogyan kell *magamat vezetnem* és ezt *nem büszkeségből* és magabízásból teszem, hanem a *sza-bad ítélőképesség* megszerzése céljából. E mellett a nehezebb és kényesebb pillanatokban habozás nélkül kérjek tanácsot és a maga egyszerűségében és józanságában tárjam fel lelkem állapotát, vagyis végezzek lelki beszámolót.

Használjam tehát a lelki vezetést, de *sohase éljek vissza vele*. „Szentlélek, te belső Tanító, taníts meg engem, hogy tudjam felhasználni azokat, akiket lel-

kem mellé közvetítőknek választottál, hogy egyenesen, bátran és nyugodtan menjek fel tehozzád.”

Augusztus 26.

A lelki vezető.

Megtörténik, hogy az ember eléggé meg van fosztva a *lelki segítségtől*. Ez esetben legyen türelemmel. Istennek nincs szüksége senkire, és ha ő maga akar engem minden külső segítség nélkül vezetni, meg kell azt értenem. Talán egész egyszerűen az a célja, hogy belássam, hogy igen gyakran túlságos nagy jelentőséget tulajdonítunk a lelki vezetésnek vagy legalább is a lelki vezetőnek.

Ha az Úr megengedi, hogy a lelki életnek ez a nagy ereje rendelkezésemre álljon, köszönjem meg neki, és örvendezek fölötte. De akkor a felajánlott eszközök csak *Isten szerint* használjam fel.

Olier a lelki vezetőnek ajánlja, hogy kerülje a *nagyon természetes ragaszkodást* azon okból, mert félni kell, hogy „megsérti a tisztaság hitét”.

Ez az ok, amely a lelki vezetőre áll,

és azt időveszteségtől és bizonyos üres szórakozástól megóvjá, hasonlóan áll a lelki gyermekre. Legyen nagy természetfeletti szellemem. Használjam fel és jegyezzem meg annyira a hallott szavakat, hogy *felesleges legyen azokat még egyszer megismételni.* (Mert mire szolgál az a sok lelki vezetés, ha nem arra, hogy a lelkeknek újra meg újra megadják az örökösen hallott, de sohasem követett tanácsokat?)

Marie-Antoinette de Geuser lelki vezetőjét „külső Jézus Krisztusának” nevezte. Ez az. Ha ezt megértik, minden biztosítva van, és nincs semmi veszély „a tisztaság hitében”, vagyis abban a *finomságban*, amellyel az ember még a szent dolgok tekintetében is kerül minden legcsekélyebb vonzódást, amelyről az imént Olier beszélt.

„Ó Udvözítőm, a lelkek *belső vezetője*, világosíts fel engem *ott benn*, és add, hogy úgy használjam fel *külső Jézus Krisztusomat*, amint te akarod.”

A hivatalok hajhászása.

Általában azok, akik valóban vezetésre vannak teremtve, semmiképen sem kívánják a hivatali és díszes állásokat. Ismerik a dolgok értékét és tudják, hogy a semmi az semmi, és az emberek, bármily nagyok vagy jelentéktelenek legyenek, nem mások, mint érték nélküli áruminták. Egyébként ezeknek még az sem jut az eszükbe, hogy az emberek rájuk gondolnak, annyira távol áll a gondolatuk az ilyen kicsinységektől.

Szent Teréz egy alkalommal leányai előtt korának egyik igen buzgó papját és érdemes szónokát jellemezte, akiben egy *kis hiúság* volt. Jellemzésével nem akart árnyfoltot vetni a papra, hiszen nagyon jól tudta, hogy mi egy pap, hanem a világból vett példa említésével el akarta kerülni, hogy leányai is ebbe a hibába essenek. A szent papról ezeket mondotta: „Azzal a szándékkal prédikál, hogy hasznossá tegye magát a lelkeknek; mindazonáltal nem mondott le a földi előnyökről, és nem tartja vissza azt a kívánságot, hogy a hallgatóságnak

tessék, ami által tiszteletet és bizalmat szerez; mondjuk jobban: kanonoki statum felé törtet.”

A baj nem nagy, és Szent Teréz ezt kedves mosollyal mondotta, hogy a hibát enyhítse.

Ha én másoknál a *címek és hivatalok után való törtetést* kicsinynek tartom, nem kell-e akkor legelőször magamtól távol tartanom a hiúságra való hajlamot, amikor azt magamban érzem? Bármilyen helyzetben legyek, ne törekedjem hivatalokra, és az én helyemen *töltsen be egészen munkakörömet*, hogy könnyebbé tegyem azoknak a feladatát, akiktől függök.

Augusztus 28.

Énekeljünk.

Mi nem bontjuk ki eléggé a keresztény öröm szárnyait. Ha a maguk értéke szerint becsülnők az isteni kincseket, amelyekkel el vagyunk halmozva, örökös vidámsággal ujjonganánk, nehéz lenne megállni az énekléssel, nehéz lenne megakadályozni a folytonos allelujazengést....

Pedig mily gyakran nyomottak, bágyadtak és panaszkodóak vagyunk az úton.

Szent Ágoston mindenkinél inkább át volt hatva attól a természetfeletti ragyogástól, amivel Isten az emberi lelket eltölti, és ezért midőn a hallgatóságot tanításban részesítette, időről-időre megszakította az előadást és felhívta a hallgatóságot, hogy énekeljen vele hálát az Istennek.

„Ó Egyház gyermeke, haladj utadon és *énekelj jártadban*... Kérve-kérlek, énekelj azon az úton, amelyen haladsz: *énekd az új éneket*.

Senki se énekeljen régi dolgot, énekd hazád szereteténekét, senki se énekeljen régi dolgot. Új út, új utas, *új ének*.” (In Ps. 66.)

A mi nagyságunk bizonynyal nem tölünk jön. Ez onnan jön, hogy Krisztussal csak egyet alkotunk. „Ha azt mondanád, hogy szent vagy saját erődből, bolondság lenne az. De ha mint Krisztus tagja azt mondanád, hogy nem vagy szent, hálátlan lennél... Ez annyit jelentene, hogy azt mondanád: egy ilyen Főnek a tagjai nem szentek.” Őrvend-

jünk, de örömünk legyen teljesen alázatos és egyesüljön annak a nagyszerű felelősségnek a tudatával, amelyet mint Krisztus tagjai viselünk.

„Legyen az én életem mise, — mondotta valaki — mégpedig énekes mise.”
Úgy van.

Augusztus 29.

Eltűnöl.

Talán nincs mélyebb alázatosságra példa, mint a tiszteletreméltó Couderc anyja, a Cenaculum-rend alapítónője esete.

Harminchárom éves korában lemond arról, hogy általános főnöknő legyen, és közel ötven éven át mint egyszerű nővér engedelmeskedik. Csak élete végén ismerte meg környezete azokat a rendkívüli kegyelmeket, amelyekkel az Úr megajándékozta, és azt az egyesülést, amelyben Istennel része volt. Lavigerie bíboros meglátogatta azt a zárdát, amelyben Couderc anyja lakott, és kérdezte a főnöknőt: „Ki ez az apáca?” „Ez az egyike a mi idős anyáinknak” — felelte a főnöknő. És a valóságban

ő volt a szerzet lelke. Istenszeretetével, türelmével, jóságával, és még inkább talán alázatosságával az egész intézményt hordozta. Ma boldoggáavatása folyamatban van.

És én örömmel fogom-e elfogadni, ha *félre fognak állítani*? Ha a kor miatt, vagy hogy a házi szolgálatokat jobban felosszák, *csökkenteni* kell, vagy *meg kell változtatni* tevékenységemet, nem okoz-e az nagy gondot előljáróimnak, akiknek talán sokáig tanácskozni kell, hogy megtudják, miként fogadtassák el velem döntésüket? Nem kell-e velem kesztyűs kézzel bánni, amikor valami tökéletlenséget, tévedést kell értésemre adni?

Azért választottam a szerzetesi életet, hogy *ily érzékeny* maradjak, és nem lehetne velem egyenesen beszélni? Nem lehetne felmenteni a hivataltól, vagy azt megváltoztatni a nélkül, hogy mindezen óvintézkedéseket kellene megtenni?

Semmi sem vagyok. *Bánjanak velem, ahogy akarnak.*

Istenem, taníts meg engem, hogy tudjak eltűnni.

A kereszttel jelzett élet.

Limai Szent Róza szenttéavatási bul-lája elmondja, hogy a Szent mint kis-gyermek, egy alkalommal Nándor test-vérével azon szórakozott, hogy ki tudja a virágszirmokat magasabbra dobni. Míg a Nándor által feldobott virágok azonnal a földre hulltak, a kis Róza által feldobott virágok *a levegőben függve maradtak*, egy láthatatlan kéz-től összecsoportosultak, és feje fölött keresztalakot mutattak. Kedves és éke-sen szóló jelkép.

Valahányszor a nap folyamán áldo-zat, erényes cselekedet, szeretetalkalom kínálkozik, azt mondom: „Ezt kéred tő-lem, Uram? Fogadd!” És miként az úr-napi körmenet gyermekei, egész lelkem-ből *az ég felé hintem* a kívánt nagy-lelkűséget.

Már a felkeléskor mondom: „Ime, Uram... Ecce Ancilla.”

Jön az *elmélkedés*. „Ime, Uram, egész figyelmem és egész szívem. Ecce.”

És azután az *állapotbeli kötelesség* ezer és egy elfoglaltsága, a szükséges

lemondások, a *hivatal*, a *betegség*, a *rekreáció*, az *apostolkodás*. És én mindig azt mondom: „Ime, Uram. Fogadd! Ez is, meg az is!”

És mialatt ezen áldozatok láthatatlanul emelkednek Isten felé, életem fölött *fényes, nagy keresztet* alkotnak. És midőn a Magasságbeli az égből letekint reám, látni fogja, hogy egész lényemen egy jel van, ami nem csalhat meg. „Ez az, oh igen, ez az. Valóban enyémnek ismerem. Nemcsak ruháján, hanem életén is hordja Fiam jelét, a keresztet. Szeretem és áldom őt.”

Mától fogva gyakoroljam magam abban, hogy virágaimat az ég felé hintem, szűzi szerelmem *fehér* liliumát és áldozataim *piros* rózsáit.

Augusztus 31.

A nagyon szigorú erény.

Vannak szerzetesnők, akik a szabály szigorúságához *pótszigorúságot* csatolnak, mert túlságosan szigorúan értelmezik azt.

Nemcsak megőrzik magukat minden mulasztástól, ami igen helyes, hanem

erényes viselkedésükbe merevséget és kedélytelenséget visznek bele, ami egyáltalán nem teszi vonzóvá sem az ő *erényüket*, sem magát az *erényt*. Ridegen és néha keserűen aláhúzzák más hanyagságát és gyengeségét, és azáltal, hogy a szabályhoz való hűség jogait megvédik, megsértik a szeretetet, és nem szerettetik meg a hűséget.

Az ilyen nagyon szigorú és kemény személyeknek Nagy Szent Teréz ezeket mondotta: „Higgyék el nekem, szabályzatunk nem akar szigorú személyeket, *elégg szigorú az már magában véve.*”

Tehát ne legyen semmi a szabályzatban való könnyelműségből, semmi abból a cselekvésmódból, ami ezt elhagyja, azt megteszi, semmi az engedékenységből, amellyel magunknak mindent hamar megbocsátunk és megtűrjük a közepes; de még kevésbé semmi az elfojtott, *túlságosan kifeszített* lelkiségből, amely elfárasztja úgy az illetőt, ki azt éli, mint azokat, kik azt élni látják, semmi a fanyarságból, amely nem érlelte meg eléggé a szeretetet, vagy amely nem tudja eléggé megnyílni a jó érzéket és a helyzetek megérzését.

„Ó Jézus, *ne legyen az én erényem szomorú erény, legyen az élő és szilárd erény, de egyszersmind nyugodt, derűs és vonzó erény.*”

Pünkösd utáni első vasárnap.

Az irgalmasság gyakorlása.

A nő természeténél fogva jó, azonban ha a szigorúság felé hajlik, rettenetes lehet.

Egy páter a zárdalelkéssel látogatást tesz egy nevelőintézetben, ahol a növendékek éppen szabadidőn vannak. A páter kérdi a lelkésztől:

— Vajjon a nővérek is azon *büntető-eszközöket* használják, amelyeket a fiúknál szoktak alkalmazni, mint a kiállítás, bezárást és a többi efféle büntetéseket?

— Nem — válaszolta a zárdalelkész.

— De akkor milyen eszközökhöz fordulnak? — kérdezte a páter.

— Ó, atyám, — felelte a zárdalelkész — a nő mindig megtalálja a módját, hogy *valakinek szenvedést okozzon*, ha látszólag nincsenek is hozzá eszközei.

Talán könyörtelen, de nem igazság nélkül való megállapítás.

Vigyázzak arra, hogy sohase ítéljek szenvedéllyel, hogy legyen mindig időköz megállapításom és közbelépésem között (ha közbe kell lépnem), és minél inkább kötelességem keménynek lenni, annál inkább kell irgalmasságot gyakorolni, hogy *mérsékeljem* azt, amiben az érzelem, a felindulás vagy egyszerűen „a személyes együttható” túlzásba mehet, és nem eléggé ellenőrzött.

Szalézi Szent Ferenc mondotta ezt a nagyon bölcs és gyakorlati programmot: *„Szépnek látni, jónak gondolni, szelíden beszélni.”*

Habozás nélkül magamévá teszem ezt.

A napi evangélium, amely az irgalmasság gyakorlásának ajánlásával kezdődik, mondja: *„Azon mértékkel, amellyel mérték, visszaméretik nektek.”*

Annyi szükségem lesz irgalmasságra.

Már előre vonjam magamhoz Isten jóságát azáltal, hogy jó vagyok, jó a dolgok vizsgálatában, jó gondolataimban és ítéleteimben, jó szavaimban. *Annyira jónak kell lennem*, hogy olyan jó legyek, amilyennek lennem kell. Töre-

kedjem erre nyersség és kedveskedés nélkül, hittel és természetfelettséggel.

Pünkösd utáni második vasárnap.

A világ üldöz titeket. (Szentlecke.)

Urunk mondotta: „Ha a zöldelő fán ezt mívelik (saját személyéről beszélt), a szárazzal mi fog történni?” (Lk. 23, 31.)

Az Udvozító, miután a világ megtérítését kereste, *a világtól halálra vite-tett.*

Miként Krisztusnak, nekem is arra kell törekednem, hogy szerzetem szelleme szerint és annak keretében, szemlélődéssel, tanítással, ápolással, missziós működéssel megtérítsem a világot.

Jutalmul *a világ* úgy fog velem bántani, mint Krisztussal? Ez nagy tisztesség lenne. Bizonyosan nem vár rám a keresztrefeszítés véres mártíromsága, hanem inkább az *alattomos üldözés* ezer és egy fajtája. Mégis, mekkora kegyelem, ha Isten megengedné, hogy Jézus iránt való szeretetből, ki vérét adta érettem, egyik napon *véremet adhatnám érte.*

A mexikói keresztényüldözés alatt

egy ifjú (Florentino Vargas) két agyonlőtt testvérének holttestét hazavitte és útközben szíve majd megszakadt attól a gondolattól, hogy milyen szörnyű szírfájdalmat fog szenvedni édesanyja, ha megtudja a rettenetes hírt és meglátja fiainak holttestét. Mekkora volt a csodálkozása, amikor anyja szeretettelmondotta neki: „Te súroltad a koronát. Két testvéred boldogabb volt, mint te. Légy erényes, *hogy méltó légy a vértanúságra.*”

Micsoda figyelmeztetés! Erényesnek kell lenni, hogy az ember a vértanúságra méltó lehessen. Nincs ott megváltás, ahol nincs *vérfelhullás*. A világ csak akkor lesz megváltva, ha mindenki, mint az Udvözítő, *a megváltásban való részét* fel fogja ajánlani. És ha Isten véres áldozatot kívánna? Legyek a végsőkig erényes, hogy arra méltó legyek, és az Úré a jövőre vonatkozó legjobb határozat.

Pünkösöd utáni harmadik vasárnap.

Az elvesztett drachma.

A mai szentmise liturgiája nagy biztatás a bizalomra.

„Istenem, tebenned remélek, ne hagyd, hogy megszégyenüljek.” (*Bevonulásra.*)

„Isten, a benned bízók oltalmazója, nagyobbítsd irántunk irgalmasságodat” — mondja a *könyörgés*.

Szent Péter a *szentleckében* figyelmeztet: „Szeretteim, minden aggodalmatokat bízátok Istenre, mert neki gondja van rátok. Az ördög mint ordító oroszlán körüljár, keresvén, akit elnyeljen. Isten pedig, aki az ő örök dicsőségére hívott meg minket Jézus Krisztus által, maga fog minket tökéletesíteni, megerősíteni és megszilárdítani.”

A *graduálé* így biztat: „Vesd az Úrra gondodat s ő majd gondoskodik rólad. Midőn az Úrhoz kiáltottam, meghallgatta szavam azok ellen, akik reám törtek. Alleluja. Alleluja.”

Bámulatos, hogy az *evangéliumban* az Üdvözítő számtanja mennyire elüt a mi számtani fogalmainktól. „Mondom nektek, hogy oly nagy öröm leszen mennyben egy megtérő bűnösön, mint kilencvenkilenc igazon... Vagy ha valamely asszonyrak tíz drachmája lévén, elveszt egy drachmát, nem gyujt-e világot, nem söpri-e ki házát és nem keresi-e szorgal-

masan, mignem megtalálja? És amikor megtalálja, nemde egybehívja barátnőit és szomszédait, mondván: Örvendjetek velem, mert megtaláltam a drachmát."

A *felajánlás* valóban megerősít a bizalomban. „Bízzanak benned mind, kik ismerik nevedet, Uram, mert nem hagyod el, kik téged keresnek."

Hogyan mondjam el ezután *reménygyakorlatomat*? Mekkora hittel, mekkora bizonyossággal és szeretettel bízom, hogy meghallgatást nyerek!

Pünkösds utáni negyedik vasárnap.

Gyermeki bizalom.

Már a múlt vasárnap felhívást kaptam a bizalomra, a mai nap liturgiája erre sürget, teljesen meg akar győzni arról, hogy „*az Úr az én támaszom*".

Egy többemeletes házban tűz támad az egyik este. Az egyik lakó, kit dolga távol tartott, megtudja az esetet. Gyorsan ott terem és rémült aggodalommal keresi hét-nyolc éves fiát.

„Az én fiam, kis fiam, ott fenn játszott a lakásban. Nem találom ott a megmentettek között."

És a kétségbeesett *atya* át akar törni a tűzoltók sorfalán, akik megtiltják a házba való bemenetelt. Késő már. A tüzet nem lehet elnyomni. És íme, a füstfellegeken át az egyik ablakmélyedésben kialakul a *gyermek körvonala*.

— Stan, kis Stanom!

— Atyám, atyám, hol vagy?

— Stan, itt lenn vagyok. Vesd magad a karjaimba!

— Atyám, nem lehet, nem látlak!

Majd hirtelen csodálatos engedelmes-séggel leveti magát a gyermek atyja széttárt karjaiba.

Hányszor *rejtőzködik el a Gondvise-lés* a felhők mögé! Isten ott van; felénk tárja karjait, felszólít, hogy vessük magunkat szeretetébe, de sajnós, nincs hitünk, nincs reményünk.

Nem kísérlünk meg semmit, pedig az *Atya jelen van*. Ő egyébként megérti, hogy habozunk. De egész szívével hív.

„*Gyermekeim! Kis gyermekeim! Te nem látsz engemet, de itt vagyok. Győzd le rémületedet, higgy szavamnak. Én ki-mentettem Dánielt az oroszlánveremből és a három ifjút a tüzes kemencéből. Bízzál bennem! Vesd magad karjaimba!*”

A láthatatlan javak.

A szentmise könyörgése így kezdődik:
„Isten, ki a téged szeretőknek láthatatlan javakat készítettél...”

Egész lényemmel bele vagyok merülve *a látható világ valóságaiba*. Mekkora hatással van reám létezésem kerete, az, ami látható, hallható, tapintható? És a *láthatatlan világ valóságai* — az egyedül valóságosak — a valóságtól menteseknek tűnnek fel előttem. Erőt kell kifejtenem azáltal, hogy a hitet segítségül hívom, hogy messze, igen messze ne távolítsam őket, és hogy ne adjak nekik csupán annyi létet, mint az agyrémeknek.

Lelki életem egyik legfontosabb pontja, hogy ápoljam hitszellememet, tanuljam meg *felfedezni azt, ami nem látható*, és *valóságosabbnak* tartsam azt, *ami nem látható*, mint azt, ami látható.

Nagyon jól mondja Newman bíboros:
„A Hiszekegy szerint két világ van: „a látható és a láthatatlan”, az a világ, amit látunk és az a világ, amit nem látunk; és az a világ, amit nem látunk, éppen olyan valóságosan létezik, mint

az a világ, amit látunk. Valóban létezik, bár nem látjuk. Az a világ, amit látunk, tudjuk, hogy létezik, mert látjuk. Mindenütt jelen van és úgy látszik, hogy nem hagy helyet más világnak.

Ezen általános világ ellenére, amit látunk, mégis létezik egy másik világ, amely ugyancsak kiterjedt és közel van hozzánk és csodálatosabb. Más világ, amely mindenünnen körülvesz minket, bár nem látjuk és éppen azzal, hogy nem látjuk, még csodálatosabb. Körülöttünk megszámlálhatatlan lény jön-megy, örködik és dolgozik, vagy vár, akiket mi nem látunk. Ilyen ez a másik világ, amelyhez szemek nem jutnak el, hanem egyedül a hit."

"Az igaz a hitből él" — mondja a Szentírás. Az én birodalmamat azok a dolgok képezik, amelyek nem láthatók. Főképen az *elmélkedés* adja meg nekem, hogy azokat felkutassam, az hozza közelembbe őket és szerzi meg számomra a *valódi kapcsolatot* az *ő valóságukkal*.

Pünkösd utáni hatodik vasárnap.

Krisztus halálában megkeresztelve.

Rómában húsvét hetének minden napján hármaskörmenetet tartottak: *a Baptisteriumba, a Szent Kereszt- és a Lateráni bazilikába* mentek, amellyel visszaemlékeztek arra, hogy nagyszombat éjtszakáján *a keresztséget, a bérmlálást és az Oltáriszentséget* szolgáltatták ki az új keresztényeknek.

Most hagyjuk a Szent Kereszt- és a Lateráni körmenet emlékeztetését.

Midőn a bazilikában a vecsernye befejeződött, körmenetben *a Baptisteriumba* (keresztelő-kápolna) mentek.

„A húsvéti ünnepségek alatt ez a legszentebb hely: a titokzatos és dicsőséges sírbolt Krisztus testvéreinek feltámadása által, miként Krisztus sírja, a mi Anyaszentegyházunk szüzi méhe, amelynek termékenységét Toledói Szent Ildefonz így magasztalta: „Kiléptek Anyjuk, az Egyház kebeléből, vagyis a keresztkútból és így a Szentlélektől isteni életre születtek.” Kegyes és drága ez a cselekedet, amellyel mindennap eljönnek e

csodálatos dolgok helyére, hogy az Úr dicséretét énekeljék.”

A mai szentlecke célzást tesz *a Krisztusban való halálra és a Krisztusban való feltámadásra*, amelyet a keresztség művelt.

„Mind, akik megkeresztelkedtünk Krisztus Jézusban, az ő halálában keresztelkedtünk meg — magyarázza Szent Pál a rómaiaknak. — Eltemettünk tehát vele együtt a halálban a keresztség által, hogy amint az Atya dicsősége feltámasztotta Krisztust a halottaiból, éppúgy mi is éljünk új életet.”

Ez így hangzik: Krisztus, *a Fő* a sírban van. Azok, akik (a Fő halála érdeméből) Krisztus *tagjai* fognak lenni, el vannak temetve a keresztségi sírban. A Fő feltámad húsvét hajnalán és ugyanakkor a tagok a feltámadott életre ébresztve kijönnek a sírból. Halottak voltak és hála Jézusnak, Jézusban ugyanabban az órában élnek, mint Jézus.

Vonjuk le Szent Pállal a következőt: Minthogy *a bűnnek meghaltunk*, éljünk Istenért és egyedül Istenért, mégpedig a mi Urunk Jézus Krisztusban.

Pünkösöd utáni hetedik vasárnap.

A Gondviselés vezetése.

A szentmise bevezetése félelmetes képben mutatja be Istent. Dominus terribilis. *Az Úr rettenetes. A Magassággal az ember nem tréfálódzik.*

A *könyörgés* mintha félne, hogy megijesztett minket, azonnal megnyugtató: „Isten, kinek *gondviselése* intézkedéseiben csalahatatlan, könyörögve kérünk téged, hogy minden ártalmat távoztass el tőlünk és minden javunkra szolgálót adj nekünk.”

Bizonyosan *hatalmas* a mi Istenünk és az ő felséges méltósága elvárja, hogy a figyelmes engedelmesség minden finomságával szolgáljunk neki. *Főképen jó*, mérhetetlenül jó és inkább tekint a mi kívánságainkra, mint megvalósításainkra, és nem csodálkozik veszteségeinken, és kész szükségleteinket állandóan fedezni, sőt előre figyelmeztet a bajra és eltávolítja tőlünk.

Az igazi keresztény bölcsesség a helyes adagolásban van, vagyis az Úr hatalmának és jóságának az igazi megértésében. Ha a *hangsúlyt a hatalomra tesszük úgy-*

annyira, hogy megfélelkezünk a jóságról, szűk, megfélemlített, túlságosan szigorú vallásosság veszélyébe kerülünk. Ha viszont *a jóságra fektetjük a hangsúlyt* és megfélelkezünk a hatalomról, édeskés és rózsavizes vallásosság veszélye környékezik.

De ha a lélek elhatározta, hogy hű lesz, az első helyet az Isten jósága gondolatának kell adni. Chantal Szent Franciska egy apácának, aki inkább látta az isteni követeléseket, mint az *irgalmasságot*, ezeket írta:

„Drága kicsinyem, csüggedései tisztán kísértések, mert mondja csak nekem, milyen gyümölcsöt hoznak magának és mi miatt támadnak azok? Gondolja, hogy mindig hatalmunkban áll, hogy figyelmesek legyünk Istenhez és nem követünk el hibákat? Bizonynal angyalnak kellene lenni. Tehát, kérem, alkalmazkodjék ezen szerencsétlen élet viszonyaihoz, de minden aggodalom és zavar nélkül és ha a hűség ellen hibázni fog, alázza meg magát csüggedés nélkül. Ez a megalázkodás és megvetettségének szeretete a nyugalommal és békével ked-

vesebb lesz Isten előtt, mint *szőrszálhasogató hűsége.*”

Pünkösd utáni nyolcadik vasárnap.

A fogadott gyermekség szelleme.

A mai szentlecke az *istengyermekség* egész programját nyújtja nekünk. Különösen az egyik vonást vegyük szemügyre, a mennyei Atya szolgálatában való örvendező nyugalom szellemét.

„Nem vettétek a *szolgaság* lelkét, hogy ismét csak féljete, hanem vettétek a *gyermekké fogadás* lelkét, amelyben azt kiáltjuk: *Abba (Atyánk)*. „Olyan valláshoz tartozom, amely boldoggá tesz” — mondotta P. Faber. Szent Pál ugyanezt előtte mondta, mégpedig nem személyes meggyőződésből, hanem mert ez az egész evangélium. „A vallásnak, hogy boldoggá tegye, a szeretet vallásának kell lenni” — folytatja Faber. A *szeretet mindent könnyűvé tesz*. Ha Istennek szeretetből való szolgálata valami csodálatos dolog lenne, mint a szentek szigorú önmehtagadása vagy szemlélődése, az eset más lenne, de nem így van.

Bizonyos, hogy Istennek komolyan kell szolgálni, azaz feltétlen hűséggel és nagylelkű bátorsággal, de ugyanúgy és még jobban *gyermeki nyugodt örömmel*.

Az Isten gyermekei vagyunk vagy nem? Isten a mi Atyánk vagy nem?

Bizonyyal az. Nos hát, akkor mutasd meg, hogy hiszel ebben és élj gyermekien! Az Atya az én Atyám és én az ő gyermeke vagyok. Éljen Isten! Minden jól megy és ez elég nekem.

— De elfelejti *nyomorúságomat*?

— Légy szigorú aziránt, de ne vidd a szigort túlzásba! Fogadd el azt a tanácsot, amit Szalézi Szent Ferenc Arnauld Angélika anyához intézett, aki a vezetésben nagyon szigorú volt:

„*Őn túlságosan szigorú ahhoz a szegény leányhoz. Nem kell annyi szemrehányást tenni neki, hiszen jóakarátú leány. Mondja neki, hogy sohase csodálkozzék, ne bosszankodjon, inkább tekintsen Urunkra, aki úgy tekint reá, mint az atya gyermekére, és ha elesik, bátorítva mondja: elestél, azért jó gyermek vagy, ne sírjál. És hozzá közeledik és feléje nyújtja kezét.*”

Pünkösd utáni kilencedik vasárnap.

Jeruzsálem, hányszor...?

Mily szomorú Urunknak ez a panasza:
„Jeruzsálem, Jeruzsálem, mely megölöd
a prófétákat... hányszor akartam egy-
begyűjteni fiaidat... és *nem akartad?*”

Én vagyok Jeruzsálem. Hányszor kért
a kegyelem bemenetelt lelkembe? Min-
dig feleltem rá? Nem beszélek itt a gyen-
geségemnek tulajdonított akaratlan fi-
gyelmességről, hanem a *szándékos fi-
gyelmetlenségről*. Jól számba vettem,
hogy Isten látogatásáról van szó és visz-
szautasítottam: szeretetet kellett volna
gyakorolni, egy keserű szót kellett volna
lenyelni, az elmélkedést jobban kellett
volna végezni, ezt a kötelességet jobban
megtenni, valami apostolkodást jobban
előkészíteni, a sugalmazást jobban meg-
hallgatni... Hányszor, Istenem, *hány-
szor!*

Mi meglepőbb? Az az isteni szerény-
ség, amely a leggyakrabban megelé-
szik a kéréssel és nem követelődzik,
tudomásul adja a Mester jelenlétét és
nem kényszeríti magát reám? Vagy az a
készség, amellyel Istent *hagyom be-*

szélni, a nélkül, hogy hallgatnám? Mellettem, bennem Isten beszél, elmulaszthatom azt, amit értésemre kívánt adni. Ő és én. Azt kellene gondolni, hogy mindig figyelmesen hallgatok és forró vágy ég bennem, hogy abban a pillanatban megtegyem azt, amit kíván. De nem úgy van. Szórakozottan elmerülök a zajba és a dolgokba és *nem hallgatok*.

Vagy ha meghallottam, *kivonom magam alóla*, mert elgondolom, mennyi erőfeszítést kíván az tőlem. Talán nincs hátrózott elutasítás, de elfordultam. Az isteni Mester ezt az áldozatot kérte és én azt az áldozatot hoztam, nem ezt, amit kért. Cserét csináltam és csak azért egyeztem bele az én áldozatomba, hogy felmentsem magam az ő áldozatától.

A jóságos jezsuita fráter, Rodriguez Szent Alfonz, a Majorka szigetén lévő kolostorban, mikor nem látták, megcsókolta a folyosó azon helyét, ahol *hűtlen volt a kegyelemhez*. Ha mindazokat a pontokat meg kellene csókolnom, ahol valamit visszautasítottam Istennek, nem lennék mindig térdelő helyzetben?

Ő, aki van.

A mai liturgia különösen Isten nagyságát hozza előtérbe, bizonyosan azért, hogy a farizeus gögjét végérvényesen elnyomja, akiről az evangélium beszél.

Ő nagy *önmagában*. „Ő minden idő előtt van” — mondja a bevezetés — és amikor minden megszűnik létezni, Ő akkor is létezni fog örökké.

Ő nagy *hatalmának gyakorlásával*. „Midőn az Úrhoz kiáltottam, meghallgatta szavamat azok ellen, akik reám törtek.”

Ez az *introitus* két gondolata. A *könyörgés* ehhez Isten nagyságának egy másik megnyilatkozását fűzi — sokkal inkább *erkölcsi nagyság*, mint fizikai nagyság — és ez az irgalmassághoz való készsége.

„Isten, ki mindenhatóságodat leginkább a megbocsátással és irgalommal mutatod meg...”

Mindaz, ami a teremtményekben nagy, Isten nagyságának visszfénye. Ez áll a természetes és természetfölötti terem-

tésre. Ez utóbbi pontot a *szentlecke* hirdeti.

Van valakinek bölcsesség adománya? Az a Szentlélektől jön. Így van ez a tudomány adományával, a beteggyógyítás hatalmával. Ez megkapta a csodatevés adományát, az a jövődőlés, emez a szellemek megítélése adományát? Keressétek a magyarázatot. Isten, Isten, az Isten Lelke. „Mindezeket pedig egy és ugyanaz a Lélek műveli, kinek-kinek úgy adván részt, ahogy akarja.”

A *graduáléban* levonom a tanulságot: „Óvj, Uram, mint szemed fényét: nyujts szárnyad árnyékában menedéket nekem.”

Pünkösöd utáni tizenegyedik vasárnap.

Remélni tudni.

„Mindenható örök Isten, ki túláradó jóságodban a hozzád esdeklőknek mind az érdemeiket, mind a *kívánságaikat fölmúlod*” — mondja a mai misekönyörgés.

Az ember azt gondolná, hogy miután annyit kaptunk Istentől, könnyű *remélnünk*. Pedig nem! A végtelen irgalmas-

ság ellenére nincs elég bizalmunk az irgalmasságban. Az üdvözítő *kegyelmek végső túláradása* ellenére — mert végre is Urunk kevesebb áron is megválthatott volna minket, és ha a túlzásig akart menni, nemde ezt azért tette, hogy bennünk is túlzást támasszon — mi védelmi állapotban maradunk és sokkal inkább hajlunk a nyugtalanságra, mint a megnyugodott derűsségre.

Nem gondolunk-e arra, hogy amikor annyi kegyelem után nem bízunk, különleges *gyengédtelességet* mutatunk Isten iránt és majdnem sérelmet okozunk neki? Ez annyit tesz, mintha azt mondanánk neki: „Csak fájó szívvel tudok neked szolgálni, mert úgy ismerlek téged, mint ajándékaidban fösvény urat.”

Semmi sem lenne ennél *igaztalanabb* és sértőbb.

Minél többet kapott az ember nemcsak az *általános kegyelmekből*, hanem a *különös kegyelmekből* is, — és ezek között a szerzetesi hivatást és a velejáró áldások megszámlálhatatlan sorozatát — annál kevésbé tetszik Istennek, ha az ember bizalmatlanságot mutat.

A legtöbb lélek nem megy elég mesz-

szire, de nem azért, mert nagylelkűségben vagy alázatosságban szűkölködik (ez még néha előfordul, de ez nem általános eset), hanem mert *bizalomban* szűkölködik. Mózes sohase léphetett rá az Igéretföldjére, mert Isten hatalmában kételkedett. Sokan nem lépnek be az Istennel való szorosabb meghittségbe, mert *nem merik remélni*, hogy Isten őket oda akarja engedni. (Nem beszélünk itt érezhető kegyelmekről, hanem az Istennel való mélységes egyesülésről.)

„Istenem, tölts meg engem magaddal, de nem az én rémületem és kislelkűségem mértéke szerint, hanem szereteted mértéke szerint. *Növeld bizalmamat*, hogy növekedjék bírásod és szereteted lehetősége.”

Pünkösd utáni tizenkettedik vasárnap.

Isten a szívek egyedüli Mestere.

A mai *szentlecke* többek között Szent Pál apostolnak a korinthusiakhoz intézett azon szavát említi, amely szerint *minden kegyelem Istentől jön*, különösen az a kegyelem, amely a keresztség mér-

hetetlen kegyelme után a legnagyobb, vagyis az evangélium szétárasztására való meghívás kegyelme. „A mi elégséges voltunk az Istentől van. Ő tett minket alkalmassá arra, hogy az újszövetség szolgálói legyünk.”

Alkalmazzam ezt a hivatás különös esetére. Egyedül Isten hívhat a szerzetesi életre, vagyis Ő ébresztheti fel a valódi hivatásokat, amelyek megmaradnak. Elég, ha *élettörténetemre* visszaemlékszem.

Gondoljak erre, amikor a *lelkeket* a tökéletes élet egyik vagy másik formájára kell *irányítanom*.

Bizonytalán dicséretes, ha hivatások ébresztésére gondolok. Az is dicséretes, ha szerényen arra törekszem, hogy szerzetem számára ébresztek hivatásokat. De ne felejtsem el, hogy az emberi édesgetések vagy a természetfelettséget nélkülöző eljárások *ügyetlenek és hatástalanok*.

Egy komoly leány meggyőződött arról, hogy szerzetesi hivatása van és felkeresett egy misszionárius atyát, akitől tanácsot kért, hogy melyik szerzetbe lépjen. „Nem szereti azokat a nővére-

ket, akik magát nevelték? — Nem, atyám. *Sohasem lépnék abba a rendbe.* — Miért? — Amikor az intézetben voltam, a nővérek mindig cirógattak, és azt mondtam magamnak: Hogyan lehetséges, hogy azok, akik a családról és minden földi érzelemről lemondtak, *ilyen kicsinységek rabszolgáivá teszik magukat?* Nem akarok ilyen házat."

Akarok más lelkeket is *szerzetembe vonzani?* Hogyan cselekszem legjobban? Imádkozom és főképen példát adok a *teljesen elszakadt életre.* Különösen ne lássék az, hogy vonzani akarok és fogadjam el örömmel, ha más életformát választanak, mint az enyémet. Ha olyan szent lennék, mint amilyennek lenni kellene, a nélkül is vonzanék, hogy tudnám. *Legyek az, aminek lennem kell* és számítsak Istenre.

Pünkösöd utáni tizenharmadik vasárnap.

A hála.¹

Nekem mindig *kérni* kell. Gondolok-e legalább akkor arra, hogy *megköszönjem*, amikor megkaptam?

A mai evangélium elmondja, hogy Jézus keresztülmegy egy községen, és a belpoklosok távolról kiáltják feléje: „Jézus, Mester, könyörülj rajtunk!” Jézus hozzájuk kiált: „Menjetek, mutassátok meg magatokat a papoknak.” Azok gyorsan elmennek. Útközben meggyógyulnak.

Nagyszerű. Bizonyosan *visszatérnek*, megkeresik a Mestert, hozzácsatlakoznak, aki nekik ily hatásos gyógyítószert ajánlott, és akinek hatalmát lehetetlen fel nem ismerniök.

De nem. A tíz közül *kilenc nyomtalanul eltűnt*. Csak egy fordul vissza és mond köszönetet. És ez hozzá még elengedhetetlen földről, Szamariából való.

Ebből kettős tanulságot vonok le: *ne*

¹ Lásd „És a másik kilenc?” című fejezetet is.

várjak mástól hálát, tudjam hálámat másnak kifejezni.

Elszakadva. Ne számítsak sem a tanulók, sem szüleik hálájára, ha tanítással foglalkozom, sem a betegek hálájára, ha őket ápolom, sem azoknak hálájára, akiket hitoktatásban részesítek, ha vallásos művekben vagyok elfoglalva. Legyek boldog, egyébként, ha a hála megnyilatkozik irányomban, legyek boldog, de nem miattam, kinek mindent Istenhez kell visszavinni, hanem *a személyek* miatt, kik ily szép érzelmet mutatnak.

Ami engemet illet, akár Istennek, akár felebarátomnak *kell hálát nyilvánítanom*, ne legyek sohasem hátralékban. Semmi sem tágítja ki úgy a szívet, mint a kívánság, semmi sem teszi nagyobbá a lelket, mint a hálálkodni tudás. Ne tartozzam sohasem a kilenc csoportjához, csatlakozzam mindig ahhoz az egyhez, aki hű volt. Talán én is Szamariából való vagyok, mint az a szegény belpoklos. Az nem tesz semmit. Vagy inkább eggyel több okom van rá. Sokat megbocsátanak az önzetlen szívnek.

Pünkösd utáni tizennegyedik vasárnap.

Az Atya ismeri szükségletünket.

Jézus megtanított minket, hogy *ne féljünk semmit sem*. Mivel az Atya gyermekei vagyunk, éljünk nyugalomban és békében. Az Atya vigyáz reánk, mitől féljünk?

Valami hiányzik nekünk. Nagyon egyszerű a dolog: *kérjük azt*. Egyenesen lehetetlen, hogy ha *állhatatosan* zörgetünk az Atya ajtajánál, ne nyisson ajtót, ne hallgasson meg minket. (Lk. 18, 1; Mt. 7, 7.) Vagy azt képzeljük talán, hogy ha halat kérünk tőle, skorpiót fog adni? (Lk. 11, 12.)

Urunk csak egy dolgon csodálkozott, mégpedig azon, *hogy megijedtünk*. Ő nem érti meg, hogy Atyánk van, és mi az ő gyermekei vagyunk és mégis nyugtalankodunk. Az apostolok a háborgó tavon remegnek, Jézus alszik és ezzel is mutatja, hogy nincs mitől félni. A tanítványok aggodalommal telve felkeltik Jézust. „*Mit féltek, ti kicsinyhitűek?*” — mondja nekik Jézus. (Lk. 7, 25.)

Az atya gyermeke holtteste előtt. Nem természetes-e, hogy elcsüggedjen és

minden reményt elveszítsen? „*Ne félj!* — mondja neki a jó Mester, csak bízzál!”

Semmi, még a legbántóbb dolog sem okozhat félelmet. Ellenkezőleg, minél zavaróbb az eset, annál több hely jut az isteni működésre, és következőleg, annál több ok van a bizalomra.

A veszedelem nemismerése nem együgyűség. Farkasok vannak az úton, éhség és szomjúság fenyeget. (Mt. 10, 16.) Még akkor is *feltétlen bizalom*. (Mk. 6, 8; Mt. 10, 9.) „Ne aggódjatok tehát, mondván: Mit eszünk vagy mit iszunk vagy mivel ruházkodunk? Mert mindezeket a pogányok keresik. *Hisz tudja a ti Atyátok*, hogy mindezekre szükségtek van.” (Mt. 6, 31—32; Lk. 12, 29.)

Pünkösd utáni tizenötödik vasárnap.

A szeplőtelen Jegyes.

A szentmise könyörgésében kérjük Istent, hogy őrizze meg Egyházának tisztaságát.

Ó, mennyire kell imádkozni ezért a drága küzdő Egyházért, amelynek én is tagja vagyok, a kormányzókért és kormányzottakért, a hívekért és a vezetők-

ért, hogy valamennyien mindenben és mindenkor méltóak legyenek isteni alapítójukhoz, Jézus Krisztushoz.

Az Egyházon kívül levők között vannak olyanok, akik úgy találják, hogy az Egyház nem *szent*. Életprogramja ragyogó, de a mód, ahogyan ezt a programot igen sokan élik, megbotránkoztató, és nem adnak elég gazdag és erős példát, amint azt kívánni lehetne.

Egyes írók bemutatták (például Karl Adam: *Le vrai visage du Catholicisme* c. könyvének utolsó fejezetében), hogyan és miért elválaszthatatlan a konkoly a jó magtól. Az Udvozító megadja a választ az evangéliumban. Mindíg úgy lesz, hogy a háló a jó halak mellett selejtes halakat is kivet. A Jézus körül csoportosuló első közösség példája eléggé szomorúan magyarázó: Péter, Júdás és Tamás nehezen érti meg a Mestert; az apostolok alvása a Getszemáni-kertben, futása Jézus elfogatásakor és távolléte a Kálvárián.

Mindez *megmagyarázható, de nem menthető*...

Egyébként az ítélet nem tartozik hozzám. Talán megtehetném, ha szent len-

nék. És akkor is. Ha az lennék, az alázatosság elvenné a kedvemet minden szigorú ítéllettől.

A helyett, hogy ítélnék, inkább *megjavítom magamat*. Mivel meg kell állapítanom, hogy messze vagyok egész programmom megvalósításától, egy napig sem késlekedem abban, hogy magamat megszenteljem.

„Ó Jézus, ebben az Egyházban, amelyet szereteted mindig szebbé és szeplőtelenebbé fog tenni, tégy engem *szeplőtelen jegyessé*. Kezdjem *magamon* az Egyház megszentelését.”

TARTALOM.

Június havi elmélkedések.

Jún. 1. Pünkösdhétfő. A félelem adománya. 3. — Jún. 2. A jámborság adománya. 5. — Jún. 3. Az erősség adománya. 7. — Jún. 4. A tanács és a tudomány ajándéka. 9. — Jún. 5. Az értelem ajándéka. 10. — Jún. 6. A bölcsesség adománya. 12. — Jún. 7. Szentháromság-vasárnap. A Szentháromság. 13. — Jún. 8. Istenhez tartozom. 15. — Jún. 9. Az ismeretlen Istennek. 17. — Jún. 10. Semmi sem lehetetlen Istennek. 19. — Jún. 11. Úrnapja. Tantum ergo. 21. — Jún. 12. A békecsók. 22. — Jún. 13. Egy kenyér. 24. — Jún. 14. A gyűlölködők között szeretők. 26. — Jún. 15. A legnagyobb esemény. 27. — Jún. 16. A szertartás. (Liturgia.) 29. — Jún. 17. Az Úr van veletek. 31. — Jún. 18. Szeretni. 33. — Jún. 19. Jézus Szíve. 35. — Jún. 20. Nagy dolog a szeretet. 37. — Jún. 21. Deo gratias. 39. — Jún. 22. A hamis istenek. 41. — Jún. 23. Holt-tenger. 42. — Jún. 24. Az Úr útjának előkészítése. 44. — Jún. 25. A szerzetesi szellem. 46. — Jún. 26. Az isteni hívások különfélesége. 47. — Jún. 27. A ki-

váncsiság. 49. — Jún. 28. Feldarabolt élet. 51. — Jún. 29. „Uram, én mindent elhagytam.” 53. — Jún. 30. Az Isten országa. 55.

Július havi elmélkedések.

Júl. 1. A szent Vér. 57. — Júl. 2. Mária látogatása. 59. — Júl. 3. Szenvedés és öröm. 60. — Júl. 4. Bizalom, amikor szenvedek. 62. — Júl. 5. Megjelenni, amikor szükség van. 64. — Júl. 6. Szükség van örömrre. 65. — Júl. 7. Egymást szeretni. (I) 67. — Júl. 8. Egymást szeretni. (II) 69. — Júl. 9. Telve figyelmességgel. 72. — Júl. 10. Előzékenység. 73. — Júl. 11. Szívesség. 75. — Júl. 12. Sértődöttség. 76. — Júl. 13. Kivételek a szeretetben. 78. — Júl. 14. Engedelmesség. 80. — Júl. 15. A gyenge nő. 82. — Júl. 16. Kármelhegyi Boldogasszony. 84. — Júl. 17. „Ügy tartom magam, mint aki kiléptem önmagamból.” 86. — Júl. 18. Vidámság. 87. — Júl. 19. Szelídség. 89. — Júl. 20. Korpa és liszt. 91. — Júl. 21. Krisztus tekintete. 93. — Júl. 22. Mária Magdolna. 95. — Júl. 23. Későbbre halasztani. 97. — Júl. 24. Kiki az ő szerepét. 98. — Júl. 25. Cselekedetek által. 100. — Júl. 26. Számos utód. 102. — Júl. 27. Egyszerű munka. 103. — Júl. 28. Az állapotbeli kötelesség. 105. — Júl. 29. Márta és Mária Magdolna. 106. — Júl. 30. Szemeim. 108. — Júl. 31. Loyolai Szent Ignác. 110.

Augusztus havi elmélkedések.

Aug. 1. Az engedelmességi fogadalom. 113. — Aug. 2. A kényelem túlzott keresése. 115.

— Aug. 3. Haszontalan foglalatoskodás. 117.
 — Aug. 4. Szent Domonkos. 119. — Aug. 5.
 Mosoly. 120. — Aug. 6. Urunk színváltozása.
 122. — Aug. 7. Testvéri szeretet. 124. — Aug.
 8. Belülről kinyitni. 126. — Aug. 9. Szegény
 bűnösök. 127. — Aug. 10. Máglyám lángjai.
 129. — Aug. 11. A világban... 131. — Aug.
 12. Hírnevem. 133. — Aug. 13. Tudjak taná-
 csot kérni. 135. — Aug. 14. Az Ige jegyese.
 136. — Aug. 15. Nagyboldogasszony. 138. —
 Aug. 16. A szemlélődés kegyelme. 141. —
 Aug. 17. A szegénység szelleme. 143. — Aug.
 18. Kinyíló Mária-szobrok. 145. — Aug. 19.
 Mint Mária. 147. — Aug. 20. Tartozzam ma-
 gamhoz. 149. — Aug. 21. A családtól való
 elszakadás. 150. — Aug. 22. Isten az esemé-
 nyekben. 152. — Aug. 23. És a többi kilenc?
 154. — Aug. 24. Gyöngyöket összehalmozni.
 156. — Aug. 25. Lelki vezetés. 158. — Aug.
 26. A lelki vezető. 160. — Aug. 27. A hivatá-
 lok hajhászása. 162. — Aug. 28. Énekeljünk.
 163. — Aug. 29. Eltűnni. 165. — Aug. 30.
 A kereszttel jelzett élet. 167. — Aug. 31. A
 nagyon szigorú erény. 168. — Pünk. ut. első
 vasárnap. Az irgalmasság gyakorlása. 170. —
 Pünk. ut. második vasárnap. A világ üldöz
 titeket. (Szentlecke.) 172. — Pünk. ut. har-
 madik vasárnap. Az elveszett drachma. 173.
 — Pünk. ut. negyedik vasárnap. Gyermeki
 bizalom. 175. — Pünk. ut. ötödik vasárnap. A
 láthatatlan javak. 177. — Pünk. ut. hatodik
 vasárnap. Krisztus halálában megkeresztelve.
 179. — Pünk. ut. hetedik vasárnap. A Gond-
 viselés vezetése. 181. — Pünk. ut. nyolcadik
 vasárnap. A fogadott gyermekség szelleme.

183. — Pünk. ut. kilencedik vasárnap. Jeruzsálem, hányszor ... 185. — Pünk. ut. tizedik vasárnap. Ő, aki van. 187. — Pünk. ut. tizenegyedik vasárnap. Remélni tudni. 188. — Pünk. ut. tizenkettedik vasárnap. Isten a szívek egyedüli Mestere. 190. — Pünk. ut. tizenharmadik vasárnap. A hála. 193. — Pünk. ut. tizennegyedik vasárnap. Az Atya ismeri szükségleteimet. 195. — Pünk. ut. tizenötödik vasárnap. A szeplőtelen Jegyes. 196.

